

54793

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
PSİKİYATRİ ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE
CİNSEL TUTUM VE DAVRANIŞLAR
İLE SOSYOEKONOMİK DURUM VE PSİKİYATRİK
SEMPTOM DAĞILIMININ KARŞILAŞTIRILMASI

(UZMANLIK TEZİ)

TEZ YÖNETİCİSİ
PROF.DR.ERCAN ABAY

DR.YÜKSEL KOTEN

EDİRNE-1996

TEŞEKKÜR

Uzmanlık eğitimim süresince ve tezimin her aşamasında büyük destek ilgi ve yardımını gördüğüm değerli hocam Sayın Prof.Dr.Ercan ABAY'a, istatistik analizlerin yapılmasında yol gösteren sayın Yrd.Doç.Dr.Faruk YORULMAZ'a, verilerin toplanması ve değerlendirilmesinde büyük emeği geçen sayın Psk.Sebahat MOLLA'ya, tezimi bilgisayarda yazan sayın Halil GÜNDOĞDU'ya, tüm çalışma arkadaşlarıma ve her zaman destek olan sevgili eşim Dr.Muhsin KOTEN'e yardımları için teşekkür ederim.

Dr.Yüksel KOTEN

KISALTMALAR

AIDS : Acquired Immunodeficiency Syndrome

D.T.C.F. : Dil Tarih Coğrafya Fakültesi

GSI : Global Symptom Index

İ.O.M. : İlkokul Mezunu

O.O.M. : Ortaokul Mezunu

PSDI : Positive Symptom Distress Index

SD : Serbestlik Derecesi

SHMYO : Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu

Y.O.M. : Yüksek Okul Mezunu

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ VE AMAÇLAR.....	1
GENEL BİLGİLER.....	2
GEREÇ VE YÖNTEM	19
BULGULAR.....	22
TARTIŞMA	99
SONUÇ	107
ÖZET.....	108
KAYNAKLAR	110

GİRİŞ ve AMAÇLAR

Bilindiği gibi cinsel dürtüler açlık, susuzluk, korunma gibi doğal ve evrensel dürtülerdir(1,2). Ancak cinselliğin tabu olarak görüldüğü ve yasaklarla sınırlandırıldığı toplumumuzda bu dürtülerin ne derece yaşandığı tartışmalıdır. Bu tabular araştırmacıları da sınırlamış ve Türkiye'de cinsel tutum ve davranışlarla ilgili çok az sayıda çalışma yapılabilmektedir.

Çağımızda yurtdışında yapılan cinsel tutum ve davranışlarla ilgili yayınların büyük bölümü cinsel sapmalar, doğum kontrolü, eşcinsellik ve rastgele cinsel ilişki gibi AIDS'e predispozan cinsel davranışlar ve cinsel ilişki şekilleri üzerine yoğunlaşmıştır(3,4,5,6,7,8,9,10). Oysa toplumumuzda bu konular aşırı bulunmakta ve geneli ilgilendirmemektedir. Cinselliğin konuşulmadığı, baskılandığı, tabu olarak görüldüğü, yeterli cinsel eğitimin verilmediği toplumumuzda öncelikle araştırılması gereken toplumumuzun cinselliğe bakış açısı, nasıl ve ne derece doğru bilgilendirildiği, cinsel tutum ve davranışların özellikleri, cinsel uyum sorunlarının değerlendirilmesi olmalıdır.

Bastırılmış ve normal gelişimi önlenmiş dürtüler nedeniyle gençlik döneminde görülen çeşitli ruhsal sorunlara, saplantı ve sapmalara, bireysel ve toplumsal sorunlara engel olabilmek için cinsel eğitim, tartışma ve araştırmaların gerekliliği bir çok yazar tarafından vurgulanmıştır(2,11,12,13). Dolayısıyla sunulan bu çalışmanın amaçları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1. Trakya Üniversitesi öğrencilerinin cinsel tutum ve davranışlarını belirlemek,
2. Trakya Üniversitesi öğrencilerinin sosyokültürel özelliklerini belirlemek ve cinsel tutum ve davranışlarla arasındaki ilişkiyi saptamak,
3. Trakya Üniversitesi öğrencilerinin psikiyatrik semptom dağılımlarını belirlemek ve cinsel tutum ve davranışlarla ilişkisini saptamak,
4. Kız ve erkek öğrenciler arasındaki cinsel tutum ve davranışlar arasındaki farklılıkları belirlemek,
5. Gençlerin ruhsal ve cinsel sorunlarına dikkati çekmek,
6. Gençlerin cinsel tutum ve sorunlarında eğitimin önemini vurgulamak,
7. Bir belirti tarama listesi olan SCL-90-R'in Türk toplumuna uyarlanmasına katkıda bulunmak,
8. Elde edilen verileri daha önce bu alanda yapılmış yayınlarla karşılaştırmak.

GENEL BİLGİLER

Cinsellik; fiziksel, ruhsal ve toplumsal iyilik halinin önemli bir elemanıdır(14). Bireyin cinselliği ve tüm kişiliği bir bütündür ve ayrı olarak ele alınması neredeyse olanaksızdır. Bu nedenle; *psikoseksüel* terimi, kişilik gelişimi ve beden işlevlerinden etkilenen cinselliği tanımlamak için kullanılır(15).

Psikoseksüel gelişim kuramı: Yaşam içgüdüleri bireysel yaşamı ve insan türünün sürekliliğini sağlar. Açlık, susuzluk ve cinsellik bunlar arasında sayılabilir. Yaşam içgüdüsünü çalıştıran enerjiye *libido* denir(16,17,18). Freud tüm yaşamsal güdüler içinde cinsellik güdüsü üzerinde durmuştur. Cinsel terimini, yalnızca eşeyssel organların birleşme ve üreme amacına yönelik duygu ve eylemleri içeren dar bir kavram olarak kullanmamıştır(11). Kuramına göre sevilen, haz veren, doyum sağlayan her nesnenin cinsel niteliği vardır. Freud, cinsel sapmaların incelenmesine, cinsel organların dışında birçok bedensel haz kaynaklarının ve çocukluk çağında da cinsel uyarıların olabilmesine dayanarak cinsel yaşamın çocukluğun ilk çağlarından başladığını savunur. Freud; aslında yetişkin cinselliğine benzer niteliği olmayan bedensel işlevlerden kaynaklanan, beş evreden oluşan psikoseksüel gelişim kuramını tanımlamıştır(16,17,19);

1. **Oral Dönem:** Doğumdan birinci yılın sonuna kadar olan bu dönemde egemen olan haz ilkesidir. Bebek doğal dürtülerin hemen doyurulmasını bekler, engellere tahammülü yoktur. Bu çağda ağız ve dudaklar özel haz bölgesidir ve temel işlevi içe almaktır. Çocuğun kazandığı ilk toplumsal örüntü almak, almayı bilmektir.
2. **Anal Dönem:** Birinci yılın sonundan üçüncü yıla uzanan bu dönemde cinsel haz bölgeleri anal ve üretral bölgelerdir. Çocuk toplumun iyi, doğru, yanlış, ayıp gibi kavramlarıyla karşılaşmaktadır. Bu dönemde çocuk ters, inatçı olabilir. Duygu ve davranışlarında ikideğerlilik belirgindir.
3. **Fallik Dönem:** 2.5-3 yaşından 6 yaşına kadar süren dönemde genital bölgelerin kendisi cinsel haz bölgesi olmuştur. Psikoanalitik kurama göre bu dönemin önemli iki sorunu içdişlik korkusu (kızlarda penise imrenme) ve Oedipus karmaşasıdır. Öğrenme tutkusu, girişim ve cinsel rollerin benimsenmesi bu dönemde belirgindir.
4. **Gizlilik Dönemi:** 6-7 yaşlardan ergenliğe kadar olan çağ gizlilik (latency) dönemi olarak bilinir. Daha önce geçirilmiş olan ruhsal ve cinsel çatışmalar

yatışma ve uyuklama durumuna geçer. Özdeşimlerin pekiştirildiği ve üstbenliğin geliştirildiği bir çağdır.

5. **Erinlik Dönemi:** Ergenlik ve delikanlılık dönemini içerir. Biyolojik gelişimin hızlanması, cinsel dürtü artışı, benliğin tam olgunlaşmamış olması, aileye bağımlılığın sürmesi gibi etmenlerle bu çağ sorunlarla yüklü, fırtınalı bir dönemdir. Gizlilik döneminde yatışmış olan Oedipal duygular, cinsel eğilimler ve çatışmalar alevlenir(17,18,19,20,21).

GENÇLİK ÇAĞININ GENEL ÖZELLİKLERİ

Gençlik çağı anababaya bağımlılıktan kurtulma, cinsel kimliğini kabullenme, toplumsal yerini araştırma ve bir mesleğe yönelme çabalarının gösterildiği 8-10 yıllık bir dönemdir(11,22).

Gençlik toplumlara, dönemlere, kişiye göre farklı özellikler göstermektedir. Bu nedenle tüm yönlerini kapsayan ve herkes tarafından yeterli görülen bir tanım yapmak güçtür. Örneğin, sanayi toplumu ile kırsal kesim gençliğinin özellikleri ve sorunları farklıdır(22).

Gençlik için bir yaş sınırı getirmek de güçtür. Bedensel, ruhsal ve toplumsal gelişim her insanda aynı yaşlarda tamamlanmaz. Farklı özellikleri ve inceleme kolaylıkları nedeniyle bazı yazarlar ergenlik dönemini sınıflandırmışlardır(23).

1. Erken ergenlik dönemi : 11-14 yaş
2. Orta ergenlik dönemi : 15-16 yaş
3. Geç ergenlik dönemi : 17-18 yaş

Bazı yazarlar 12-15 yaşlar arasındaki döneme ergenlik çağı, 15-20 yaşlar arasındaki döneme ise delikanlılık çağı demişlerdir(11).

Gençlerin kişilik yapısı ile yetişkinlerin kişilik yapısı arasındaki kuramsal farklılıklar şöyle sıralanabilir(24);

1. Yetişkinin bilinçaltı dürtüleri artık bastırılmış ve savunmalarla kontrol altına alınmıştır. Ancak genç bilinçaltı dürtülerini kontrol altında tutamaz.
2. Yetişkin belli değer yargılarını ve ölçülerini bulmuş ve bunlar artık yerleşmiştir. Oysa genç kendisine uygun değer yargılarını araştırmaktadır.

3. Yetişkin bir işte çalışmaya ve anababasından ayrı yaşamaya yeterlidir. Genç ise ekonomik ve duygusal bakımdan henüz bağımlıdır. .
4. Yetişkin cinsel dürtüleri ve anababadan duygusal bağımsızlık ile ilgili içsel çatışmaları çözebilmiştir. Genç ise hem cinsel hem de evden kopmakla ilgili çatışmalarını yoğun şekilde yaşayan kişidir.

Erikson'a göre gençlik dönemi kimlik (Identity) dönemidir. Bu dönemin en önemli özelliği benlik kimliği ve kimlik duygusunun gelişmesidir. Kimlik duygusunun cinsel, toplumsal ve mesleki öğeleri vardır(25). Kişinin toplumsal yerini, meslek konumunu ve cinsel kimliğini tanımaya, yerine oturtmaya çalıştığı dönemdir. Bu çabaya kimlik bunalımı (Identity Crisis) denir. Erikson'a göre her genç kimlik bunalımı yaşar. Kimlik karmaşası (Identity Confusion) ise bu bunalımın ağırlaşması, geçici de olsa uyumun ağır derecede bozulmasıdır(11,25).

Delikanlılık döneminden sonra genç erişkinlik dönemi başlar ki Erikson bu döneme *yakınlaşma dönemi* demiştir.

Bu dönemdeki yakınlaşma teriminden bireyin somut birleşmelere, eşleşmelere kendini bırakabilmesi, kimliğini yitirme kaygısı olmadan bu ilişkilerde özveride bulunabilmesi, ödünler verebilmesi anlaşılmaktadır.

Erikson'un eşeyssel uyum ütopyası şu şekilde özetlenebilir:

1. Cinsel ilişki, karşı cinsten, sağlıklı ve gelişmiş kişiler arasında olmalı,
2. Sevilen, sayılan, güven duyulan, yaşı ve ekin sel geçmişi uyumlu kişiler olmalı,
3. Uygun yer ve sürede, karşılıklı haz alıp doruk doyuma ulaşılmalı,
4. İş, eğlence, çalışma, çocuk yapma ve yetiştirmede anlaşma sağlanmalı,
5. Yeni yetişecek kuşaklara yeterli gelişme olanakları birlikte sağlanabilmeli(11,25,26).

Bazı yazarlar, Erikson tarafından tanımlanan kimlik bunalımının pek yaygın olmadığını düşünmektedirler. Gençlerin çoğunun normal dışı uyum ya da kriz göstermediklerini, az bir bölümünün dışardan gözlenebilen sorunlar ve huzursuzluk gösterdiğini belirtmişlerdir(24).

DOĞAL CİNSELLİK VE CİNSEL UYUM

Normal cinselliği tanımlamak güçtür. İstatistiksel, etik, dinsel, yasal ve medikal kategorilere göre normal cinselliğin tanımı değişmektedir. Bu kategoriler tek başlarına normal göstermezler ve her zaman birbirleri ile tutarlı olamazlar. Bu kategorilerin sürekli bir değişim sürecinde oldukları da gözönüne alınmalıdır(27,28). Örneğin elli yıl önce anormal bir cinsel davranış olarak algılanan özdoyum günümüzde normal cinsel davranış olarak kabul görmektedir(29,30).

Batı toplumu diğerinin onuru, özgürlüğü, sağlığı zedelenmedikçe kişinin hoşlandığı davranışlarda bulunma hakkına sahip olması gerektiği görüşüne yaklaşmaktadır(29).

Ünal, bir makalesinde cinsel uyum ve doğal cinsellik ölçütlerini şu şekilde özetlemiştir(26);

A-Dirimsel yapı ve gelişmesi sağlıklı olmalı;

1. Kromozomal bir bozukluk olmamalı
2. Birincil eşeyssel organlar gelişmiş olmalı
3. İkincil eşeyssel özellikler gelişmiş olmalı
4. Hormonal gelişme ve üretkenlik olmalı

B-Ruhsal,cinsel,toplumsal gelişme ve uyum sağlıklı olmalı;

Temel güven duygusu oluşmuş, özerk davranabilen, girişken, çalışkan, üretme ve yaratma yetisi gelişmiş, kimlik karmaşasını çözmüş, doğal dirimsel yapısına uygun cinsel kimlik gelişimini tamamlamış, karşı cinsle sağlıklı ilişki ve iletişim kurabilen, kendisi ve çevresi ile uyumlu, toplumsal ilişkilerde başarılı, benlik bütünlüğü tam bir kişi olmalıdır.

C-Erikson'un eşeyssel ütopyasındaki koşullar karşılanmalıdır.

Cinsel Tutumlar: Tutumlar doğru ya da yanlış olabilen bilgilere dayanır. Özellikle yanlış olan bilgiler öğrenilmişse cinsel tutumları değiştirmek zordur(29). Ancak eğitim ve uygun tartışma olanaklarıyla bu tutumların değiştirilebileceği bildirilmiştir. Bir çalışmada, 50 lise öğrencisinin cinsel tutumları belirlendikten sonra bu öğrenciler anatomi, fizyoloji ve doğum kontrolü konularında bilgilendirilmiş ve tartışma grupları oluşturulmuştur. Daha sonra cinsel tutumları tekrar değerlendirildiğinde, eğitimden önce ve sonra iki grup arasında anlamlı

farklılıklar ortaya çıkmıştır. Doğum kontrolü ve kürtaja yönelik tutumlarını değiştirmişler ve eşcinselliğe daha az düşmanca yaklaşmışlardır(9).

Cinsel konular üzerine konuşmak, kişilerin kaygılarını azaltarak duyarsızlaşmalarına yardımcı olmaktadır. ABD'de cinsel tutumları yeniden yapılandırıcı filmler, sonradan tartışmaların yapılabileceği küçük grup ve toplantılarda gösterilmektedir(9).

Cinsel Davranışlar: Cinsel davranışlar fizyolojik cinsel yanıtları, farklı erotik uyarıları ve özdoyumunu içerir(6,14). Bununla birlikte cinsel davranışlar ailevi özellikler, sosyokültürel etkenler (ulusal medya, toplumsal kurallar ve kuruluşlar gibi), kişisel deneyimler ve bu etkenlerin isteyerek geliştirilmesinden etkilenen öğrenilmiş davranışlardır(14,28).

Biyolojik cinsel kimlik (sexual identity) ve cinsiyet kimliği (gender identity):

Biyolojik cinsel kimlik, bir insanın kromozomlar, iç genital organlar, dış genital organlar, hormonal dağılım, gonadlar ve ikincil seks karakterleri gibi biyolojik cinsel özellikleridir(15).

Cinsiyet kimliği (cinsel kimlik) ise kişinin kendini ve bedenini belli bir cinsiyette algılayışı, kabullenışı, duygu ve davranışlarında buna uygun biçimde yönelişidir. Çekirdek cinsel kimlik çocukluğun ilk iki yılında, cinsel kimlik duygusu ise genellikle ilk 4 yılda yerleşmektedir(11,24,28).

Uygun bir cinsel kimlik gelişimi için uygun bir biyolojik gelişim gereklidir. Ancak bu tek başına yeterli değildir. Aile bireylerinin tutumlarından, kültürel yapıdan, deneyimlerden, arkadaşlardan, öğretmenlerden de etkilenir(15,15,28).

Cinsiyet Rolü: Bir kültürdeki erkek ya da kadın cinsiyetine ait olduğu düşünülen ve bu cinsiyetlerden beklenen davranış ve tutumlardır. Cinsiyet rolü tercihi (sex role preference) ile cinsiyet rolü kimliği (sex role identity) terimleri birbirinden ayrı kavramlardır. Cinsiyet rolü kimliği, kişinin doğduğu biyolojik cinsiyetin bilincinde olması ve bunu kabul etmesidir. 6-7 yaşlarında başlar. Cinsiyet rolü tercihi ise, kişinin bir kadına ya da erkeğe özgü olduğunu bildiği tutum ve davranışları bilinçli olarak yeğlemesidir. Cinsiyet rolü kimliğinden sonra cinsiyet rolü tercihi gelişir(24,28).

Cinsel yönelim (sexual orientation): Bu terim kişinin cinsel dürtülerinin objelerini tanımlar. Heteroseksüel, homoseksüel ve biseksüel yönelimler gibi(15).

CİNSEL EĞİTİM

AIDS ve eşcinsellik gibi kavramların medyanın da aracılığıyla günlük yaşamımıza girmesiyle, gençlerin cinsellikle ilgili bilgi gereksinimi daha çok ortaya çıkmıştır. Oysa gelişmiş ülkelerde bile anababaların bu konuları çocuklarıyla konuşmakta güçlük çektikleri bir gerçektir(31,32). Ayrıca anababaların birer yetişkin olarak cinsel konularda ne derece doğru bilgileri olduğu da tartışmalıdır. Utanç, tabular, bilgisizlik, iletişimsizlik gençlerin anababaları ile bu konuları konuşmalarına ve sağlıklı bilgi edinebilmelerine engeldir. Fisher'in çalışmasında yüksek iletişim gösteren anababa ve çocukların cinsel tutumları arasındaki uyum, düşük iletişim gösteren gruptan anlamlı derecede daha fazladır(33).

Son 40-50 yılda genç kızların eğitim ve çalışma alanlarına katılımları ile daha geç yaşlarda evlilik söz konusu olmuştur. Oysa ergenliğe geçiş yaşı değişmemiştir. Dolayısıyla ergenlikle evlilik arasındaki süre uzamıştır. Sonuçta, değer yargılarındaki değişikliklerle birlikte, evlilik öncesi cinsel yaşantı yaygınlaşmıştır. Bunu cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve istenmeyen gebelikler izlemiştir. Cinsel eğitimin gerekliliği bu noktada ortaya çıkmıştır. Cinsel eğitime gençlerin cinsel sorunlarının önlenmesi için başlanmıştır, cinsel eğitim verildiği için gençlerde serbest cinsel yaşam artmamıştır(24).

Gelişmiş ülkeler başlangıçta cinsel eğitimi genellikle biyolojik alanlarda sınırlarken sonradan daha kapsamlı hale getirmişlerdir. Çoğu Avrupa ülkesinde cinsel eğitim okullarda zorunludur(24).

Gelişmekte olan ülkeler bu konuda daha çekimserdir. Tabular, dinsel ve kültürel kısıtlamalar bu ülkelerde daha yoğundur. Bu ülkelerde cinsel eğitimi verebilecek sayıda uzman olmadığı da gözönüne alınırsa en akılcı çözüm halkın kolayca ulaşabileceği kişilerce (pratisyen hekim, tıp öğrencileri, sağlık görevlileri, öğretmenler) eğitim vermektir(24,29,34).

Cinsellik eğitimi bilgi verme, eğitim ve danışmanlık olmak üzere üç görevi içerir(24).

1- **Bilgi Verme (Information);** Üreme fizyolojisini, organların işlevlerini açıklamak, bu tip soruların yanıtlarını bulabilecekleri yerleri bildirmek gibi bilgileri vermektir. Ayrıca kadın ve erkeğin cinsel rolleri, normal değerlerle ilgili bilgilerin verilmesi de önemlidir. Bu bilgileri vermenin en uygun zamanı yanlış bilgileri edinmeden önceki çocukluk dönemidir.

2- **Eğitim (Education);** Bir insanın tercih yapabilmesi için edindiği bilgiyi kullanabilmesidir. Genç, cinsellik konusunda tartışmaya hazırlanır, erken yaşta cinsel ilişkinin psikolojik tehlikeleri tartışılır.

3- **Danışmanlık;** Bir uzmanın gencin yeteneğine, ilgisine, kendi koşullarına göre seçeneklerini açıklığa kavuşturması ve karar vermesi amacıyla yardımcı olmasıdır.

CİNSEL SORUNLARIN ETYOLOJİSİ

Gendel ve ark.ları cinsel sorunların etyolojisini şu şekilde gruplandırmışlardır(14):

A- Sosyokültürel;

- 1- Cinsel tutum ve değerler: Cinsel tutum ve davranışlar yaşamın erken dönemlerinde şekillendirilir. Örneğin ailenin çocuğa cinselliği pis ve kötüdür şeklinde aşılması, bedene dokunmayı ve özdoyumunu yasaklaması, kız ve erkek davranışlarında çifte standart uygulanması gibi.
- 2- Dinsel inançlar .
- 3- Erken ergenlik döneminde travma.

B- İntrapsişik çatışmalar;

- 1- Anksiyete:
 - *Performans anksiyetesi.
 - *Performans baskısı (Partner tarafından baskı uygulanabilir).
- 2- Seks yaparken görülme ya da işitilme kaygısı.
- 3- Korku.
- 4- Yasak ya da günahkar ilişki.
- 5- Kendinden nefret etme (Kişi aşık olduğunda ya da zevk aldığında kendisini değersiz hisseder).
- 6- Depresyon.
- 7- Yadsıma.

C-Kişiler arası etkenler;

- 1- Kızgınlık.
- 2- Güven eksikliği.
- 3- Güç gösterisi (Güçlü olma çabası ya da kontrolü elde tutma mücadelesi).
- 4- Partner ile cinsellik konusunda iletişim eksikliği.
- 5- Kuralcı cinsellik anlayışının gelişmesi (Cinsel davranış için özgül bir tarife olduğuna inanılır ve cinsel mutluluk için bu tarifeye harfi harfine uyulur).

D- Eğitimsel ve bilişsel etkenler;

1- Erken bilgilenmeye yol açan deneyimler.

2- Cinsel bilgisizlik.

3- Cinsel mitlere inanmak.

a- Cinsiyet rolü beklentileri; kadın edilgin, erkek etkindir.

b- Yaş ve dış görünüşle ilgili mitler.

c- Uygun cinsel aktivite mitleri; belli pozisyonlarda ve koşullarda olmalıdır (elle genital organlara dokunulmaz gibi).

d- Cinsel kahramanlık mitleri; penis boyutları, ilişki sıklığı, ejakülasyon kapasitesi gibi.

e- İyatrojenik faktörler; örneğin, bir intern doktorun diabetik hastasına diabetlilerin %50'sinde impotans görülebileceğini açıkladıktan sonra hastada cinsel sorunlar başlaması ya da orgazm olamadığını belirten bir hastaya doktorun özdoyum önermesi gibi.

CİNSEL BOZUKLUKLAR VE CİNSEL KİMLİK BOZUKLUKLARI

DSM-IV ölçütlerine göre Cinsel Bozukluklar şu şekilde sınıflandırılmıştır(35):

A-Cinsel işlev bozuklukları:

1- Cinsel istek bozuklukları;

*Azalmış (hipoaktif) cinsel istek bozukluğu

*Cinsel tiksinti bozukluğu

2- Cinsel uyarılma bozuklukları;

*Kadında cinsel uyarılma bozukluğu

*Erkeklerde erektil bozukluk

3- Orgazm ile ilgili bozukluklar;

*Kadında orgazm bozukluğu

*Erkeklerde orgazm bozukluğu

*Prematür ejakülasyon (erken boşalma)

4- Cinsel ağrı bozuklukları;

*Disparoni (Genel tıbbi bir duruma bağlı olmayan)

*Vajinismus (Genel tıbbi bir duruma bağlı olmayan)

5- Genel tıbbi duruma bağlı cinsel işlev bozukluğu.

6- Madde kullanımının yol açtığı cinsel işlev bozukluğu.

7- Başka türlü adlandırılmayan cinsel işlev bozukluğu.

B- Parafililer:

- 1- Egzibisyonizm (teşhircilik, gösterimcilik)
- 2- Fetişizm
- 3- Frottörizm (sürtünmecilik)
- 4- Pedofili
- 5- Cinsel mazokizm
- 6- Cinsel sadizm
- 7- Transvestik fetişizm
- 8- Voyörizm (gözetlemecilik, röntgencilik)
- 9- Başka türlü adlandırılmayan parafili

C-Cinsel kimlik bozuklukları:

- 1- Cinsel kimlik bozukluğu.
- 2- Başka türlü adlandırılmayan cinsel kimlik bozukluğu.

D- Başka türlü adlandırılmayan cinsel bozukluk

ICD-10 Ruhsal ve davranışsal bozukluklar sınıflandırmasında ise cinsel bozukluklar daha farklı sınıflandırılmışlardır(36):

F52- Organik nedenli olmayan cinsel işlev bozukluğu

- *Cinsel istek azlığı ya da yitimi
- *Cinsellikten tikslenme ve cinsel haz yoksunluğu
- *Genital tepkinin yetersizliği
- *Orgazmda işlev bozukluğu
- *Erken boşalma
- *Organik nedenli olmayan vajinismus
- *Organik nedenli olmayan ağrılı cinsel birleşme
- *Cinsel dürtünün aşırı olması;
 - Nemfomani
 - Satiriasis
- *Organik nedene bağlı olmayan başka cinsel işlev bozuklukları
- *Organik nedene bağlı olmayan cinsel işlev bozukluğu, belirlenmemiş

F60-69 Erişkinde kişilik ve davranış bozuklukları

F64 Cinsel kimlik bozuklukları

- *Transseksüalizm
- *İki yönlü karşıt giysicilik
- *Çocukluğun cinsel kimlik bozukluğu
- *Başka cinsel kimlik bozuklukları
- *Cinsel kimlik bozukluğu, belirlenmemiş

F65 Cinsel seçim bozuklukları

- *Fetişizm
- *Fetişistik karşıt giysicilik
- *Gösterimcilik
- *Cinsel gözetleyicilik
- *Çocuğa cinsel sevi
- *Sadomazokizm
- *Cinsel seçimin çoğul bozuklukları
- *Başka cinsel seçim bozuklukları
- *Cinsel seçim bozukluğu, belirlenmemiş

F66 Cinsel gelişme ve cinsel yönelim ile ilgili ruhsal ve davranışsal bozukluklar

- *Cinsel olgunlaşma bozukluğu
- *Benliğe yabancı cinsel yönelim
- *Cinsel ilişki kurma bozukluğu
- *Başka psikoseksüel gelişme bozukluğu
- *Psikoseksüel gelişme bozukluğu, belirlenmemiş

ÖZDOYURUM (Mastürbasyon)

Orgazmla sonuçlanan ya da sonuçlanmayan, kişinin kendi fiziksel uyarılmasıyla gerçekleştirilen cinsel doyuma özdoyum denir(37).

Özdoyum genelde obje bağımlı cinsel davranışın bir öncülüdür. Özdoyum kadar sık tartışılan, ayıplanan ve evrensel uygulanan başka bir cinsel etkinlik olmadığı belirtilmiştir(15).

Bebeklik ve çocukluk çağında cinsel kendini uyarma sıklıkla gözlenmektedir. Yaklaşık 15-19. aylarda her iki cinste de genital kendini uyarma

başlar. Genital bölgelere hafif dokunuşlar zevk duyularına yol açar. Çocukluk çağında da kendi genital bölgelerine ve diğerlerinin (anababa, başka çocuklar, hayvanlar) genital bölgelerine ilgi artar(15).

Analitik yorumcular Oedipal dönemdeki korku ve çatışmaların ergenlikte yeniden canlandığı görüşündedirler. Bu görüşe göre ergen cinselliği bebeklik cinselliğinin devamıdır(16,17,19). Ancak ergenlik döneminde özdoyum gencin yaşamında yeni bir boyuttur. Çünkü genç cinsel hayal ve fantazilerini olgun genitallere sahip olarak tecrübe etmektedir(24).

Özdoyum normal ve sağlıklı bir gencin ayrılmaz bir parçasıdır(24). Özdoyum yapmayan genç hastaların analizinde cinsel dürtülerin korku ve suçluluk duygularıyla dolu olduğu ortaya çıkarılmıştır. Fenichel'e göre çocukta ilk özdoyumlar genital organların basit bir uyarılmasıdır. Ergenlik ve sonrasında ise kişilere ait hayal ve fantazilere bağıntılıdır. Çoğu gencin korku ve suçluluk duymaları özdoyum yapmalarından değil, eşlik eden hayallerden kaynaklanır(19).

Fenichel'e göre özdoyum iki durumda kesinlikle patolojiktir(19):

1- Eğer yetişkin kimse karşı cinsle ilişkilerine olanak olduğu halde, özdoyumunu cinsel ilişkiye tercih ediyorsa,

2- Özdoyum cinsel gerilimin giderilmesi amacıyla geçici olarak yapılmayıp, tek doyum kaynağı olarak çok sık yapılıyorsa.

Erişkinde özdoyum nevroz yaratmaz, ancak bir kısır döngüye katılabilir. Eğer nevrotik sıkılganlık kişiyi bir objeye cinsel olarak yaklaşmaktan ziyade özdoyumuna iterse, kişi bu objenin gerçekte daha büyük bir haz verebileceğini hiç bir zaman öğrenemeyecektir. Özdoyum bir kolaylıktır. Kişiyi bir objeye yaklaşmakta rastlayacağı güçlüklerle katlanmakta daha isteksiz kılar ve böylece özdoyumunun ilk nedeni olan sıkılganlığı kuvvetlendirebilir(19).

Özdoyumunun olduğu şekliyle nevroz yaratmadığı belirtilmiştir. Fakat başarısız bir özdoyum, yani cinsel gerilimi arttırdığı halde onu uygun şekilde deşarj edemeyen özdoyum, nevrotik semptomlara neden olabilir(19).

ABD'de bir üniversitede 280 kişiyle yapılan bir çalışmada erkeklerin %81'i, kız öğrencilerin ise %45'i yaşamları boyunca en az bir kere özdoyum yaptıklarını bildirmişlerdir. Ortalama ilk özdoyum yaşı erkeklerde 13.4, kadınlarda ise 12.8 olarak bulunmuştur(38).

Kinsey ve ark.ları çalışmalarında görüştüleri kadınların %62'sinin, erkeklerin ise tama yakınının yaşamlarının bir döneminde özdoyum yaptıklarını belirtmişlerdir(30,39). Genç kadınlarda özdoyum oranı %20 iken, daha ileri yaşlarda bu oran %58'e çıkmaktadır(30). Erkekler ise en sık olarak 15-20 yaşlar arasında özdoyum yapmakta ve yaş ilerledikçe bu oran hızla azalmaktadır(39).

ABD'de kolej öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada kız öğrencilerin %54.4'ünün, erkeklerin ise %80'inin özdoyum yaptığı bildirilmiştir(3).

Kolombiya'lı üniversite öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada kız öğrencilerde özdoyum oranı %68 olarak bulunmuştur. Ortalama ilk özdoyum yaşı ise 14.1 olarak saptanmıştır(40).

Anadolu üniversitesi öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada 172 erkek öğrencinin %87.2'si ve kız öğrencilerin %11.5'i özdoyum yapmış olduklarını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin %21'i, erkek öğrencilerin ise %26'sı özdoyumunu zararlı bulduklarını belirtmişlerdir(37,41).

Eysenck, çalışmasında erkeklerin %80'inin, kadınların %43'ünün yaşamları boyunca en az bir kere özdoyum yaptıklarını, ayrıca kadınların %21'inin, erkeklerin ise %7'sinin özdoyumunu sağlıklı bulduğunu bildirmiştir(42).

İstanbul'da lise son sınıf öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada kız öğrencilerin %28.9'u, erkek öğrencilerin %15.7'si özdoyumunu hiç denemediklerini belirtmişlerdir(2).

Ekşi'nin İstanbul Üniversitesi birinci ve son sınıf öğrencileri arasında yaptığı anket çalışmasında; birinci sınıflarda kızların %93.8'i, erkeklerin ise %78.4'ü özdoyum konusunda sorunları olmadığını bildirmişlerdir. Son sınıf öğrencilerinde ise kızların %95.1'i, erkeklerin %83.3'ü özdoyumla ilgili sorunları olmadığını belirtmişlerdir(12).

EŞCİNSELLİK

DSM-I'de eşcinsellik, hem cinsel sapmalar, hem de sosyopatik kişilik kategorilerinde sınıflandırılmıştı. DSM-II'de eşcinsellik, cinsel sapmalar bölümünde özgül bozukluk olarak sınıflandırılmıştı, ancak sosyopatik kişilik kategorisinde yer almamaktaydı. DSM-III, DSM-III-R ve DSM-IV'de eşcinsellik ruhsal bir bozukluk olmaktan çıkarılmıştır(35,43,44,45,46).

ICD-10'da ise sadece egodistonik eşcinsellik ruhsal bozukluk olarak yer almıştır(36).

Eşcinselliğin evrensel tek bir tanımı olmamakla birlikte en sık kullanılan tanımlama şu şekildedir: "Eşcinsellik, erişkinlik çağında aynı cinsle tekrarlayan erotik etkinlik olması veya kişinin açıkça kendini eşcinsel olarak tanımlamasıdır"(27).

Homofobi: Eşcinselliğe ya da eşcinsellere karşı negatif tutum ya da korku olmasıdır(15).

Egodistonik Eşcinsellik: Kişi eşcinsel dürtülerle cinsel uyarılmasından rahatsız olmakta, eşcinsel olmayı istememekte ve karşı cinse yönelmek istemektedir(27).

İkincil Eşcinsellik: Eşcinsel davranışlar ya da erotik fantaziler, eşcinsel kimlik duygusu, eşcinsel seksüel aktiviteler, şizofreni gibi psikopatolojilerin önemli bir belirtisi olabilirler. Friedman, bu durumda "İkincil Eşcinsellik" terimini kullanmaktadır(27).

Eşcinsellik sıklığı ile ilgili ilk önemli çalışmada Kinsey (30,39) erkeklerde eşcinsellik oranını %10, kadınlarda ise eşcinsellik oranını %5 olarak bulmuştur. Kinsey ayrıca araştırmaya dahil erkeklerin %37'sinin, kadınların %20'sinin yaşamları boyunca bir eşcinsel deneyim yaşamış olduklarını bildirmiştir.

Kanada'da yapılan bir çalışmada 15514 kolej öğrencisi arasında %98 heteroseksüel, %1 biseksüel, %1 homoseksüel deneyim oranı saptanmıştır. Norveç'te 18-26 yaş arasında eşcinsel deneyim oranı kadınlarda %3, erkeklerde %3.5 olarak bildirilmiştir. Fransa'da erişkinler arasında yaşam boyu eşcinsellik deneyimi kadınlarda %2.6, erkeklerde %4.1 olarak saptanmıştır(15).

ABD'de 3328 anketin analiz sonuçlarına göre cinsel açıdan etkin 20-39 yaş arası erkeklerin %2'si son 10 yılda eşcinsel ilişki denemiştir ve %1'i halen eşcinsel ilişkide bulunmaktadır(15). Bu çalışmada eğitim ve eşcinsel etkinliği devam ettirmeme arasında pozitif ilişki saptanmıştır.

Anadolu Üniversitesi öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada kız öğrencilerin %7'si, erkek öğrencilerin %13'ü "kendi cinsimden kişileri çekici buluyorum" önermesine evet yanıtı vermişlerdir(37).

Hendren kadınlarda eşcinsellik oranını %2, erkeklerde ise %5 olarak belirtmiştir(47).

Ekşi'nin İstanbul Üniversitesi öğrencileri arasında yaptığı çalışmada hemcinslerine ilgi duymaktan kaynaklanan sorunları olduğunu bildiren erkeklerin

oranları birinci sınıflarda %7.8, son sınıflarda %10.2 olarak saptanmıştır. Kızlarda ise bu oranlar birinci sınıflarda %2, son sınıflarda %2.7 şeklindedir(12).

Açık Eşcinsellik: Kişi eşcinsel duygu ve dürtülerinin bilincindedir. Bu dürtü ve duyguların doyurulmasını ister ve uygun eş bulunca cinsel eylemleri olur(24).

Çocukluk ve ergenlik çağında eşcinsel dürtü ve hatta deneyimler pekçok kişinin yaşamında söz konusu olabilir ancak bunlar genellikle açık eşcinselliğin kişilikte tamamen yerleşmesine yol açmazlar. Ergenlik ve delikanlılık süresince yavaş yavaş sönerler(24,48).

Gizli Eşcinsellik: Kişi eşcinsel dürtü ve eğilimlerinin farkında değildir. Bu dürtüler sürekli olarak benliği tehdit etmektedir, ancak benlik bunları kabul etmez. Bu durum, bilinç dışı dürtülerle benliğin bu dürtüleri uzak tutma savaşımı, bir çatışmaya neden olur. Benlik bu çatışmaya karşı çeşitli savunma mekanizmaları kullanır. Aşırı erkeklik çabaları, aşırı eşcinsellik düşmanlığı gibi. Daha ağır durumlarda kişi başkaları eşcinsel olduğunu düşünecekler korkusuyla aşırı davranışlara başvurabilir ve yansıtma mekanizmasıyla paranoid sanrılar oluşabilir(11).

Eşcinselliğin nedeni bugüne kadar kesin olarak ortaya konmamıştır. Bu konuda ileri sürülen görüşler aşağıda kısaca özetlenmiştir:

1- İlk çocukluk çağında anne ya da babayla yanlış ya da yetersiz özdeşim sonucu eşcinsellik:

Freud, erkek eşcinsellerde çocukluğun ilk yıllarında cinsel dürtünün yoğun şekilde anne üstünde takılı kaldığını, anneye benzediklerini ve kendi cinsel nesnelere haline geldiklerini, yani narsizmden hareket ederek kendilerine benzer gençler aradıklarını, annelerinin kendilerini sevdikleri gibi onları sevmek istediklerini ileri sürmüştür(16). Babanın olmayışı ya da çok etkisiz oluşu, anne-oğul arasındaki çok yakın ilişki bu durumdan sorumlu tutulmuştur(19,24,49).

Bazı yazarlara göre eşcinsellerin bir kısmı anneleri tarafından çocukluk çağında erkeksi yönleri engellenmiş ve kadınca iş ve davranışlara cesaretlendirilmişlerdir(24).

Kadınların eşcinsel davranışları için de genellikle uygunsuz ve yetersiz baba sorumlu bulunmuştur(24).

Psikoanalitik görüşe göre kadın eşcinselliğinde iki etyolojik etmen dikkate alınmalıdır.

a-İğdişlik korkusundan kaynaklanan heteroseksüaliteden itilme.

b- İlk fiksasyon etkisiyle anneye çekilme (regresyon): İlk sevgi nesnesi annedir. Bazı araştırmacılara göre babaları tarafından itilen ve horgörülen kızlarda, istismar edilen kız çocuklarında, erkeksi davranışlara yönlendirilen kız çocuklarında, babanın pasif kaldığı durumlarda eşcinsellik oranı artmaktadır(24).

Fenichel eşcinsel kadınların babayla özdeşim yaptıklarını ve böylece annenin yerine geçen kadınlarla ilişkiye girdiklerini belirtmiştir(19).

2- Başvurulan bilinçdışı savunma mekanizmaları sonucu eşcinsellik:

Bu görüşe göre kişi çatışma doğuran dürtülerden kurtulmak için bilinçdışı savunma mekanizmalarına başvurur. Babaya duyulan düşmanlığın önce yadsınması ve babayla yarışmayan edilgin ve kadınca bir rolün benimsenmesiyle babaya olan düşmanca duyguların önüne geçilebilir(24).

3- Analitik yorumculara göre bilinçdışı düş ve dürtülerin doyumu amacıyla eşcinsel davranış geliştirilebilir. Örneğin bilinçdışı suçluluk duyguları nedeniyle kendini cezalandırmak için eşcinsellik araç olarak kullanılabilir ya da başkalarına yönelik bilinçdışı zarar verme gereksinim ve istekleri nedeniyle eşcinselliğe yönelebilir(24).

ENSEST

Ensest terimi Latince incestus sözcüğünden gelmektedir ve pis, kirli, utanmaz, namussuz anlamındadır(26). Ensest, yakın kan bağı olanlar arasındaki cinsel ilişki demektir. Ancak günümüzde, özellikle batı toplumlarında, boşanma ve yeniden evlenmelerin artması nedeniyle kanbağı olmayan aile bireyleri arasında da bu durum düşünülmelidir. Üvey anababa ya da üvey kardeşlerle olan cinsel bağlar tabudur ve aile içinde genellikle hayal ürünü ya da yalan olarak kabullenilir(50).

Bilinen tüm insan kültürlerinde ensest bir tabudur. Geleneksel, yasal ve dini olarak yasaklanmıştır. Ancak bu tabular da dönemlere ve kültürlere özgü farklılıklar gösterirler.

Eski Mısır ve Roma'da kral ailesinde kardeşler arasında evlenmek yasaldı(14,66). Günümüzde pek çok toplum kuzenler arası evliliği ve cinsel ilişkiyi ensest olarak algılamazlar(50).

İstatistikler: Tüm toplumlarda tabu olarak görülen, konuşulmayan, tartışılmayan, gizli tutulan bu konuda doğal olarak yeterince çalışma ve veri yoktur. Çalışmalar genellikle çocukluk çağı cinsel kötüye kullanım kapsamındadır.

ABD'de bir çalışmada, erkeklerin %6'sında, kadınların ise %15'inde çocukluk çağında cinsel kötüye kullanım bildirilmiştir.

Kötüye kullanan kişilerin %94'ünün erkek olduğu belirtilmiştir. Kötüye kullanılan olguların 1/3'ünde durum 9 yaşından önce başlamaktadır(50). ABD'de bir diğer çalışmada kadınlarda %19, erkeklerde %9 oranlarında cinsel kötüye kullanım öyküsü saptanmıştır. Bu vakaların %80'inde anababalar ya da yasal vasiler cinsel kötüye kullanımda bulunmuşlardı(50).

Düşük sosyoekonomik seviyeli ailelerde diğer ailelere nazaran daha fazla ensest rapor edilmiştir. Bu farklılığın nedeni batı toplumlarında düşük sosyoekonomik seviyedeki insanların daha fazla yardım kurumları, sosyal görevli ve yasa koruyucularla ilişkide olmaları ve bu nedenle görece olarak daha fazla bildirilmeleri olabilir(50).

Kızların cinsel kötüye kullanım riski daha fazladır(50,51). Riski arttıran diğer durumlar, annenin özürlü ya da işiyle çok meşgul olması, anababalar arası çatışma, anababalarla iletişim yoksunluğu ve bir üvey babayla yaşamaktır(51).

ENSESTİN ÇOCUK VE GENÇ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Ensest çocuk için çok karmaşık bir durumdur. Böyle bir durum saptandığında çocuk anababaların sorumluluğundan alınmalı, korunmalı ve topluma katılması sağlanmalıdır. En önemlisi güven, sevgi ve bağımlılık gereksiniminin doyurulmasıdır(50,51).

Çocuklar ensest konusunda diğer aile bireyleriyle konuşmaktan çekinirler, çünkü yalan söylemekle suçlanabilirler ya da düş ürünü olduğuna inanılabilir. Bazı çocuklar ensesti isteyerek kabullenebilirler, çünkü seks açıklıktan ölmek üzere olan çocuk için bir beslenme yolu ya da sevgi demektir. Diğer çocuklar kandırılarak ya da gözleri korkutularak ensest ilişkisine zorlanabilirler. Aynı şekilde rüşvetlerle ya da tehditlerle sessiz kalmaları sağlanabilir(50).

Çocukluk çağında cinsel kötüye kullanıma uğramış kişilerin yetişkinlik çağında cinsel ve ruhsal sorunları olması şaşırtıcı değildir. ABD'de yapılan bir çalışmada cinsel kötüye kullanım öyküsü olan ergenlerde antisosyal davranışlar,

riskli ve intihar yönelimli davranışlar, rasgele cinsel ilişkiler ve evden kaçmalar sık bulunmuştur(52).

Çocukluk çağında cinsel kötüye kullanıma uğramış erişkin kadınlarda en sık rastlanan bozukluk, cinsel işlev bozukluklarıdır(52,53). Hem kadın hem de erkeklerde cinsel kötüye kullanım öyküsü olanlarda eşcinsellik oranları daha yüksektir(52).

Borderline kişilik bozukluğu, çoğul kişilik bozukluğu, narsistik kişilik bozukluğu ve posttravmatik stres bozukluğu en sık bildirilen çocukluk çağında cinsel kötüye kullanımla ilişkili bozukluklardır(52,53,54).

Hayvanlarla Cinsel İlişki: Hayvanlarla cinsel ilişki hem kadın hem de erkeklerde seyrek olarak bildirilmiştir. Ancak kapalı toplumlarda özellikle ergenlik ve delikanlılık çağında erkeklerde hayvanlarla ilişkiye sık rastlanılabılır(48). Kentlerde hayvanlarla ilişki sıklığı hemen hemen sıfırdır ancak kırsal kesimde erkek ergenlerin %50'ye varan bölümünün hayvanlarla cinsel ilişkide bulunduğu bildirilmiştir(38,48).

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma kesitsel, tanımlayıcı bir araştırma olup, bilgi toplamak için anket yöntemi kullanılmıştır. 1993 yılı Nisan ve Mayıs aylarında öğrencilere araştırmacı tarafından geliştirilen ve 33 sorudan oluşan bir anket formu ve beraberinde SCL-90-R (belirti tarama listesi) dağıtılmıştır. Gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra, kimlik bilgileri istenmediği belirtilmiş ve anket formunu sınıflarında doldurmaları istenmiştir.

Örneklem olarak Trakya Üniversitesi ilk ve son sınıf öğrencilerini temsil etmek üzere Tıp Fakültesi I., IV., V. ve VI. sınıflardan 348 öğrenci, Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya, Matematik, Fizik, Biyoloji, Türk Dili ve Edebiyatı, Sanat Tarihi ve Arkeoloji bölümleri I. ve IV. sınıflardan 353 öğrenci, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Radyoloji, Tıbbi Laboratuvar, Ebelik, Hemşirelik ve Tıbbi Dökümantasyon bölümleri I. ve II. sınıflardan 198 öğrenci alınmıştır. Çalışma için o saatte sınıflarda olan tüm öğrencilere anket formu dağıtılmıştır. Tıp Fakültesi'nde çalışma yapılan sınıflarda toplam öğrenci sayısı 746 iken, sınıflarda bulunan ve çalışmaya katılan öğrenci sayısı 348'dir. Bunların 31 tanesi geçersiz sayılmıştır. Araştırma evreninin %42.5'i temsil edilmektedir. Fen-Edebiyat Fakültesinin ilgili sınıf ve bölümlerinde toplam öğrenci sayısı 592'dir. Çalışmaya katılan öğrenci sayısı 353, geçerli sayılan anket formu sayısı ise 350'dir. Evrenin %59.1'ini oluşturmaktadır. Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulunun ilgili sınıf ve bölümlerinde mevcut toplam öğrenci sayısı 376 iken 198 öğrenci çalışmaya katılmıştır. 9 anket formu geçersiz sayılmıştır ve sonuçta evrenin %50.3'ü temsil edilmiştir. Toplam bu bölümlerdeki öğrenci sayısı 1714, örneğe alınan sayı 856 ve evrenin %49.94'üdür.

Anket formuna; cinsel tutum ve davranışları, cinsel sorunları, önerileri ve cinsel sapmaları araştıran soruların yanı sıra, sosyoekonomik durumu, kültürel özellikleri ve aile yapısını araştıran sorular da eklenmiştir.

Araştırmada kullanılan tarama aracı SCL-90-R (Symptom Check List-90-Revised), John Hopkins Üniversitesi Psikometrik Araştırma Ünitesi tarafından bireylerdeki ruhsal semptomların ne düzeyde olduğunu ve hangi alanlara yayıldığını saptamak amacıyla geliştirilmiş, Derogatis ve arkadaşları tarafından son şekline getirilmiş olup, geçerlik ve güvenilirliği değişik hasta popülasyonlarında kanıtlanmıştır(55, 56).

Dağ, 1991 yılında Hacettepe Üniversitesi öğrencileri arasında yaptığı çalışmayla SCL-90-R'in üniversite öğrencileri için geçerlik ve güvenilirliğini göstermiştir(57). Ülkemizde üniversite öğrencileri ve ergenler arasında geçerli ve güvenilirlikle kullanılan bir psikiyatrik belirti tarama listesidir(58, 59, 60).

Ölçek, psikiyatrik belirti ve yakınmaları içeren 90 maddeden oluşmaktadır ve 9 alt grubu vardır.

- 1- Somatizasyon - 12 maddeyi kapsamaktadır.
- 2- Obsesif - Kompulsif belirtiler - 10 maddeyi kapsamaktadır.
- 3- Kişiler arası ilişkilerde duyarlılık - 9 maddeyi kapsamaktadır.
- 4- Depresyon - 13 maddeyi kapsamaktadır.
- 5- Bunaltı - 10 maddeyi kapsamaktadır.
- 6- Öfke - Düşmanlık - 6 maddeyi kapsamaktadır.
- 7- Fobik Anksiyete - 7 maddeyi kapsamaktadır.
- 8- Paranoid düşünce - 6 maddeyi kapsamaktadır.
- 9- Psikotik belirtiler - 10 maddeyi kapsamaktadır.

90 maddeden 7'si bu ana grupların dışında kalmaktadır. 10. alt grubu oluşturan bu ek ölçek, yeme ve uyku bozuklukları gibi belirtileri içermektedir.

Denekler soruları kendileri okumakta ve belirtilerin son bir hafta içinde kendilerinde olup olmadığını, varsa şiddetinin derecesini, her madde için 0'dan 4'e kadar puanlamaktadırlar. 0 "hiç", 1 "biraz", 2 "orta", 3 "fazla", 4 "çok fazla" şeklinde değerlendirilmektedir. Deneklerin her alt ölçek için verdikleri puanların toplamının soru sayısına bölünmesiyle elde edilen alt ölçek puanları bir profil haline getirilerek semptom dağılımları incelenebilmektedir. Grup taramalarında, her alt grup için ortalamalar alınarak profil çizilmektedir(55, 56).

Ölçeğin, asıl işlevselliğini sağlayan ve genel belirti düzeylerini farklı yaklaşımlarla gösteren 3 genel göstergesi bulunmaktadır.

1- Genel Belirti Düzeyi (Global Symptom Index: GSI): Tüm sorulardan elde edilen puan toplamının yanıtlanan soru sayısına bölünmesiyle bulunur. Bozukluğun derinliğini ve şimdiki düzeyini en iyi belirten indeks olup, semptom sayısı ve derinliği ile ilgili bilgi verir. GSI'nin 1'in altında olması belirtilerin

psikopatolojik düzeyde olmadığını, 1'in üstünde olması ise psikopatolojik durumun varlığını gösterir(57).

2- Pozitif Belirti Toplamı (Positive Symptom Total: PST): Hiç seçeneği ile işaretlenenler hariç diğer maddelerin ham sayı toplamı olup, kişinin kendisinde ne kadar çeşitli belirti algıladığını gösterir.

3- Pozitif Belirti Düzeyi (Positive Symptom Distress Index: PSDI): Hiç seçeneği ile işaretlenenler hariç diğer maddelerin puan toplamalarının PST'ye bölünmesiyle elde edilen ortalama puandır. Kişinin kendisinde var olduğunu algıladığı belirtilerin ağırlıklı bir ortalamasını oluşturur.

Soruların 18 tanesinden fazlasına yanıt verilmemiş olması, ölçeği geçersiz kılmaktadır(55,56). Bu sınırlar geniş bulunarak eleştirilmektedir(57). SCL-90-R'in üniversite öğrencileri için geçerlik ve güvenirlik çalışmasını yapan Dağ (57) en çok 5 sorunun yanıtı bırakılmasına izin verdiğinden, çalışmamızda 5'den fazla sorunun yanıtı bırakıldığı ölçekler değerlendirmeye katılmamıştır.

İstatistiksel Analiz:

Verilen süre sonunda (30 dakika) toplanan formlar bilgisayarda NCSS (Number Cruncher Statistical System) paket programı kullanılarak uygun istatistiksel yöntemlerle test edilmiştir.

Bulguların belirleyici istatistikleri alınmış, ayrıca karşılaştırma yapmak üzere alt gruplara ayrılmıştır.

Karşılaştırmalar;

1- Cinsiyetler arasında

2- Okullar arasında

3- Cinsel ilişki deneyimi olanlar ve olmayanlar arasında

4- Evlilik öncesi cinsel ilişkiyi olumlu gören ve görmeyenler arasında yapılmış, bulgular tablo ve şekiller halinde sunulmuştur.

İki gruplu karşılaştırmalarda t testi, ikiden fazla gruplu çalışmalarda ise x^2 testi ve varyans analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

BELİRLEYİCİ İSTATİSTİKLER VE CİNSLERE GÖRE KARŞILAŞTIRMA

Çalışmaya alınan deneklerin %49.1'i (n=420) erkek, %50.9'u (n=435) kız öğrencidir. Araştırma grubunun okullara ve cinsiyetlere göre dağılımı Tablo 1'de gösterilmiştir. Tabloda gösterildiği gibi en fazla öğrenci (n=349) Fen-Edebiyat Fakültesi'nden, en az öğrenci ise Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulundandır(n=189). Hemşirelik ve Ebelik bölümlerinin sadece kız öğrenci olmaları nedeniyle SHMYO'da kız öğrenci sayısı diğer okullara oranla daha yüksektir (%62.4).

Tablo 1: Öğrencilerin okul ve cinsiyete göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi		Tüm Grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kız	139	43.8	118	62.4	178	51	435	50.9
Erkek	178	56.2	71	37.6	171	49	420	49.1
Toplam	317	100	189	100	349	100	855	100

$$X^2=16.37 \quad p=0.0009 \quad SD=3$$

* 1 Öğrenci cinsiyetini belirtmemiş olup, tüm gruptaki cinsiyet oranları 855 öğrenci bazında hesaplanmıştır.

Araştırma grubunun sınıflara göre dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir. 1.sınıf öğrencileri diğer sınıflardan oldukça fazla görünmektedir (%45.6). SHMYO'nun 2 yıl, Fen-Edebiyat Fakültesinin 4 yıl, Tıp Fakültesinin 6 yıl süreyle eğitim vermesi nedeniyle son sınıflar farklı gruplarda toplanmışlardır.

Tablo 2: Öğrencilerin sınıflara göre dağılımı

Sınıflar	Sayı	%
1.Sınıf	390	45.6
2.Sınıf	104	12.2
4.Sınıf	154	18
5.Sınıf	114	13.2
6.Sınıf	94	11.0
Toplam	856	100

Araştırmaya katılan kız öğrencilerin yaş ortalamaları 20.57 ± 1.99 , erkek öğrencilerin 21.54 ± 2.57 olarak saptanmıştır ($p < 0.001$). Tüm grubun yaş ortalaması 21.05 ± 2.35 'tir.

Araştırma grubunun kaldıkları yerlere göre dağılımı Tablo 3'te gösterilmektedir. Arkadaşlarıyla evde kalanlar %42.5 oranıyla ilk sıradayken, hemen arkasından %39.3 oranında yurttaki kalanlar gelmektedir. Ailesi ile kalanlar %9.7 gibi çok düşük bir orandadır. Cinsiyete göre dağılımına bakıldığında yurttaki kalan erkek öğrencilerin oranı %47.2 iken, kız öğrencilerin %31.5'i yurttaki kalmaktadır. Arkadaşları ile evde kalan kız öğrenci oranı %46, erkek öğrenci oranı ise %39'dur.

Tablo 3: Öğrencilerin kaldıkları yerlere göre dağılımı

Kaldığı yer	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ailesi ile evde	53	12.2	30	7.1	83	9.7
Arkadaşları ile evde	200	46	164	39	364	42.5
Yalnız	10	2.3	16	3.8	26	3
Yurttaki	137	31.5	198	47.2	335	39.3
Pansiyonda	5	1.1	3	0.8	8	0.9
Diğer	30	6.9	9	2.1	39	4.6
Toplam	435	100	420	100	855	100

$X^2=33.98$ $p=0.000$ $SD:5$

Tablo 4'te görüleceği gibi öğrencilerin sadece %2.7'si evlidir. Kız ve erkek öğrenciler arasında medeni durum açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 4: Öğrencilerin medeni durumlarına göre dağılımı

Medeni durumu	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evli	14	3.3	9	2.2	23	2.7
Nişanlı	8	1.9	15	3.6	23	2.7
Sözlü	40	9.4	33	8	73	8.8
Bekar	362	85	357	86	719	85.4
Dul	2	0.4	1	0.2	3	0.4
Toplam	426	100	415	100	841	100

$$X^2=3.81$$

$$p=0.28$$

$$SD=3$$

Araştırma grubunun ailelerinin oturduğu bölgelere göre dağılımı Tablo 5'te gösterilmiştir. %65.6 oranındaki büyük çoğunluk Marmara Bölgesi'ndendir.

Tablo 5: Öğrencilerin ailelerinin oturdukları bölgelere göre dağılımı

Bölge	Sayı	%
Marmara Bölgesi	561	65.5
Batı Karadeniz Bölgesi	22	2.5
Doğu Karadeniz Bölgesi	21	2.5
Ege Bölgesi	139	16.4
İç Anadolu Bölgesi	34	4.0
Doğu Anadolu Bölgesi	18	2.1
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	12	1.4
Akdeniz Bölgesi	46	5.4
Yurtdışı	2	0.2
Toplam	855	100

Ailenin oturduğu yerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 6'da gösterilmiştir. Tüm grupta öğrencilerin %58.9'u şehir, %29.8'i ilçe, %10.9'u köy kökenlidir. Kız ve erkek öğrencilerin ailelerinin oturdukları yer arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 6: Öğrencilerin ailelerinin oturduğu yere ve cinsiyete göre dağılımı

Yer	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İl	268	61.6	236	56.2	504	58.9
İlçe	127	29.2	128	30.5	255	29.8
Köy	40	9.2	53	12.6	93	10.9
Diğer	-	-	3	0.7	3	0.4
Toplam	435	100	420	100	835	100

$X^2=3.47$ $p=0.18$ $SD=3$

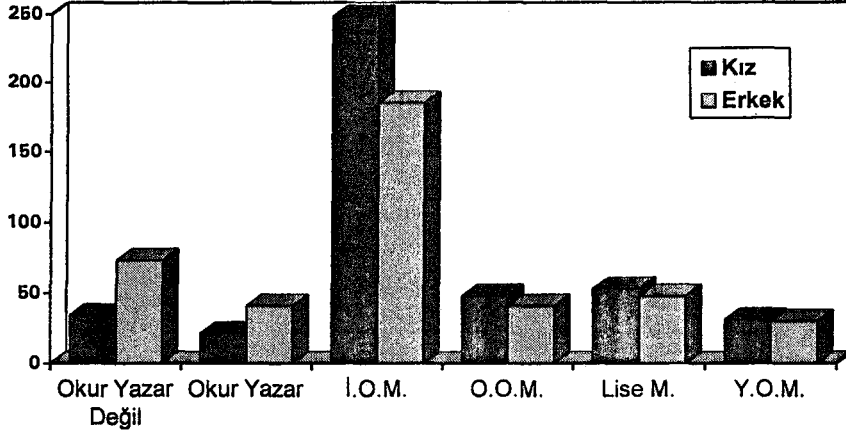
Annenin eğitim durumuna göre dağılım Tablo 7'de ve Şekil 1'de gösterilmiştir. Tüm öğrencilerin %50.8'inin (n=433) annesi ilkökul mezunudur. Cinsiyetlerine göre anne eğitim durumu karşılaştırıldığında okuma yazma bilmeyen anne oranı erkeklerde %17.5, kızlarda ise %7.8'dir. Annenin ilkökul ve sonrası eğitim oranları ise kızlarda erkeklerden daha fazladır.

Tablo 7: Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre dağılımı

Annenin eğitim durumu	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Okur yazar değil	34	7.8	73	17.5	107	12.5
Okur yazar	21	4.8	41	9.7	62	7.3
İlkökul mezunu	248	57.1	185	44.2	433	50.8
Ortaökul mezunu	48	11	41	9.8	89	10.4
Lise mezunu	53	12.2	48	11.6	101	11.8
Yüksekökul mezunu	31	7.1	30	7.2	61	7.2
Toplam	435	100	418	100	853	100

$X^2=30.32$ $p=0.000$ $SD=5$

Şekil 1: Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre dağılımı

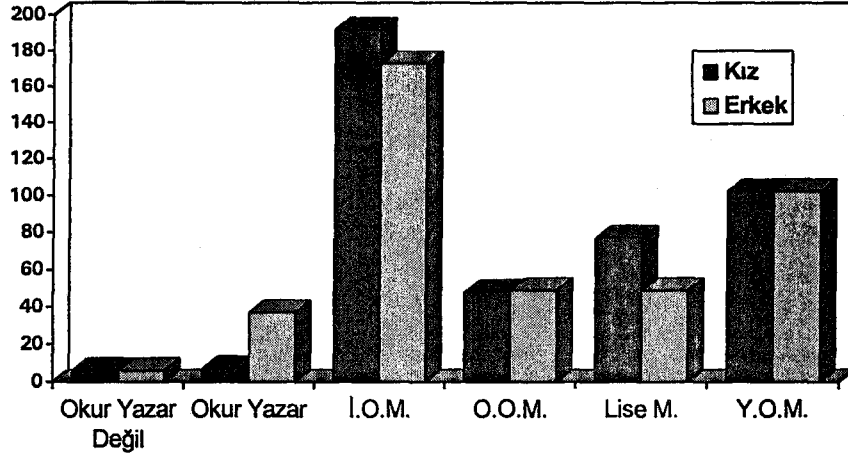

Babanın öğrenim durumu incelendiğinde tüm grupta ilkökul mezunu oranı %43'tür (Tablo 8 ve Şekil 2). Bu oranı %24.1 ile yüksekokul mezunları izlemektedir. Babanın öğrenim durumu cinsiyetlere göre karşılaştırıldığında kız öğrencilerin babalarının %1.6'sı okur-yazar düzeyde iken erkek öğrencilerde bu oran %8.9'dur. Kız öğrencilerin %17.9'unun babası lise mezunu iken, erkek öğrencilerde oran %11.8'dir. Diğer öğrenim seviyelerinde kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 8: Öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre dağılımı

Babanın eğitim durumu	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Okur yazar değil	6	1.4	6	1.4	12	1.4
Okur yazar	7	1.6	37	8.9	44	5.2
İlkokul mezunu	192	44.4	173	41.6	365	43
Ortaokul mezunu	48	11.1	49	11.8	97	11.4
Lise mezunu	77	17.9	49	11.8	126	14.9
Yüksekokul mezunu	102	23.6	102	24.5	204	24.1
Toplam	432	100	416	100	848	100
$X^2=27.38$	$p=0.000$		$SD=5$			

Şekil 2: Öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre dağılımı

Araştırma grubunun baba mesleğine göre dağılımı Tablo 9'da gösterilmiştir. %40.4'ü serbest meslek sahibidir.%21.8'i memur,%20.3'ü ise emeklidir.Kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 9: Öğrencilerin baba mesleğine göre dağılımı

Baba mesleği	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İşçi	25	5.9	37	9.1	62	7.4
Memur	97	22.9	84	20.6	181	21.8
Serbest	183	43.2	153	37.5	336	40.4
Çiftçi	34	8	49	12	83	10
Emekli	85	20	84	20.6	169	20.3
İşsiz	-	-	-	-	-	-
Diğer	-	-	1	0.2	1	0.1
Toplam	424	100	408	100	832	100
X ² =8.307	p=0.08	SD=4				

Tablo 10'da görüleceği gibi öğrencilerin %85.6 oranında büyük bir çoğunluğunun annesi ev hanımıdır. Annenin ev hanımı ya da çalışıyor olması kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 10: Öğrencilerin anne mesleğine göre dağılımı

Anne mesleği	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ev hanımı	369	85.2	360	86.5	729	85.6
Çalışan	64	14.8	56	13.5	120	14.4
Toplam	433	100	416	100	849	100

$X^2=0.304$ $p=0.58$ $SD=1$

Tüm öğrencilerin ailenin aylık gelirine göre dağılımına bakıldığında %44.6 alt-orta, %32.3 üst-orta, %15.2 düşük, %7.9 yüksek gelir seviyesindedir. Kız ve erkek öğrencilerin aylık gelir dağılımları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Tablo 11).

Tablo 11: Öğrencilerin ailenin aylık gelirine göre dağılımı

Aylık gelir*	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1-2 milyon (düşük)	56	13.2	72	17.3	128	15.2
2-5 milyon (alt orta)	188	44.4	186	44.8	374	44.6
5-10 milyon (üst orta)	146	34.4	125	30.1	271	32.3
10 milyon üstü (yüksek)	34	8.0	32	7.8	66	7.9
Toplam	424	100	415	100	839	100

$X^2=3.6$ $p=0.307$ $SD=3$

*1993 Mart-Nisan aylarındaki gelir durumları gözönüne alınmıştır.

Tablo 12'de üniversiteden önce yatılı okulda okuma oranları gösterilmiştir. Tüm öğrencilerin %16.8'i yatılı okula gittiklerini belirtmişlerdir, kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı fark yoktur.

Tablo 12: Öğrencilerin üniversiteden önce yatılı okulda okuma oranları

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yatılı okula giden	78	17.9	66	15.7	144	16.8
Yatılı okula gitmeyen	357	82.1	354	84.3	711	84.2
Toplam	435	100	420	100	855	100

t=0.87 p=0.387

Bir işte çalışarak gelirine katkıda bulunan öğrencilerin oranı Tablo 13'te gösterildiği gibi %15.8'dur. Kız ve erkek öğrencilerin bir işte çalışma oranları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 13: Öğrencilerin bir işte çalışıp çalışmadığına göre dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Bir işte çalışan	70	16.1	66	15.7	136	15.8
Bir işte çalışmayan	365	83.9	354	84.3	719	84.2
Toplam	435	100	420	100	855	100

t=0.15 p=0.88

Araştırma grubunun okuma alışkanlığı Tablo 14'te gösterilmiştir. öğrencilerin %62.1'i sürekli okuyor olduğunu, %33.1'i ise arasıra okuduğunu belirtirken, %4.6 çok seyrek okuduğunu, %0.2'si ise hiç okumadığını bildirmiştir. Okuma alışkanlığının cinsiyete göre dağılımında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 14: Öğrencilerin okuma alışkanlıklarının dağılımı

Okuma alışkanlığı	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Sürekli	267	62.1	259	62.2	526	62.1
Arasıra	146	34	134	32.1	280	33.1
Çok seyrek	16	3.7	23	5.5	39	4.6
Hiç	1	0.2	1	0.2	2	0.2
Toplam	430	100	417	100	847	100

$X^2=1.69$ $p=0.43$ $SD=2$

Annelerin okuma alışkanlığı Tablo 15'te gösterildiği gibi tüm grupta homojen bir dağılım göstermiştir. Sürekli okuyucu %26.8, arasıra okuyucu %28, çok seyrek okuyucu %22.2, hiç okumayan %23'tür. Annelerin okuma alışkanlığının cinsiyete göre dağılımı ise farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin anneleri %30.5 oranında sürekli okuyucu, %31.9 oranında da arasıra okuyucuyken erkek öğrencilerin anneleri %23 oranında sürekli okuyucu, %24 oranında da arasıra okuyucudur. Annelerinin hiç okuma alışkanlığı olmayan kız öğrencilerin oranı %16.2, erkeklerin oranı ise %30'dur.

Tablo 15: Öğrencilerin annelerinin okuma alışkanlığı oranları

Annelerin okuma alışkanlığı	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Sürekli	130	30.5	94	23	224	26.8
Arasıra	136	31.9	98	24	234	28.0
Çok seyrek	91	21.4	94	23	185	22.2
Hiç	69	16.2	123	30	192	23
Toplam	426	100	409	100	835	100

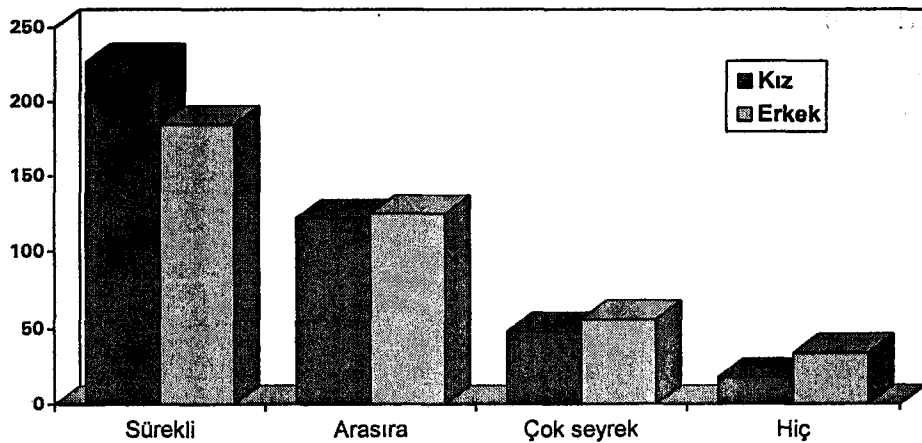
$X^2=26.86$ $p=0.000$ $SD=3$

Babanın okuma alışkanlığına bakıldığında tüm öğrencilerin %50.5'inin babalarının sürekli okuyucu olduğu görülmektedir (Tablo 16. ve Şekil 3). Babanın okuma alışkanlığının cinsiyete göre dağılımına bakıldığında sürekli okuma alışkanlığı kız öğrencilerin babalarında %54.7, erkek öğrencilerin babalarında ise %46.3'tür. Babaları hiç okumayan kız öğrenci oranı %4.3 iken, erkeklerde bu oran %8.5'tir.

Tablo 16: Öğrencilerin babalarının okuma alışkanlığı oranları

Babanın okuma alışkanlığı	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Sürekli	227	54.7	185	46.3	412	50.5
Arasına	122	29.4	125	31.2	247	30.3
Çok seyrek	48	11.6	56	14	104	12.8
Hiç	18	4.3	34	8.5	52	6.4
Toplam	415	100	400	100	815	100
$X^2=9.58$	$p=0.0225$	$SD=3$				

Şekil 3: Öğrencilerin babalarının okuma alışkanlığı dağılımı

Araştırma grubunun ilk cinsel bilgileri nereden aldıkları Tablo 17'de gösterilmiştir. %29.9 ile ilk sırayı birkaç kaynaktan birden bilgilendirilme

almaktadır. Hemen arkasından ikinci sırayı %28.3 ile arkadaşlar gelmektedir. Yazılı kaynaklar %22 ile üçüncü sırada gelmektedir. Hiç bilgi almadıklarını belirtenlerin oranları %3.9'dur. Aile bireylerinden bilgi alma oranları oldukça düşüktür. İlk cinsel bilgileri aldıkları kaynakların cinsiyete göre dağılımı bazı farklılıklar göstermektedir. Kız öğrencilerin %28.1'i birden çok kaynaktan bilgi aldıklarını belirtmişlerdir. %26.5'i yazılı kaynaklardan, %22.3'ü arkadaşlardan, %10.8'i ise annelerinden ilk bilgilerini almışlardır. Erkek öğrencilerin ise %34.7'si arkadaşlardan ilk bilgilerini alırken, %31.7'si ilk bilgilerini birden fazla kaynaktan aldıklarını bildirmişlerdir. %17.3'ü yazılı kaynaklardan, %7.2'si görsel kaynaklardan ilk bilgileri alırken, sadece %2.6'sı babalarından ilk bilgilerini almışlardır.

Tablo 17: Öğrencilerin ilk cinsel bilgileri aldıkları kaynaklara göre dağılımı

İlk cinsel bilgi	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Baba	1	0.2	11	2.6	12	1.4
Anne	47	10.8	3	0.7	50	5.9
Kardeş	15	3.5	2	0.5	17	2.0
Arkadaş	96	22.3	144	34.7	240	28.3
Yazılı kaynaklar	114	26.5	72	17.3	186	22
Görsel kaynaklar	16	3.7	30	7.2	46	5.4
Hiç kimse	19	4.4	14	3.4	33	3.9
Diğer	2	0.5	8	1.9	10	1.2
Birden fazla kaynak	121	28.1	132	31.7	253	29.9
Toplam	431	100	416	100	847	100

$X^2=23.71$ $p=0.000$ $SD=4$

Tüm öğrencilerin %79.3'ü daha fazla cinsel bilgi edinmek istediklerini belirtmişlerdir (Tablo 18). Daha fazla bilgi edinme isteğinin cinsiyete göre dağılımında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 18: Öğrencilerin daha fazla cinsel bilgi edinme isteği oranları

Daha fazla cinsel bilgi	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	330	78.9	327	79.8	657	79.3
Hayır	88	21.1	83	20.2	171	20.7
Toplam	418	100	410	100	828	100

$X^2=0.083$ $p=0.773$ $SD=1$

Araştırma grubunun ilk cinsel bilgileri ortalama öğrenme yaşı 12.94 ± 2.59 'dur. Tablo 19'da gösterildiği gibi kız öğrencilerin ortalama ilk cinsel bilgileri öğrenme yaşı 13.34 ± 2.55 iken, erkeklerde 12.52 ± 2.64 olarak bulunmuştur.

Tablo 19: Öğrencilerin ilk cinsel bilgi öğrenme yaş ortalamaları

	Kız	Erkek	Tüm grup
İlk cinsel bilgi yaşı	13.34 ± 2.55	12.52 ± 2.64	12.94 ± 2.59

$t=4.32$ $p=0.000$

Öğrencilerin %35.7'sinin cinsel ilişki deneyimi mevcuttur. Kız öğrencilerde bu oran %11.8 iken erkeklerde %60.5 olarak bulunmuştur ve bu farklılık oldukça anlamlıdır (Tablo 20).

Tablo 20: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı

Hiç cinsel birleşme oldu mu ?	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	51	11.8	250	60.5	301	35.7
Hayır	380	88.2	163	39.5	543	64.3
Toplam	431	100	413	100	844	100

$t=17.12$ $p=0.000$

Tüm öğrencilerin ortalama ilk cinsel ilişki yaşı 18 ± 2.29 'dur. Kızlarda ilk cinsel ilişki yaş ortalaması 19.5 ± 2.23 , erkeklerde ise 17.71 ± 2.20 'dir (Tablo 21).

Tablo 21: Öğrencilerin ilk cinsel ilişki yaş ortalamaları

	Kız	Erkek	Tüm grup
İlk cinsel birleşme yaşı	19.5 ± 2.23	17.71 ± 2.20	18 ± 2.29

$t=17.12$

$p=0.000$

Cinsel deneyimi olan öğrencilerin ilk cinsel ilişkiyi yaşadıkları kişilere göre dağılımı Tablo 22 ve Şekil 4'te gösterilmiştir. %38.9 oranında flört ilk sıradadır. İkinci sırayı %37.7 ile duygusal bağı olmayan biri almaktadır. Cinsiyete göre dağılımda ise; kız öğrencilerin %52'si ilk cinsel deneyimi flörtle yaşarken, %22'si eşi ile, %20'si de sözlü ya da nişanlısıyla yaşamıştır. Erkeklerde durum daha farklıdır; %69.4'ü ilk ilişkiyi duygusal bağı olmayan biriyle, %25.8'i flörtle, %1.6'sı ise eşleri ile yaşamışlardır. Kız öğrenciler arasında ilk ilişkiyi hemcinsleriyle yaşayan bildirilmemiştir, erkek öğrencilerde ise %0.8 oranında bildirilmiştir.

Tablo 22: Öğrencilerde ilk cinsel birleşmenin kiminle olduğunun cinsiyete göre dağılımı

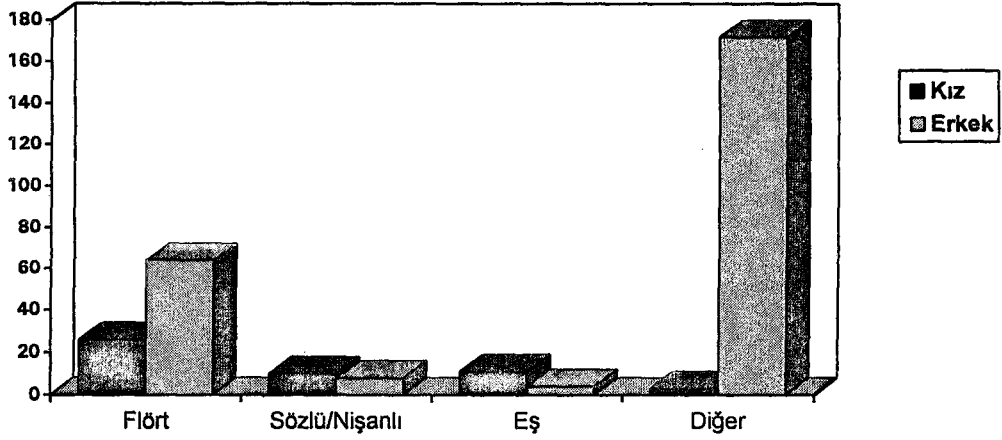
İlk kiminle	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Flört	26	52	64	25.8	90	38.9
Sözlü/Nişanlı	10	20	8	3.2	18	11.6
Eş	11	22	4	1.6	15	11.8
Diğer/duyg.bağı olm.	3	6	172	69.4	175	37.7
Toplam	50	100	248	100	298	100

$X^2=91.64$

$p=0.000$

$SD=3$

Şekil 4: Öğrencilerde ilk cinsel birleşmenin kiminle olduğunun cinsiyete göre dağılımı

Öğrencilerin %45.5'i evlilik öncesi cinsel ilişkiyi olumlu görmektedir. Kız öğrencilerin %34'ü evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görürken, erkeklerde bu oran %57.5'tir (Tablo 23).

Tablo 23: Öğrencilerin evlilik öncesi ilişkiye yaklaşımları

Evlilik öncesi cinsel ilişki olumlu mu?	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	146	34	237	57.5	383	45.5
Hayır	284	66	174	42.5	458	54.5
Toplam	430	100	411	100	841	100

t=7.10 p=0.000

Öğrencilerin %73.1'i evlilik öncesi cinsel ilişkinin duygusal yakınlıkla birlikte olması gerektiğini düşünmektedirler. Bu oran kız öğrencilerde %83.6, erkek öğrencilerde ise %62.3'tür (Tablo 24).

Tablo 24:Öğrencilerin evlilik öncesi ilişkide duygusallığın gerekli olup olmadığı görüşünün dağılımı

Duygusal yaklaşım gerekli mi?	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	332	83.6	240	62.3	572	73.1
Hayır	65	16.4	145	37.7	210	26.9
Toplam	397	100	385	100	782	100

t=6.91 p=0.000

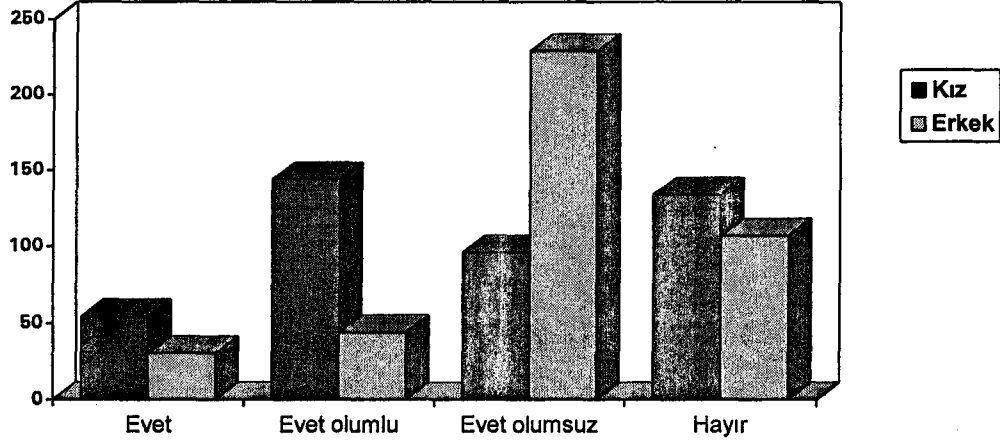
Öğrencilere evlenecekleri kişinin daha önce cinsel ilişki yaşamış olmalarının önemli olup olmadığı sorulduğunda şu sonuçlar alınmıştır: %38.7'si olumsuz yönde önemli olduğunu, %28.9'u önemsiz olduğunu, %22.4'ü olumlu yönde önemli olduğunu belirtmiştir. %10'u önemli olduğunu belirtmekle birlikte olumlu ya da olumsuz nitelendirmesinde bulunmamıştır. Sorunun cinsiyete göre dağılımına bakıldığında kız öğrencilerin %33.6 oranında olumlu yönde önemli olduğu, %31.3 oranında önemsiz bulunduğu, %22.5 oranında olumsuz yönde önemli bulunduğu gözlenmiştir. Erkeklerde ise olumsuz yönde önemli bulanlar %55.9, önemsiz bulanlar %26.1, olumlu yönde önemli bulanlar%10.7'dir (Tablo 25 ve Şekil 5).

Tablo 25: Evlenilecek kişinin önceden cinsel ilişki yaşamış olmasının önemsizlenme oranları

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	54	12.6	30	7.3	84	10
Evet olumlu	144	33.6	44	10.7	188	22.4
Evet olumsuz	96	22.5	229	55.9	325	38.7
Hayır	134	31.3	107	26.1	241	28.9
Toplam	428	100	410	100	838	100

$X^2=117.169$ p=0.000 SD=3

Şekil 5: Evlenilecek kişinin önceden cinsel ilişki yaşamış olmasının önemsenme oranları

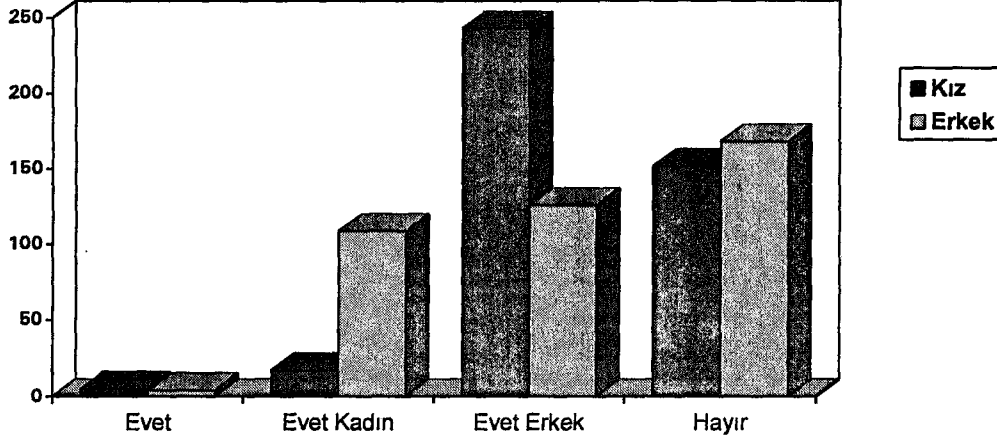
Cinsel istek düzeyinde kadın ve erkek arasında fark olup olmadığı sorulduğunda; öğrencilerin %44.8'i erkekte cinsel istek düzeyinin fazla olduğunu belirtirken %38.8'i bir fark olmadığını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin %58.2'si erkeklerin cinsel istek düzeylerinin fazla olduğunu, %36.5'i bir fark olmadığını, %4.1'i kadında fazla olduğunu bildirmişlerdir. Erkek öğrencilerin ise %31'i erkekte cinsel istek düzeyinin fazla olduğunu, %41.3'ü bir fark olmadığını, %26.7'si ise kadında fazla olduğunu belirtmişlerdir (Tablo 26 ve Şekil 6).

Tablo 26:Cinsel istek düzeyinde fark olup olmadığı görüşünün cinsiyete göre dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	5	1.2	4	1.0	9	1.1
Evet kadında yüksek	17	4.1	109	26.7	126	15.3
Evet erkekte yüksek	243	58.2	126	31.0	369	44.8
Hayır	152	36.5	168	41.3	320	38.8
Toplam	417	100	407	100	824	100

$X^2=104.986$ $p=0.000$ $SD=2$

Şekil 6: Cinsel istek düzeyinde fark olup olmadığı görüşünün cinsiyete göre dağılımı

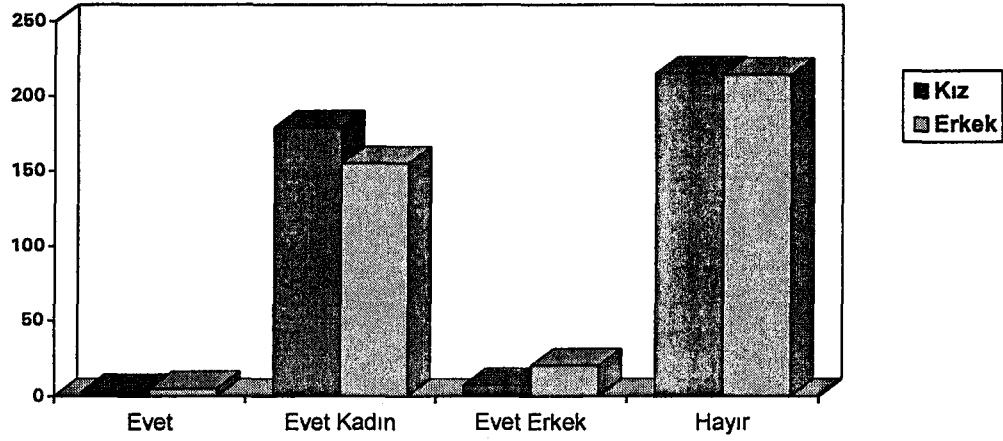

Cinsel iletişim kurarken kadınların pasif olduğunu düşünen öğrencilerin oranı %41.8'dir. Öğrencilerin %53.9'u ise tarafların birinin pasif olmadığını belirtmişlerdir. Cinsiyete göre dağılımında kız öğrencilerde kadınların pasif olduğunu düşünenlerin oranı %44.4, bir tarafın pasif olmadığını düşünenlerin oranı %53.2'dir. Erkeklerin pasif olduğunu düşünen kız öğrencilerin oranı %1.7'dir. Erkek öğrencilerin %39.3'ü kadınların pasif olduğunu düşünürken, %5.1'i erkeklerin pasif olduğunu düşünmektedir. Taraflardan birinin pasif olmadığını belirten erkeklerin oranı %54.3'tür (Tablo 27 ve Şekil 7).

Tablo 27: Cinsel iletişim kurarken taraflardan birinin pasif olup olmadığı düşüncesinin dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	3	0.7	5	1.3	8	1
Evet kadın	179	44.4	155	39.3	334	41.8
Evet erkek	7	1.7	20	5.1	27	3.3
Hayır	215	53.2	214	54.3	429	53.9
Toplam	404	100	394	100	798	100
$X^2=7.81$	p=0.02		SD=2			

Şekil 7: Cinsel iletişim kurarken taraflardan birinin pasif olup olmadığı düşüncesinin dağılımı

Doğum kontrolünü olumlu bulup bulmadıkları sorusuna öğrencilerin %91'i evet yanıtı vermişlerdir. Kız öğrencilerden %95.8'i olumlu bulurken erkeklerde bu oran %86'dır (Tablo 28).

Tablo 28: Öğrencilerin doğum kontrolü ile ilgili düşüncelerinin dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Olumlu	413	95.8	357	86	770	91
Olumsuz	18	4.2	58	14	76	9
Toplam	431	100	415	100	846	100

t=5.05

p=0.00

Kürtajla ilgili düşünceleri sorulduğunda öğrencilerin %62'si olumsuz bulduklarını belirtmişlerdir. Kız ve erkek öğrencilerin düşünceleri arasında anlamlı bir fark yoktur (Tablo 29).

Tablo 29: Öğrencilerin kürtaj ile ilgili düşüncelerinin dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Olumlu	163	38.2	158	37.9	321	38
Olumsuz	264	61.8	259	62.1	523	62
Toplam	427	100	417	100	844	100

t=8.46 p=0.932

Öğrencilerden insan yaşamında önemli olduklarını düşündükleri kavramları önem sırasına göre sıralamaları istendiğinde şu sonuçlar elde edilmiştir:

Can güvenliğini öğrencilerin %35.3'ü 2. sırada,%25.4'ü birinci sırada önemserken, %17.6'sı 3. sırada önemsediklerini belirtmişlerdir. Bu önem sırası cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (Tablo 30).

Tablo 30: Öğrencilerin can güvenliğine verdikleri önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1	100	23.6	110	27.4	210	25.4
2	164	38.7	127	31.7	291	35.3
3	69	16.3	76	19	145	17.6
4	32	7.5	39	9.7	71	8.6
5	45	10.6	39	9.7	84	10.2
6	14	3.3	10	2.5	24	2.9
Toplam	424	100	401	100	825	100

$X^2=6.67$ p=0.25 SD=5

Öğrencilerin %30.3'ü ekonomik gücü 3. sırada, %28.4'ü 4. sırada önemsemektedirler. %17.7'sü 5. sırada önemsediklerini belirtmişlerdir. Ekonomik gücü önemseme oranları kız ve erkek öğrenciler arasında farklılık göstermemektedir (Tablo 31).

Tablo 31: Öğrencilerin ekonomik güce verdikleri önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1	13	3.1	19	4.8	32	3.9
2	37	8.7	56	14	93	11.3
3	140	33.2	109	27.2	249	30.3
4	126	29.8	108	27	234	28.4
5	70	16.5	76	19	146	17.7
6	36	8.5	30	7.5	66	8.0
7	1	0.2	2	0.5	3	0.4
Toplam	423	100	400	100	823	100

$X^2=10.35$ $p=0.066$ $SD=5$

Sosyal statü öğrencilerin %32.1'ü tarafından 4. sırada gösterilirken, %24'ü tarafından 5. sırada gösterilmiştir. %20.6'sı ise 3. sırada önemsediklerini belirtmişlerdir. Cinsiyete göre dağılıma bakıldığında kız öğrencilerin %2.6'sı birinci sırada,%6.8'i altıncı sırada önemseddiğini belirtirken, erkek öğrencilerin %5'i birinci sırada, %12.4'ü altıncı sırada önem derecesi vermişlerdir (Tablo 32).

Tablo 32: Öğrencilerin sosyal statüye verdikleri önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1	11	2.6	20	5	31	3.7
2	43	10.1	39	9.8	82	9.9
3	90	21.3	80	19.9	170	20.6
4	141	33.3	124	30.8	265	32.1
5	109	25.7	89	22.1	198	24
6	29	6.8	50	12.4	79	9.6
7	1	0.2	-	-	1	0.1
Toplam	424	100	402	100	826	100

$X^2=11.56$ $p=0.041$ $SD=5$

Cinsellik %33.5 ve %29.5'lik oranlarda 6 ve 5. sıralarda bildirilmiştir. Cinsellik önem sırası cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (Tablo 33).

Tablo 33: Öğrencilerin cinselliğe verdikleri önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1	1	0.2	8	2	9	1.1
2	13	3.1	15	3.8	28	3.4
3	45	10.7	52	13.2	97	11.9
4	80	19.1	73	18.5	153	18.8
5	122	29.2	118	29.8	240	29.5
6	150	35.8	122	30.9	272	33.5
7	8	1.9	7	1.8	15	1.8
Toplam	419	100	395	100	814	100
$X^2=2.794$ $p=0.073$ $SD=5$						

Öğrencilerin sağlığa verdikleri önem sıralaması Tablo 34'te verilmiştir. %53.5'i 1. sırada, %30.4'ü ise ikinci sırada sağlığı önemsemektedir. Kız öğrenciler %58.9 oranında 1. sırada sağlığı önemserken, erkekler %47.9 oranında 1. sırada önemsediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 34: Öğrencilerin sağlık konusuna verdikleri önem sırasına göre dağılımı

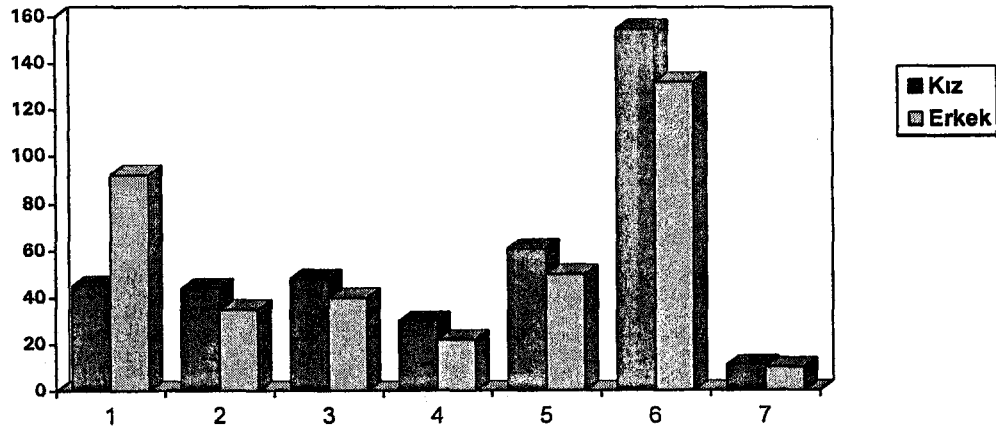
Önem sırası	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1	252	58.9	196	47.9	448	53.5
2	127	29.7	127	31.1	254	30.4
3	30	7.0	40	9.7	70	8.3
4	13	3	26	6.4	39	4.7
5	5	1.2	17	4.2	22	2.6
6	1	0.2	3	0.7	4	0.5
Toplam	428	100	409	100	837	100
$X^2=18.79$ $p=0.0008$ $SD=4$						

Öğrencilerin %37'si dini yaşamlarında 6. sırada görmekteyken, %17.7'si 1. sırada olduğunu belirtmiştir. Bunu %14.4 ile 5. sıra izlemektedir. Kız ve erkek öğrencilerin karşılaştırılmasında, kız öğrencilerin %11.4'ü dini yaşamlarında 1. sırada tutarken erkek öğrencilerin %24.1'i birinci sırada olduğunu bildirmişlerdir (Tablo 35 ve Şekil 8).

Tablo 35: Öğrencilerin din konusuna verdikleri önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1	45	11.4	92	24.1	137	17.7
2	44	11.2	35	9.2	79	10.2
3	48	12.2	40	10.5	88	11.3
4	30	7.6	22	5.8	52	6.7
5	61	15.5	50	13.2	111	14.4
6	155	39.3	132	34.6	287	37
7	11	2.8	10	2.6	21	2.7
Toplam	394	100	381	100	775	100
$X^2=21.88$		$p=0.001$		$SD=6$		

Şekil 8: Öğrencilerin din konusuna verdikleri önem sırasına göre dağılımı

Öğrencilerin %20.1'i cinselliği bastırmaya bağlı sorunları olduğunu bildirmiştir. Bu oran kızlarda %25 iken, erkeklerde %14.3'tür (Tablo 36).

Tablo 36: Öğrencilerin cinselliği bastırmaya bağlı sorunları olup olmadığının dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	79	25	38	14.3	117	20.1
Hayır	237	75	227	85.7	464	79.9
Toplam	316	100	265	100	581	100

t=3.21 p=0.001

Karşı cinsten çekinmekten kaynaklanan sorunları olduğunu bildiren öğrenci oranı %14.3'tür. Kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Tablo 37).

Tablo 37: Öğrencilerin karşı cinsten çekinmekten kaynaklanan sorunları olup olmadığının dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	46	14.6	37	14	83	14.3
Hayır	270	85.4	228	86	499	85.7
Toplam	316	100	265	100	581	100

t=0.20 p=0.84

Öğrencilerin %33'ü karşı cinsle sevgi ve güvene dayalı ilişki kurmamaya bağlı sorunları olduğunu bildirmişlerdir. Kız öğrencilerde bu oran %36.7, erkeklerde ise %28.7 'dir (Tablo 38).

Tablo 38: Öğrencilerin karşı cinsle sevgi ve güvene dayalı ilişki kuramaya bağlı sorunları olup olmadığının dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	116	36.7	76	28.7	192	33
Hayır	200	63.3	189	71.3	389	67
Toplam	316	100	265	100	581	100

t=2.05 p=0.040

Karşı cinsle ilişki ve iletişim kuramama sorunu olan öğrenciler %12.6'dır. Kız öğrencilerin %8.5'i, erkek öğrencilerin %17.4'ü buna bağlı sorunları olduğunu bildirmişlerdir (Tablo 39).

Tablo 39: Öğrencilerin karşı cinsle ilişki ve iletişim kuramama sorunları olup olmadığının dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	27	8.5	46	17.4	73	12.6
Hayır	289	91.5	219	82.6	508	87.4
Toplam	316	100	265	100	581	100

t=3.22 p=0.001

Kız öğrencilerin %16.5'i, erkek öğrencilerin ise %5.7'si cinsel ilişki korkusuna bağlı sorunları olduğunu belirtmişlerdir. Tüm grupta bu oran %11.5'dir (Tablo 40).

Tablo 40: Öğrencilerin cinsel ilişki korkusuna bağlı sorunları olup olmadığının dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	52	16.5	15	5.7	67	11.5
Hayır	263	83.5	250	94.3	513	88.5
Toplam	315	100	265	100	580	100

t=4.12 p=0.000

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin %16.9'u cinsel sorunlarının nedeni olarak "diğer" seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu seçeneği işaretleyen öğrencilerin tama yakını açıklamalarında cinsel sorunlarının toplumsal kurallara ya da tabulara bağlı olduğunu belirtmişlerdir. Cinsel sorunlarını bu nedenlere bağlayan kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark yoktur (Tablo 41).

Tablo 41: Öğrencilerin cinsel sorunların nedeni olarak "diğer" seçeneğini işaretleme oranları

"Diğer"	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	46	14.6	52	19.7	98	16.9
Hayır	269	85.4	212	80.3	481	83.1
Toplam	315	100	264	100	579	100

t=1.63

p=0.104

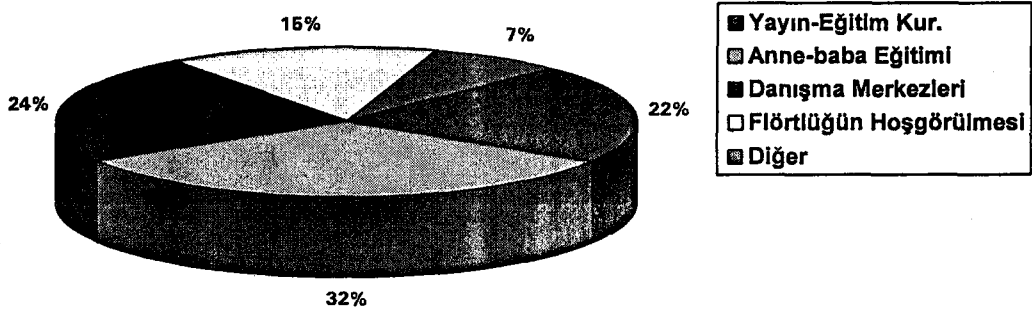
Öğrencilere cinsel sorunların çözümleri için önerilerinin neler olduğu sorulduğunda %32.6'sı anne ve babaların eğitimini önermişlerdir. İkinci sırayı %23.6 ile cinsel sorunları danışma merkezlerinin kurulması almıştır. %21.5'i radyo, TV gibi yayınların ve eğitim kurumlarının küçük yaşlardan başlayarak eğitim vermeleri gerektiğini vurgulamışlardır. %15'i flörtlüğün hoşgörülmesini önerirken, %7.3'ü diğer önerilerde bulunmuşlardır (Tablo 42 ve Şekil 9).

Tablo 42: Cinsel sorunların çözümü için öneriler

Öneriler	Sayı	%
Yayın ve eğitim kurumları	292	21.5
Anne-baba eğitimi	441	32.6
Danışma merkezleri	320	23.6
Flörtlüğün hoşgörülmesi	203	15
Diğer	99	7.3
Toplam	1355*	100

*Öğrenciler birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir. Toplam 833 öğrenci önerilerde bulunmuşlardır.

Şekil 9: Cinsel sorunların çözümü için öneriler

Özdoyurumun hatalı bir davranış olup olmadığı sorulduğunda %24.6'sı evet yanıtı vermişlerdir. Kız öğrencilerde bu oran %30.2 iken, erkeklerde %19'dur (Tablo 43).

Tablo 43: Özdoyurumun hatalı olup olmadığı görüşü

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	121	30.2	77	19	198	24.6
Hayır	280	69.8	328	81	608	75.4
Toplam	401	100	405	100	806	100

t=3.73 p=0.000

Öğrencilerin %31.1'i eşcinselliği anlayışla karşılayabildiklerini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin %37.2'si eşcinselliği anlayışla karşılarken, erkek öğrencilerde bu oran %24.8'dir (Tablo 44).

Tablo 44: Eşcinselliğin anlayışla karşılanabilirliği

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	158	37.2	103	24.8	261	31.1
Hayır	267	62.8	312	75.2	579	68.9
Toplam	425	100	415	100	840	100

t=3.90 p=0.000

"Karşı cinsin iç çamaşırları sizde cinsel istek oluşturur mu?" sorusuna öğrencilerin %29'u evet yanıtı vermişlerdir. Kız öğrencilerde bu oran %8.4, erkeklerde ise %50.6'dır (Tablo 45).

Tablo 45: Karşı cinsin iç çamaşırlarının cinsel istek oluşturup oluşturmadığının dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	36	8.4	207	50.6	243	29
Hayır	392	91.6	202	49.4	594	71
Toplam	428	100	409	100	837	100

t=15.16

p=0.000

"Başkalarının cinsel ilişkilerini gizlice seyretmek hoşunuza gider mi?" sorusuna %18.5 oranında olumlu yanıt verilmiştir. Kız öğrencilerin %7.9'u olumlu yanıt verirken, erkek öğrenciler ise %29.9 oranında olumlu yanıt vermişlerdir (Tablo 46).

Tablo 46: Başkalarının cinsel ilişkilerini gizlice izlemekten hoşlanan ve hoşlanmayan öğrencilerin dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	34	7.9	121	29.9	155	18.5
Hayır	397	92.1	284	70.1	681	81.5
Toplam	431	100	405	100	836	100

t=8.51

p=0.000

"Karşı cinsle özgü giysileri giymekten hoşlanır mısınız?" sorusuna ise %8 oranında evet yanıtı verilmiştir. Kız öğrencilerde bu oran %14.5 iken, erkeklerde bu oran %1.4'tür. (Tablo 47).

Tablo 47: Karşı cinse özgü giysileri giymekten hoşlanma ve hoşlanmama oranları

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	62	14.5	6	1.4	68	8
Hayır	365	85.5	412	98.6	777	92
Toplam	427	100	418	100	845	100

t=7.19 p=0.000

Öğrencilerin %1.4'ü (n=12) ensest yaşantıları olduğunu belirtmişlerdir. Kızlarda bu oran %0.9 iken, erkeklerde %1.9'dur (Tablo 48). Ensestin kiminle olduğu sorulduğunda 4 kişi kız kardeşiyle, iki kişi erkek kardeşiyle, 1 kişi amca ile, 1 kişi dayı ile ensest ilişkisi tanımlamıştır. 2 kişi birinci derece akrabayla cinsel ilişkiye benzer bir yaşantı sorulmasına rağmen kuzeniyle yaşadığı ilişkiyi bu grupta belirtmiştir. 2 kişi ise ensest yaşantısı olduğunu belirttiği halde kiminle yaşadığını belirtmemiştir (Tablo 49).

Tablo 48: Ensest ilişkisi olan öğrencilerin oranları

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	4	0.9	8	1.9	12	1.4
Hayır	427	99.1	409	98.1	836	98.6
Toplam	431	100	417	100	848	100

t=1.22 p=0.000

Tablo 49: Ensest ilişkisi kurulan kişilerin dağılımı

	Kız		Erkek		Tüm grup	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kız kardeş	1	25	3	37.5	4	33.3
Erkek kardeş	1	25	1	12.5	2	16.7
Amca	1	25	0	0	1	8.3
Dayı	1	25	0	0	1	8.3
Kuzen	0	0	2	25	2	16.7
Belirtmeyen	0	0	2	25	2	16.7
Toplam	4	100	8	100	12	100

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ruhsal belirtilerinin alt gruplara göre dağılımı incelendiğinde en yüksek ruhsal belirti oranları obsesif-kompulsif belirtiler (1.10 ± 0.77), paranoid fikirler (1.09 ± 0.82), kişilerarası ilişkilerde duyarlılık (1.08 ± 0.76) ve depresyon (1.03 ± 0.77) semptom boyutlarında saptanmıştır. GSI: 0.86 ± 0.60 ve PSDI: 1.77 ± 0.58 'dir. Cinsiyetine göre ruhsal belirti dağılımı karşılaştırıldığında kız öğrencilerde öfke-düşmanlık belirtileri hariç tüm semptom boyutlarında, istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek skorlar elde edilmiştir. Öfke- düşmanlık belirti skorları kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık göstermemiştir (Tablo 50).

Tablo 50:SCL-90-R'in cinsiyetlere göre dağılımı

	Kız	Erkek	Tüm grup	t	p
Som.	0.85 ± 0.69	0.52 ± 0.50	0.69 ± 0.63	7.95	0.000
OKB.	1.24 ± 0.81	0.95 ± 0.70	1.10 ± 0.77	5.57	0.000
Int.	1.21 ± 0.79	0.94 ± 0.71	1.08 ± 0.76	5.16	0.000
Dep.	1.25 ± 0.81	0.80 ± 0.65	1.03 ± 0.77	8.80	0.000
Ank.	0.93 ± 0.75	0.59 ± 0.59	0.76 ± 0.70	7.40	0.000
Ang.	1.03 ± 0.83	0.95 ± 0.87	0.99 ± 0.85	1.39	0.166
Fob.	0.52 ± 0.62	0.35 ± 0.43	0.44 ± 0.54	4.54	0.000
Paran.	1.21 ± 0.83	0.96 ± 0.80	1.09 ± 0.82	4.36	0.000
Psik.	0.66 ± 0.61	0.55 ± 0.53	0.61 ± 0.57	2.70	0.007
Ek.ölç.	1.01 ± 0.75	0.78 ± 0.65	0.90 ± 0.71	4.60	0.000
GSI	1.00 ± 0.64	0.73 ± 0.52	0.86 ± 0.60	6.65	0.000
PSDI	1.87 ± 0.61	1.66 ± 0.53	1.77 ± 0.58	5.22	0.000

Öğrencilere anket sorularının kendilerini nasıl etkilediği sorulduğunda alınan yanıtlar Tablo 51'de gösterilmiştir. Öğrencilerin %32.8'i sorunlara yararlı olabileceğini düşünürken, %20.2'si araştırmanın daha geniş tutulması gerektiğini düşünmektedir. %17.2'si araştırmanın sorunlara çözüm getireceğini inanmadığını belirtmiştir (Tablo 51).

Tablo 51: Anket sorularının öğrenciler üzerine etkisi

Etki	Sayı	%
Sıkıntı verdi	65	5.5
Anlamsız buldum	71	6.0
Utanç duydum	32	2.7
Dini inançlarıma ters düştü	56	4.7
Faydalı olabilir	389	32.8
Daha geniş tutulmalı	239	20.2
Yeterli	42	3.5
Çözüm getirmez	204	17.2
Diğer	88	7.4
Toplam	1186*	100

*Öğrenciler birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir. Toplam 853 öğrenci bu soruyu yanıtlamıştır.

OKULLAR ARASI KARŞILAŞTIRMALAR

Tablo 52'de öğrencilerin yaş ortalamalarının okullara göre dağılımı gösterilmektedir. Tıp Fakültesi öğrencilerinin yaş ortalaması 21.95 ± 2.6 ile diğer fakültelerden daha yüksektir. SHMYO ile Fen-Edebiyat F. öğrencilerinin yaş ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 52: Yaş ortalamasının okullara göre dağılımı

Okul	Yaş ortalaması
Tıp Fakültesi	21.95 ± 2.60
SHMYO	20.30 ± 1.76
Fen-Edebiyat Fakültesi	20.63 ± 2.11

F=40.39 p=0.000

Öğrencilerin ailelerinin oturdukları yerin okullara göre dağılımı ise Tablo 53'de gösterilmiştir. Tıp Fakültesi öğrencilerinin %70'i şehir kökenliken, Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinde bu oran %60.6'dır. SHMYO'da ise %37 oranındadır. Köy kökenli öğrenciler ise %21.2 oranıyla en fazla SHMYO'dadır.

Tablo 53: Ailenin halen oturduğu yerin okullara göre dağılımı

Yer	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İl	222	70	70	37	212	60.6
İlçe	78	24.7	78	41.3	100	28.6
Köy	16	5	40	21.2	37	10.6
Diğer	1	0.3	1	0.5	1	0.2
Toplam	317	100	189	100	350	100

$X^2=61.95$ $p=0.000$ $SD=4$

Araştırma grubunun anne eğitim düzeyinin okullara göre dağılımı Tablo54'de gösterilmiştir. Annesi okuma yazma bilmeyen öğrencilerin oranı en fazla %20.1 ile SHMYO'dadır. İlkokul ve sonrası eğitim oranları en fazla Tıp Fakültesi'nde, ikinci sırada da Fen-Edebiyat Fakültesi'ndedir. İlkokul ve sonrası eğitim oranları en düşük SHMYO'dadır.

Tablo 54: Annenin eğitim durumunun okullara göre dağılımı

Anne eğitimi	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Okur-yazar değil	33	10.5	38	20.1	36	10.3
Okur-yazar	22	7	18	9.5	22	6.3
İlkokul mezunu	135	42.9	103	54.5	196	56.0
Ortaokul mezunu	36	11.4	17	9	36	10.3
Lise mezunu	55	17.5	6	3.2	40	11.4
Yüksekokul mezunu	34	10.7	7	3.7	20	5.7
Toplam	315	100	189	100	350	100

$X^2=50.38$ $p=0.000$ $SD=10$

Babanın eğitim durumu ise Tablo 55'de gösterilmiştir. İlkokul sonrası eğitim oranları Tıp Fakültesi'nde en yüksektir. Fen-edebiyat Fakültesi ise ikinci

sırada gelmektedir. İlkokul mezunu ve okuma yazma bilmeyen babaların oranı ise en fazla SHMYO'da yüksektir.

Tablo 55: Babanın eğitim durumunun okullara göre dağılımı

Baba eğitimi	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Okur-yazar değil	2	0.6	6	3.2	4	1.2
Okur-yazar	16	5.1	12	6.4	16	4.6
İlkokul mezunu	103	32.7	95	50.8	168	48.4
Ortaokul mezunu	41	13	25	13.4	31	8.9
Lise mezunu	49	15.6	24	12.8	53	15.3
Yüksekokul mezunu	104	33	25	13.4	75	21.6
Toplam	315	100	187	100	347	100

$X^2=43.44$ $p=0.000$ $SD=10$

Baba mesleğinin okullara göre dağılımına bakıldığında Tıp Fakültesi öğrencilerinin %39.3'ünün babalarının serbest meslek sahibi olduğu, %27.1'inin memur, %21'inin emekli olduğu görülmektedir (Tablo 56). SHMYO öğrencilerinin %33.4'ünün babası serbest meslek sahibi, %21.3'ü çiftçi, %20.8'i memur, %15.8'i ise emeklidir. Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin ise %45'inin babası serbest meslek sahibi, %22.3'ünün emekli, %17.4'ünün ise memurdur.

Tablo 56: Baba mesleğinin okullara göre dağılımı

Baba mesleği	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
İşçi	22	7.1	16	8.7	24	7.1
Memur	84	27.1	38	20.8	59	17.4
Serbest	122	39.3	61	33.4	153	45
Çiftçi	16	5.2	39	21.3	28	8.2
Emekli	65	21	29	15.8	76	22.3
İşsiz	-	-	-	-	-	-
Diğer	1	0.3	-	-	-	-
Toplam	310	100	183	100	340	100

$X^2=46.22$ $p=0.000$ $SD=8$

Çalışan anne oranlarının okullara göre dağılımında, Tıp Fakültesi öğrencilerinin %18.5'inin annesi çalışırken, bu oran Fen-Edebiyat Fakültesi'nde %13, SHMYO'da %9.6'dır (Tablo 57).

Tablo 57: Anne mesleğinin okullara göre dağılımı

Anne mesleği	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ev hanımı	256	81.5	170	90.4	303	87
Çalışıyor	58	18.5	18	9.6	45	13
Toplam	314	100	188	100	348	100
$X^2=75.45$	$p=0.000$	$SD=2$				

Ailenin aylık gelirinin okullara göre dağılımı Tablo 58'de gösterilmiştir. Tıp Fakültesi öğrencilerinin %40.1'i üst orta gelir grubundayken, %38.6'sı alt orta gelir grubundadır. Yüksek gelir grubu %14.6, düşük gelir grubu ise %6.7 oranındadır. SHMYO öğrencilerinin %48.1'i alt orta gelir düzeyindeyken, %30.3 düşük gelir grubundadır. %21.1'i üst orta gelir düzeyinde, %0.5'i ise yüksek gelir düzeyindedir. Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin %48.5'i alt orta, %30.9'u üst orta, %15'i düşük, %5.6'sı ise yüksek gelir grubundadır.

Tablo 58: Aylık gelirin okullara göre dağılımı

Aylık gelir*	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Düşük (1-2 milyon)	21	6.7	56	30.3	51	15
Alt orta (2-5 milyon)	121	38.6	89	48.1	165	48.5
Üst orta (5-10 milyon)	126	40.1	39	21.1	105	30.9
Yüksek (10 milyon ↑)	46	14.6	1	0.5	19	5.6
Toplam	314	100	185	100	340	100
$X^2=56.71$	$p=0.000$	$SD=4$				

*1993 Mart-Nisan aylarındaki gelir durumları gözönüne alınmıştır.

Öğrencilerin okuma alışkanlıklarının okullara göre dağılımı Tablo 59'da gösterilmiştir. Tıp Fakültesi Öğrencilerinin %68.4'ü, SHMYO öğrencilerinin %51.6'sı, Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin %61.9'u sürekli okuyucu olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 59: Öğrencilerin okuma alışkanlıklarının okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Sürekli	214	68.4	97	51.6	215	61.9
Arasıra	93	29.7	70	37.2	118	34
Çok seyrek	6	1.9	21	11.2	12	3.5
Hiç	-	-	-	-	2	0.6
Toplam	313	100	188	100	347	100
$X^2=30.92$	$p=0.000$	$SD=4$				

Annenin okuma alışkanlığı sorulduğunda Tıp Fakültesi öğrencilerinin %33.6'sı annelerinin sürekli okuyucu olduğunu belirtmişlerdir. SHMYO'da bu oran %17.7, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde %25.7'dir. Annesi hiç okumayan öğrencilerin oranı Tıp Fakültesi'nde %16.8, SHMYO'da %37.1, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde %20.8'dir (Tablo 60).

Tablo 60: Annenin okuma alışkanlığının okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Sürekli	102	33.6	33	17.7	89	25.7
Arasıra	93	30.6	30	16.2	112	32.4
Çok seyrek	58	19.1	54	29	73	21.1
Hiç	51	16.8	69	37.1	72	20.8
Toplam	304	100	186	100	346	100
$X^2=50.81$	$p=0.000$	$SD=6$				

Tablo 61'de babanın okuma alışkanlığının okullara göre dağılımı verilmiştir. Babası sürekli okuyucu olan öğrencilerin oranı Tıp Fakültesi'nde %54.7, SHMYO'nda %41.1, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde ise %51.8'dir. Babası hiç okumayan öğrencilerin oranı %11.7 ile en fazla SHMYO'ndadır.

Tablo 61: Babanın okuma alışkanlığının okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Sürekli	165	54.7	74	41.1	173	51.8
Arasıra	99	32.8	45	25	105	31.4
Çok seyrek	27	8.9	40	22.2	37	11.1
Hiç	11	3.6	21	11.7	19	5.7
Toplam	302	100	180	100	334	100

$X^2=35.42$ $p=0.000$ $SD=6$

İlk cinsel bilgilerin nereden alındığının okullara göre dağılımında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Tablo 62).

Tablo 62: İlk cinsel bilginin nereden alındığının okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Baba	7	2.2	-	-	5	1.5
Anne	19	6	15	7.9	16	4.7
Kardeş	5	1.6	8	4.3	4	1.2
Arkadaş	97	30.9	53	28.0	90	26.2
Yazılı basın	73	23.2	34	18.0	80	23.3
Görsel basın	18	5.7	14	7.4	14	4.1
Hiç	8	2.5	10	5.3	15	4.4
Diğer	1	0.3	4	2.1	5	1.2
Birden fazla kaynak	87	27.6	51	27	115	33.4
Toplam	315	100	189	100	344	100

$X^2=22.66$ $p=0.066$ $SD=14$

Her üç okuldaki öğrencilerin de daha fazla cinsel bilgi isteme oranları farklılık göstermemektedir (Tablo 63).

Tablo 63: Cinsellik konusunda daha fazla bilgi isteme ve istememenin okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evete	244	78.5	148	80.4	266	79.6
Hayır	67	21.5	36	19.6	68	20.4
Toplam	311	100	184	100	334	100

$X^2=1.07$ $p=0.60$ $SD=2$

İlk cinsel bilgi yaşı sorulduğunda 12.36 ± 2.65 yaş ortalamasıyla Tıp Fakültesi öğrencilerinin diğer okullardan daha erken yaşlarda bilgilendirildiği saptanmıştır (Tablo 64).

Tablo 64: İlk cinsel bilgi yaş ortalamasının okullara göre dağılımı

Okul adı	Yaş ortalaması
Tıp Fakültesi	12.36 ± 2.65
SHMYO	13.07 ± 2.55
Fen-Edebiyat Fakültesi	13.39 ± 2.46

$F=12.13$ $p=0.000$

Cinsel birleşme deneyimi olan Tıp öğrencilerinin oranı %41.6 iken, bu oran SHMYO'da %27.7, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde %34.5'tir (Tablo 65).

Tablo 65: Cinsel birleşme deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evete	131	41.6	52	27.7	118	34.5
Hayır	184	58.4	136	72.3	224	65.5
Toplam	315	100	188	100	342	100

$X^2=10.27$ $p=0.005$ $SD=2$

İlk cinsel birleşme yaşı 18.38 ± 2.35 yaş ortalaması ile Tıp Fakültesi'nde öğrencilerinde daha yüksektir (Tablo 66).

Tablo 66: İlk cinsel birleşme yaş ortalamasının okullara göre dağılımı

Okul adı	Yaş ortalaması
Tıp Fakültesi	18.38±2.35
SHMYO	17.76±2.10
Fen-Edebiyat Fakültesi	17.70±2.27

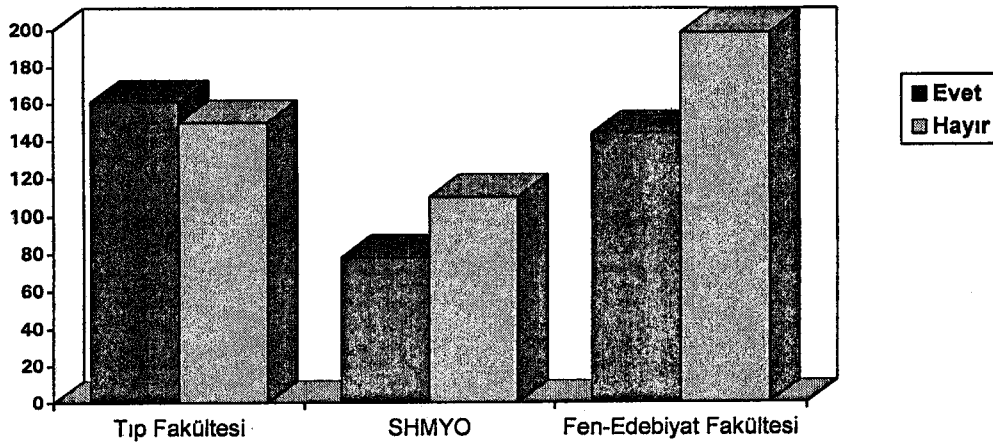
F=3.10 p=0.046

Tablo 67 ve Şekil 10'da görüldüğü gibi Tıp Fakültesi öğrencilerinde evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görme oranı %51.8 iken SHMYO'da %41.5, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde ise %42'dir.

Tablo 67: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	161	51.8	78	41.5	144	42
Hayır	150	48.2	110	58.5	199	58
Toplam	311	100	188	100	343	100
$X^2=7.86$	p=0.02		SD=2			

Şekil 10: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin okullara göre dağılımı

Evlilik öncesi ilişkinin duygusal yakınlıkla birlikte olması gerekliliği konusunda okullar arasında görüş farklılığı saptanmamıştır (Tablo 68).

Tablo 68: Evlilik öncesi ilişkinin duygusal yakınlıkla birlikte olması ve olmaması görüşünün okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	212	73.9	125	73.1	235	72.5
Hayır	75	26.1	46	26.9	89	27.5
Toplam	287	100	171	100	324	100

$X^2=0.14$ $p=0.93$ $SD=2$

"Evlenecek kişinin daha önce cinsel ilişki yaşamış olması sizce önemli midir?" sorusuna verilen yanıtlar okullar arasında farklılık göstermemektedir (Tablo 69).

Tablo 69: Evlenecek kişinin daha önce cinsel ilişki yaşamış olmasının önemli olup olmadığının okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	23	7.4	19	10.2	42	12.3
Evet olumlu	72	23.1	47	25.3	69	20.2
Evet olumsuz	122	39.1	66	35.5	138	40.5
Hayır	95	30.4	54	29	92	27
Toplam	312	100	186	100	341	100

$X^2=6.92$ $p=0.33$ $SD=6$

"Kadınlar ve erkekler arasında cinsel istek düzeyi bakımından bir fark var mıdır?" sorusuna Tıp Fakültesi öğrencilerinin %47.1'i hayır yanıtı verirken, bu

oran SHMYO'da %29.3, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde %36.1'dir (Tablo70). Tıp Fakültesi öğrencilerinin %40.7'si, SHMYO öğrencilerinin %54.1'i, Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin %43.7'si erkekte cinsel istek düzeyinin daha fazla olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 70: Cinsel istek düzeyinde fark olup olmadığı düşüncesinin okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	3	1	1	0.6	5	1.5
Evet kadın	35	11.2	29	16	62	18.7
Evet erkek	127	40.7	98	54.1	145	43.7
Hayır	147	47.1	53	29.3	120	36.1
Toplam	312	100	181	100	332	100
$X^2=21.06$	$p=0.0003$	$SD=4$				

Cinsel iletişim kurarken pasif bir taraf olmadığını düşünen öğrencilerin oranı Tıp Fakültesi'nde %65 iken, SHMYO'da %42.3, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde %49.3'tür (Tablo 71).Tıp Fakültesi öğrencilerinin %33'ü, SHMYO öğrencilerinin %53.7'si, Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin %43.9'u cinsel iletişim kurarken kadının daha pasif olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 71: Cinsel iletişim kurarken bir tarafın pasif olup olmadığı düşüncesinin okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	2	0.7	3	1.7	3	0.9
Evet kadın	100	33	94	53.7	141	43.9
Evet erkek	4	1.3	4	2.3	19	5.9
Hayır	197	65	74	42.3	158	49.3
Toplam	303	100	175	100	321	100
$X^2=35.08$	$p=0.000$	$SD=4$				

Doğum kontrolünü olumlu bulan öğrencilerin oranları okullara göre farklılık göstermemektedir (Tablo 72).

Tablo 72: Doğum kontrolünü olumlu bulup bulmamanın okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	285	90.8	173	92.5	313	90.5
Hayır	29	9.2	14	7.5	33	9.5
Toplam	314	100	187	100	346	100

$X^2=0.67$ $p=0.72$ $SD=2$

Tıp Fakültesi öğrencilerinin %51.3'ü kürtaşı olumlu bulurken, SHMYO'da bu oran %27.1, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde ise %32'dir (Tablo 73).

Tablo 73: Kürtaşı konusundaki görüşlerin dağılımı

Kürtaşı olumlu mu?	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	160	51.3	51	27.1	110	32
Hayır	152	48.7	137	72.9	234	68
Toplam	312	100	188	100	344	100

$X^2=38.08$ $p=0.000$ $SD=2$

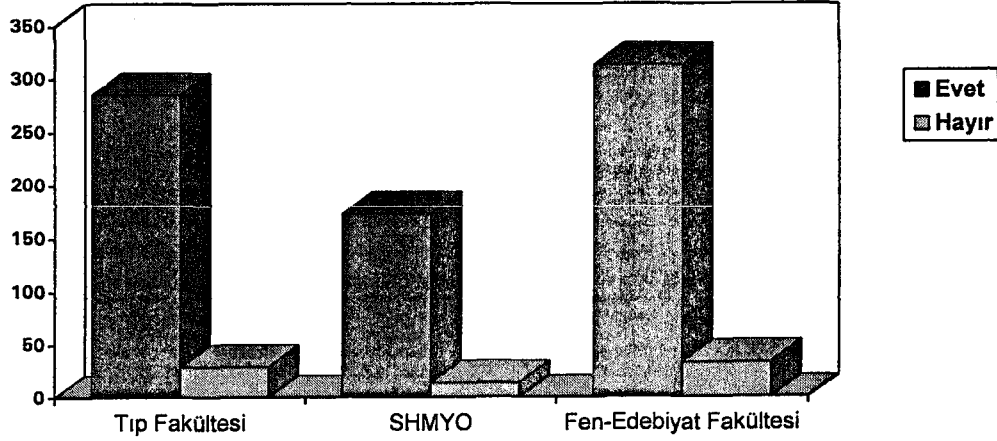
Özdoyumun hatalı bir davranış olduğunu düşünmeyen öğrencilerin oranı Tıp Fakültesi'nde %82.6, SHMYO'da %73.4, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde ise %69.8'dir (Tablo 74 ve Şekil 11).

Tablo 74: Özdoyumun hatalı olup olmadığı görüşünün dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Hatalı	53	17.4	47	26.6	98	30.2
Hatalı değil	257	82.6	130	73.4	227	69.8
Toplam	310	100	177	100	325	100

$X^2=19.25$ $p=0.0004$ $SD=2$

Şekil 11: Özdoyumunun hatalı olup olmadığı görüşünün dağılımı

Eşcinselliği anlayışla karşılayabilen öğrencilerin oranı Tıp Fakültesi'nde %36.4, SHMYO'da %27.4, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde ise %28.1'dir (Tablo 75).

Tablo 75: Eşcinselliği anlayışla karşılayabilen ve karşılayamayan öğrencilerin okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi		SHMYO		Fen-Edebiyat Fakültesi	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	114	36.4	51	27.4	96	28.1
Hayır	199	63.6	135	72.6	246	71.9
Toplam	313	100	186	100	342	100
$X^2=6.78$	$p=0.034$		$SD=2$			

Okulların SCL-90-R alt gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, tüm alt gruplardaki skorların Tıp Fakültesi'nde diğer okullardan daha düşük olduğu saptanmıştır. SHMYO ile Fen-Edebiyat Fakültesi arasında anlamlı bir fark yoktur (Tablo 76).

Tablo 76:SCL-90-R alt grup profilinin okullara göre dağılımı

	Tıp Fakültesi	SHMYO	Fen-Edebiyat Fakültesi	F	p
Som.	0.51±0.54	0.80±0.62	0.80±0.67	21.32	0.000
OKB.	0.93±0.73	1.15±0.75	1.23±0.78	13.03	0.000
Int.	0.83±0.70	1.26±0.72	1.20±0.79	26.49	0.000
Dep.	0.83±0.75	1.13±0.71	1.16±0.78	17.67	0.000
Ank.	0.62±0.67	0.85±0.69	0.85±0.71	10.71	0.000
Ang.	0.78±0.74	1.08±0.88	1.13±0.89	15.74	0.000
Fob.	0.29±0.46	0.51±0.53	0.53±0.58	19.17	0.000
Paran.	0.85±0.75	1.22±0.79	1.22±0.86	20.45	0.000
Psik.	0.42±0.51	0.71±0.57	0.72±0.59	27.44	0.000
Ek.ölç.	0.73±0.69	0.99±0.60	1.00±0.73	14.26	0.000
GSI	0.67±0.56	0.97±0.56	0.98±0.61	26.5	0.000
PSDI	1.61±0.55	1.83±0.56	1.87±0.59	17.46	0.000

GSI ve PSDI Tıp Fakültesi'nde diğer okullardan daha düşük skor gösterirken, Fen-Edebiyat Fakültesi ve SHMYO arasında farklılık bulunmamıştır (Tablo 76).

CİNSEL BİRLEŞME DENEYİMİ OLAN ÖĞRENCİLERİN DENEYİMİ OLMAYAN ÖĞRENCİLERLE KARŞILAŞTIRILMALARI

Cinsel deneyimi olan öğrencilerin yaş ortalaması 22.22±2.44, olmayanların ise 20.69±2.03'tür (t=11.37 ,p=0.000).

Tablo 77'da görüldüğü gibi öğrencilerin geldikleri yerleşim yerinin cinsel deneyime göre dağılımında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Tablo 77: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin ailenin halen oturduğu yere göre dağılımı

Yer	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
İl	191	63.5	308	56.6
İlçe	82	27.2	170	31.3
Köy	27	9.0	65	11.9
Diğer	1	0.3	1	0.2
Toplam	301	100	544	100

$$X^2=4.158 \quad p=0.125 \quad SD=2$$

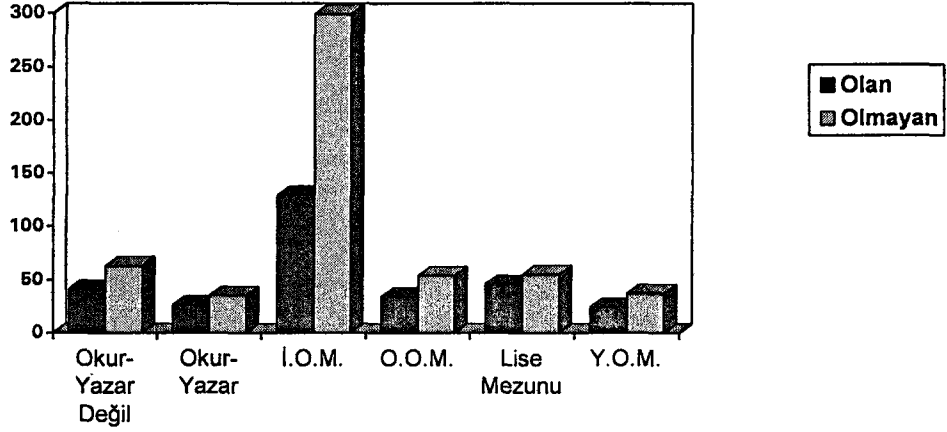
Cinsel ilişki deneyimi olan ve olmayanların anne eğitim düzeyleri Tablo 78 ve Şekil 12'de gösterilmiştir. Cinsel deneyimi olanların %13.7'sinin annesi okur yazar değilken, bu oran cinsel deneyimi olmayanlarda %11.6'dır. İlkokul mezunu annelerin oranları deneyimi olan öğrencilerde %43, olmayanlarda ise %55.1'dir. İlkokul sonrası eğitim oranları ise cinsel deneyimi olan öğrencilerin annelerinde daha yüksektir.

Tablo 78:Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin annenin eğitim durumuna göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Okur-yazar değil	41	13.7	63	11.6
Okur-yazar	26	8.7	35	6.4
İlkokul mezunu	129	43	299	55.1
Ortaokul mezunu	34	11.3	54	9.9
Lise mezunu	46	15.3	55	10.2
Yüksekokul mezunu	24	8.0	37	6.8
Toplam	300	100	543	100

$$X^2=12.63 \quad p=0.027 \quad SD=5$$

Şekil 12: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin annenin eğitim durumuna göre dağılımı

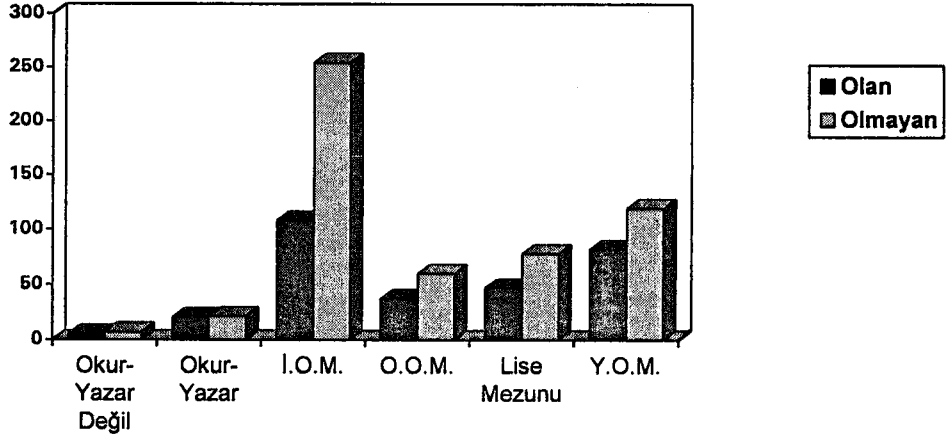

Baba eğitimine bakıldığında (Tablo 79 ve Şekil 13) cinsel ilişki yaşayanların %36.1'inin babası ilkokul mezunu iken, yaşamayanlarda bu oran %47.1'dir. Yüksek öğrenim görme oranları ise cinsel deneyimi olanlarda %27.4 iken, cinsel deneyimi olmayanlarda %22.1'dir.

Tablo 79: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin babanın eğitim durumuna göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Okur-yazar değil	5	1.7	7	1.3
Okur-yazar	20	6.7	21	3.9
İlkokul mezunu	108	36.1	254	47.1
Ortaokul mezunu	37	12.4	60	11.1
Lise mezunu	47	15.7	78	14.5
Yüksek okul mezunu	82	27.4	119	22.1
Toplam	299	100	539	100
$X^2=11.39$	$p=0.044$	$SD=5$		

Şekil 13: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin babanın eğitim durumuna göre dağılımı

Tablo 80'da cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin baba mesleğine göre dağılımı görülmektedir. İki grup arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 80: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin babanın mesleğine göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
İşçi	15	5.1	47	8.9
Memur	60	20.4	120	22.6
Serbest	121	41.2	209	39.4
Çiftçi	25	8.5	57	10.8
Emekli	72	24.5	97	18.3
İşsiz	-	-	-	-
Diğer	1	0.3	-	-
Toplam	294	100	530	100
$X^2=8.66$	p=0.071		SD=4	

Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin annenin çalışıyor olmasına göre dağılımına bakıldığında arada anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Tablo 81).

Tablo 81:Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin annenin mesleğine göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Ev hanımı	249	83.3	469	86.9
Çalışan	50	16.7	71	13.1
Toplam	299	100	540	100
$X^2=1.99$	p=0.158		SD=1	

Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin ailelerin aylık gelirine göre dağılımı Tablo 82'de gösterilmiştir. Cinsel deneyimi olanların %38.2'si alt orta gelir düzeyinde, %36.6'sı üst orta gelir düzeyinde, %10.1'i ise yüksek gelir düzeyindedir. Cinsel deneyimi olmayanların ise %48'i alt orta, %29.9'u üst orta, %6.4'ü yüksek gelir düzeyindedir.

Tablo 82:Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin ailenin aylık gelir durumuna göre dağılımı

Aylık gelir*	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
1-2 milyon(düşük)	45	15.1	83	15.7
2.-5 milyon(alt-orta)	114	38.2	255	48.0
5-10 milyon(üst-orta)	109	36.6	159	29.9
10 milyon üzeri (yüksek)	30	10.1	34	6.4
Toplam	298	100	531	100
$X^2=10.04$	p=0.018		SD=3	

*1993 Mart-Nisan aylarındaki gelir durumları gözönüne alınmıştır.

Öğrencilerin cinsel deneyim oranlarının okuma alışkanlığına göre dağılımına bakıldığında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Tablo 83).

Tablo 83:Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin okuma alışkanlığına göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Sürekli	197	65.9	322	59.9
Arasına	90	30.1	188	34.9
Çok seyrek	11	3.7	27	5
Hiç	1	0.3	1	0.2
Toplam	299	100	538	100
$X^2=3.25$	$p=0.197$		$SD=2$	

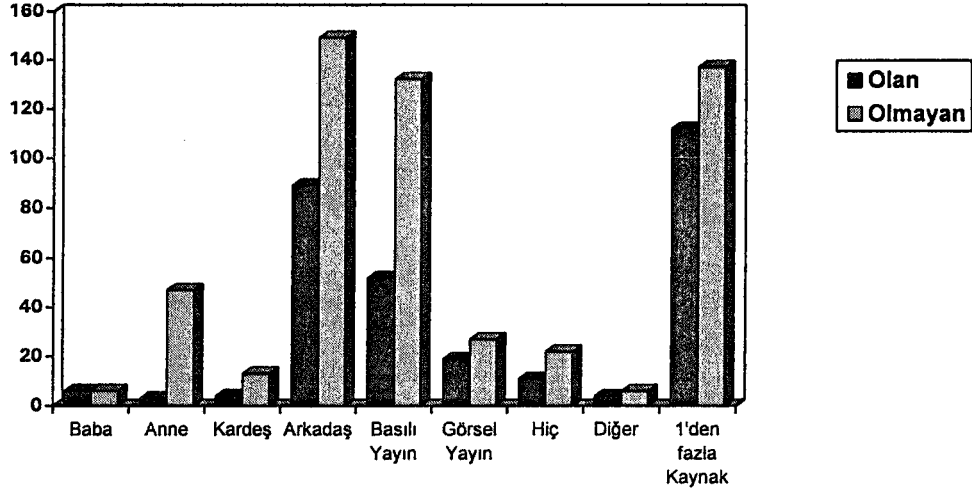
Cinsel deneyimi olanların ilk cinsel bilgi edinme ortalama yaşı 12.45 ± 2.79 iken, cinsel deneyimi olmayanlarda yaş ortalaması 13.22 ± 2.38 'dir ($t=4.02$, $p=0.000$).

Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin ilk cinsel bilgileri nereden aldıklarına göre dağılımı Tablo 84 ve Şekil 14'de gösterilmiştir. Cinsel deneyimi olanların %37.3'ü ilk bilgileri birden fazla kaynaktan almışlardır. %29.7'si arkadaşlardan, %17.3'ü yazılı kaynaklardan bilgi almışlardır. Cinsel deneyimi olmayanların ise %27.6'sı ilk cinsel bilgileri arkadaşlardan, %25.4'ü birden fazla kaynaktan, %24.5'i yazılı kaynaklardan almışlardır. Cinsel deneyimi olanların 4.3'ü aile bireylerinden ilk bilgileri alırken, deneyimi olmayanların %12.2'si aile bireylerinde ilk bilgileri almışlardır.

Tablo 84: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin ilk cinsel bilgileri aldıkları kaynaklara göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Baba	6	2	6	1.1
Anne	3	1	47	8.7
Kardeş	4	1.3	13	2.4
Arkadaş	89	29.7	149	27.6
Basılı yayın	52	17.3	132	24.5
Görsel yayın	19	6.4	27	5
Hiç	11	3.7	22	4.2
Diğer	4	1.3	6	1.1
1 den fazla kaynak	112	37.3	137	25.4
Toplam	300	100	539	100
$X^2=36.218$	$p=0.000$		$SD=8$	

Şekil 14: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin ilk cinsel bilgileri aldıkları kaynaklara göre dağılımı

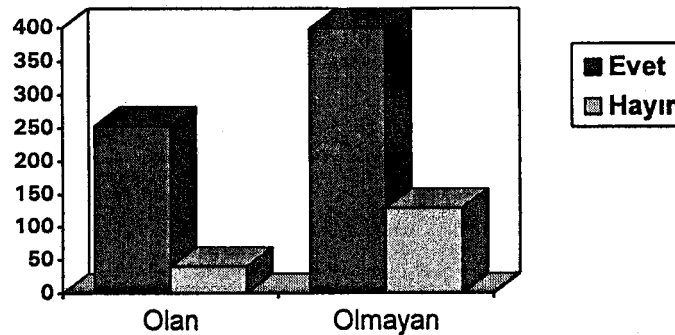
Cinsel deneyimi olanların %86.3'ü daha çok cinsel bilgi edinmek istediğini bildirirken, deneyimi olmayanlarda bu oran %75.6'dır (Tablo 85 ve Şekil 15).

Tablo 85: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin daha fazla cinsel bilgi isteme ve istememeye göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	253	86.3	399	75.6
Hayır	40	13.7	129	24.4
Toplam	293	100	528	100

$$X^2=13.393 \quad p=0.0002 \quad SD=1$$

Şekil 15: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin daha fazla cinsel bilgi istemeye göre dağılımı

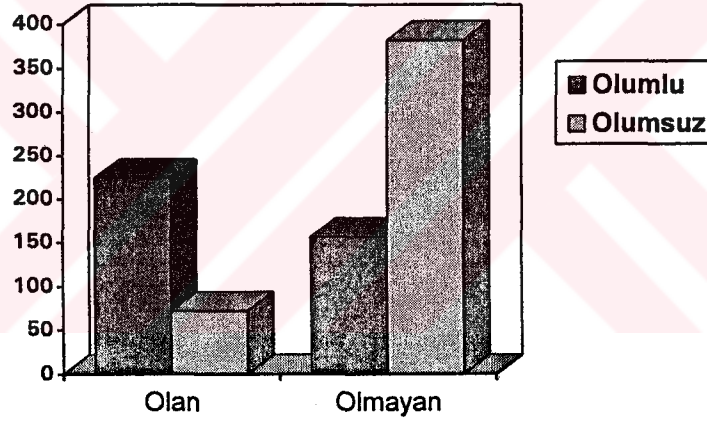
Cinsel birleşme deneyimi olanların %75.7'si evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görürken, bu oran cinsel deneyimi olmayanlarda %29'dur (Tablo 86 ve Şekil 16).

Tablo 86: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz görmeye göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Olumlu	224	75.7	156	29
Olumsuz	72	24.3	382	71
Toplam	296	100	538	100

t=14.78 p=0.000

Şekil 16: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz görmeye göre dağılımı

"Evlilik öncesi ilişkinin duygusal yakınlıkla birlikte olması gerekli midir?" sorusuna verilen yanıtlar iki grup arasında farklılık göstermemektedir (Tablo 87).

Tablo 87: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin evlilik öncesi ilişkide duygusal yakınlık görüşüne göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	206	69.8	360	75.3
Hayır	89	30.2	118	24.7
Toplam	295	100	478	100

t=1.67 p=0.095

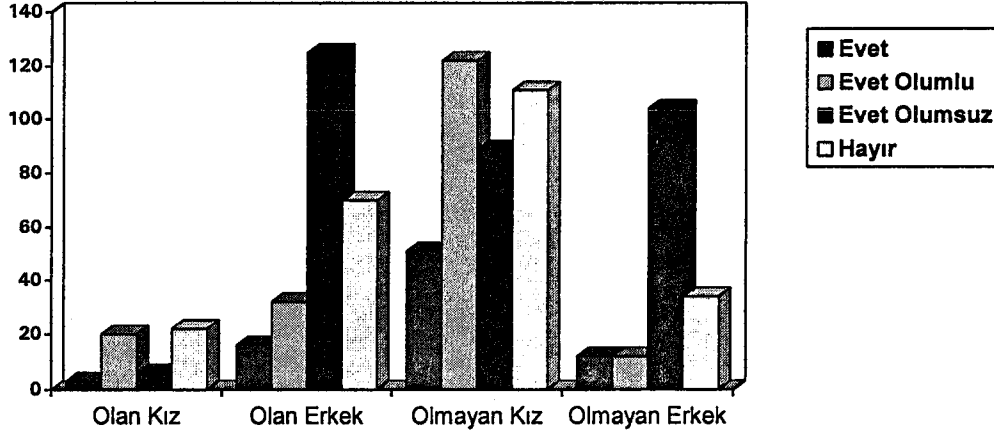
Öğrencilerin "evlenecek olduğunuz kişinin sizden önce cinsel ilişkiyi yaşamış olması önemli midir?" sorusuna verdikleri yanıtların, cinsiyete ve cinsel deneyimi olup olmadığına göre dağılımı Tablo 88 ve Şekil 17'de gösterilmiştir. Cinsel deneyimi olan kız öğrencilerin %43.1'i önemsiz olduğunu belirtirken, cinsel deneyimi olan erkeklerin %28.8'i önemsiz olduğunu belirtmektedir. Cinsel deneyimi olmayan kız öğrencilerin %29.8'i, erkek öğrencilerin ise %21'i önemsiz bulmaktadır. Cinsel deneyimi olan kız öğrencilerin %39.2'si olumlu yönde önemli bulunduğunu belirtirken, cinsel deneyimi olan erkeklerin %13.2'si olumlu yönde önemli bulmaktadırlar. Cinsel deneyimi olmayan kız öğrencilerin ise %32.6'sı olumlu yönde önemli olduğunu belirtirken, erkeklerin %7.4'ü olumlu yönde önemli bulmaktadırlar. Cinsel deneyimi olan kız öğrencilerin %11.8'i olumsuz yönde önemli bulduklarını belirtirken, erkeklerin %51.4'ü olumsuz yönde önemli olduğunu belirtmişlerdir. Cinsel deneyimi olmayanlarda ise bu oran kız öğrencilerde %23.9, erkeklerde %64.2'dir.

Tablo 88: Evlenilecek kişinin önceden cinsel ilişki yaşamış olmasının önemli olup olmadığının cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilere göre dağılımı

	Olan				Olmayan			
	Kız		Erkek		Kız		Erkek	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	3	5.9	16	6.6	51	13.7	12	7.4
Evet olumlu	20	39.2	32	13.2	122	32.6	12	7.4
Evet olumsuz	6	11.8	125	51.4	89	23.9	104	64.2
Hayır	22	43.1	70	28.8	111	29.8	34	21
Toplam	51	100	243	100	373	100	162	100

$X^2=122.18$ $p=0.000$ $SD=6$

Şekil 17: Evlenilecek kişinin önceden cinsel ilişki yaşamış olmasının önemli olup olmadığının cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilere göre dağılımı

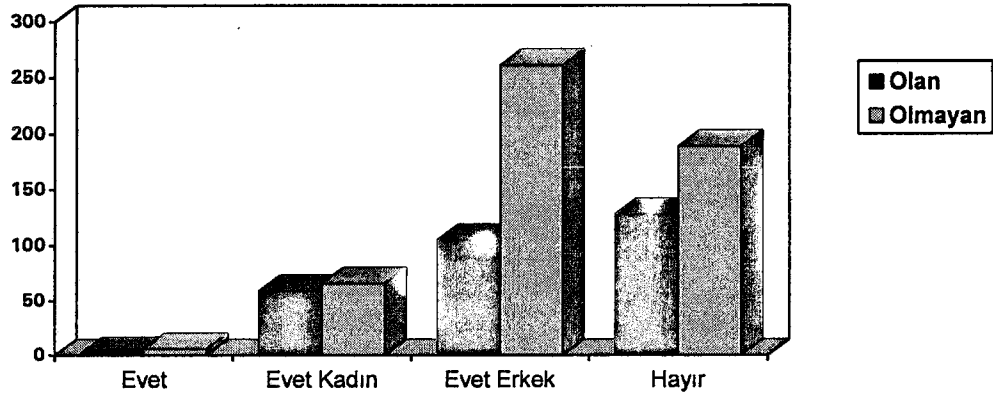

Cinsel deneyimi olan öğrencilerin %43.5'i kadın ve erkek arasında cinsel istek düzeyinde farklılık olmadığını düşünmektedir. %35.7'si erkeğin cinsel istek düzeyinin fazla olduğunu düşünürken, %20.1'i kadının cinsel istek düzeyinin fazla olduğunu düşünmektedir. Cinsel deneyimi olmayan öğrencilerin ise %36.2'si fark yoktur derken, %50'si erkeğin cinsel istek düzeyinin daha fazla olduğunu düşünmektedir. %12.6'sı ise kadının cinsel istek düzeyinin daha fazla olduğunu düşünmektedir (Tablo 89 ve Şekil 18).

Tablo 89: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin cinsel istek düzeyinde fark olup olmadığı görüşüne göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	2	0.7	6	1.1
Evet kadın	59	20.1	66	12.6
Evet erkek	105	35.7	261	50
Hayır	128	43.5	189	36.2
Toplam	294	100	522	100
$X^2=17.899$	p=0.0001		SD=2	

Şekil 18: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin cinsel istek düzeyinde fark olup olmadığı görüşüne göre dağılımı

Cinsel iletişim kurarken taraflardan birinin pasif olup olmadığı sorulduğunda her iki grubun yanıtları farklılık göstermemektedir (Tablo 90).

Tablo 90: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin taraflardan birinin pasif olup olmadığı görüşüne göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Evete	2	0.7	6	1.2
Evet kadın	122	41.1	211	42.8
Evet erkek	11	3.7	16	3.2
Hayır	162	54.5	261	52.8
Toplam	297	100	494	100
$X^2=0.331$	p=0.847		SD=2	

Cinsel deneyimi olan öğrencilerle olmayan öğrenciler arasında doğum kontrolü görüşleri arasında anlamlı farklılık yoktur (Tablo 91).

Tablo 91: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin doğum kontrolünü olumlu ve olumsuz bulma görüşüne göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Evete	280	93.6	483	89.8
Hayır	19	6.4	55	10.2
Toplam	299	100	538	100
t=1.89	p=0.059			

Kürtajı ise cinsel deneyimi olan öğrencilerin %48.2'si olumlu bulurken, olmayan öğrencilerin %32.4'ü olumlu bulmaktadır (Tablo 92)..

Tablo 92: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin kürtajı olumlu ve olumsuz bulma görüşüne göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	144	48.2	173	32.4
Hayır	155	51.8	361	67.6
Toplam	299	100	534	100

t=4.55 p=0.000

Öğrencilerin insan yaşamında önemli buldukları kavramın önem sıralamalarıyla cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin karşılaştırılmalarında elde edilen sonuçlar şunlardır: Can güvenliğine verilen önem sırası her iki grupta da benzerdir (Tablo 93). Cinsel deneyimi olan öğrenciler önem sıralamasında ekonomik güce diğer gruba nazaran daha üst sıralarda yer vermişlerdir (Tablo 94). Sosyal statüye de cinsel deneyimi olan öğrenciler, olmayan öğrencilere kıyasla biraz daha üst seviyelerde yer vermişlerdir (Tablo 95). Cinselliğe verilen önem Tablo 96'te de görüldüğü gibi cinsel deneyimi olanlarda daha fazladır. Sağlığa verilen önemler iki grupta da benzer şekilde ilk sıralardadır (Tablo 97). Cinsel deneyimi olan öğrenciler dine daha alt seviyelerde önem verirken, deneyimi olmayan öğrenciler daha üst seviyelerde önem derecesi belirtmişlerdir (Tablo 98 ve Şekil 19).

Tablo 93: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin can güvenliğine verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
1	83	29.1	126	23.7
2	87	30.5	203	38.2
3	46	16.1	97	18.3
4	31	10.9	37	7
5	29	10.2	53	10
6	9	3.2	15	2.8
Toplam	285	100	531	100

X²=9.16 p=0.10 SD=5

Tablo 94: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin ekonomik güce verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
1	18	6.3	14	2.6
2	44	15.5	48	9.1
3	89	31.1	157	29.7
4	75	26.2	158	29.9
5	36	12.6	108	20.4
6	23	8	42	7.9
7	1	0.3	2	0.4
Toplam	286	100	529	100
$X^2=20.27$	$p=0.07$		$SD=4$	

Tablo 95: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin sosyal statüye verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
1	18	6.2	12	2.3
2	33	11.4	49	9.3
3	59	20.3	110	20.9
4	75	25.9	186	35.3
5	72	24.8	125	23.7
6	33	11.4	44	8.3
7	-	-	1	0.2
Toplam	290	100	527	100
$X^2=15.818$	$p=0.007$		$SD=5$	

Tablo 96: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin cinselliğe verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
1	7	2.4	2	0.6
2	15	5.2	11	2.1
3	47	16.4	50	9.6
4	66	22.9	87	16.7
5	89	30.9	149	28.6
6	58	20.1	211	40.7
7	6	2.1	9	1.7
Toplam	288	100	519	100
$X^2=40.05$ $p=0.000$ $SD=5$				

Tablo 97: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin sağlığa verilen önem sırasına göre dağılımı

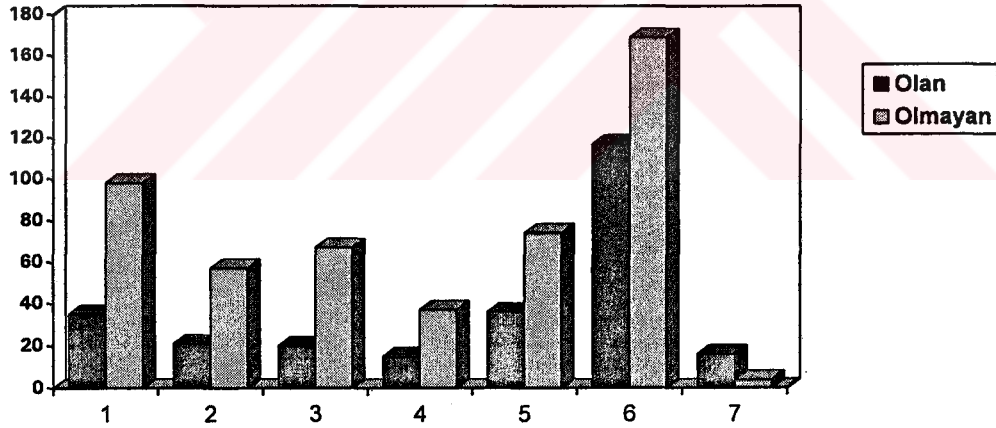
Önem sırası	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
1	158	53.9	287	53.7
2	82	28	167	31.3
3	21	7.3	47	8.8
4	18	6.1	21	3.9
5	13	4.4	9	1.7
6	1	0.3	3	0.6
Toplam	293	100	534	100
$X^2=8.63$ $p=0.07$ $SD=4$				

Tablo 98: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin dine verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
1	35	13.5	98	19.4
2	21	8.1	57	11.3
3	20	7.7	67	13.2
4	15	5.7	37	7.3
5	36	13.8	74	14.6
6	117	45	169	33.4
7	16	6.2	4	0.8
Toplam	260	100	506	100

$X^2=35.608$ $p=0.000$ $SD=6$

Şekil 19: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin dine verilen önem sırasına göre dağılımı

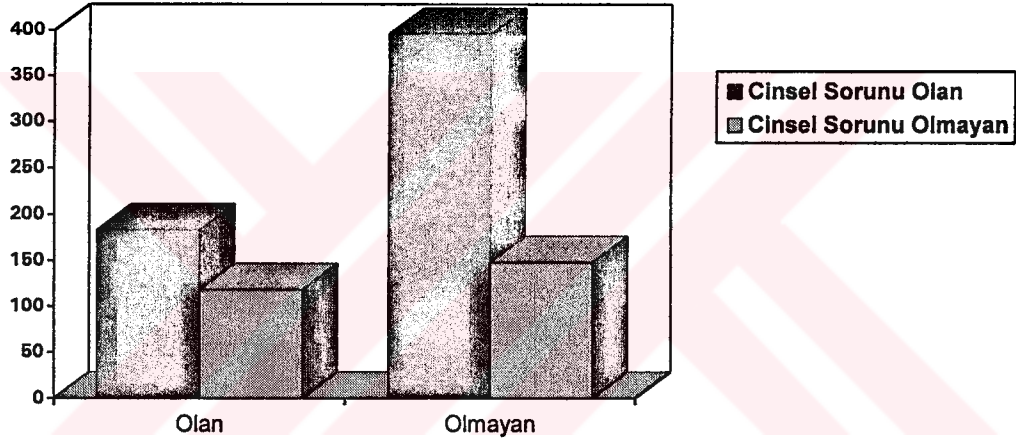
Cinsel birleşme deneyimi olan öğrencilerin %60.8'i cinsel sorunu olduğunu belirtirken, cinsel deneyimi olmayanların %72.8'i cinsel sorunu olduğunu belirtmiştir (Tablo 99 ve Şekil 20).

Tablo 99: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin cinsel sorunları olup olmadığına göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Cinsel sorunu olan	183	60.8	396	72.8
Cinsel sorunu olmayan	118	39.2	148	27.2
Toplam	301	100	544	100

$X^2=12.93$ $p=0.0003$ $SD=1$

Şekil 20: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin cinsel sorunları olup olmadığına göre dağılımı

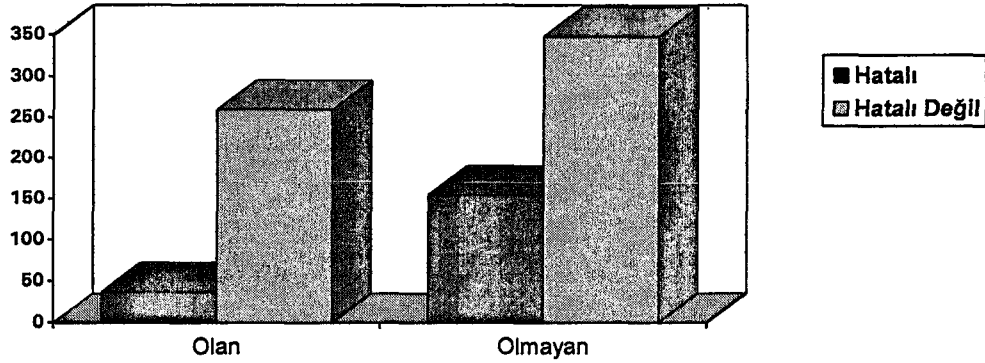
Cinsel deneyimi olanların %87.5'i özdoyumunu olumlu görürken, bu oran deneyimi olmayanlarda %69.2'dir (Tablo 100 ve Şekil 21).

Tablo 100: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin özdoyumunu hatalı bulup bulmadıklarına göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Hatalı	37	12.5	155	30.8
Değil	260	87.5	348	69.2
Toplam	297	100	503	100

$t=5.997$ $p=0.000$

Şekil 21:Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin özdoyumunu hatalı bulup bulmadıklarına göre dağılımı

Eşcinselliği anlayışla karşılayabilen öğrencilerin oranları cinsel deneyimi olanlarda %34.7, olmayanlarda ise %29.1'dir (Tablo 101).

Tablo 101: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin eşcinselliği anlayışla karşılayabilme ve karşılayamama oranlarına göre dağılımı

	Olan		Olmayan	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	103	34.7	155	29.1
Hayır	194	65.3	378	70.9
Toplam	297	100	533	100

t=1.67 p=0.095

Cinsel deneyimi olan öğrencilerle olmayan öğrencilerin SCL-90-R alt gruplarına göre dağılımı incelendiğinde şu sonuçlar elde edilmiştir. Kişilerarası ilişkilerde duyarlılık, anksiyete ve depresyon skorları cinsel deneyimi olmayanlarda oldukça anlamlı düzeyde fazladır. Ayrıca somatizasyon, obsesif-kompulsif semptomlar, psikotizm ve ek ölçek puanları da cinsel deneyimi olmayanlarda anlamlı derecede yüksektir.

GSI ve PSDI de cinsel deneyimi olmayanlarda anlamlı derecede yüksektir (Tablo 102).

Tablo 102: Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrencilerin SCL-90-R alt grup profili

	Olan	Olmayan	t	p
Som.	0.62±0.59	0.74±0.64	2.56	0.011
OKB	1.01±0.72	1.16±0.80	2.72	0.007
Int.	0.93±0.69	1.16±0.79	4.23	0.000
Dep.	0.88±0.71	1.12±0.79	4.27	0.000
Ank.	0.65±0.63	0.83±0.73	3.58	0.000
Ang.	1.03±0.93	0.97±0.81	1.01	0.311
Fob.	0.40±0.49	0.46±0.57	1.54	0.250
Paran.	1.03±0.82	1.13±0.83	1.71	0.088
Psik.	0.55±0.55	0.64±0.59	2.02	0.044
Ek.ölç.	0.83±0.68	0.95±0.73	2.24	0.025
GSI	0.78±0.57	0.92±0.61	3.06	0.002
PSDI	1.70±0.53	1.80±0.60	2.37	0.018

EVLİLİK ÖNCESİ İLİŞKİYİ OLUMLU GÖREN VE GÖRMEYEN ALT GRUPLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin yaş ortalaması 21.42±2.40 iken, olumlu görmeyenlerin yaş ortalaması 20.74±2.26'dır (t=4.11, p=0.001).

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu bulan öğrencilerle, olumsuz bulan öğrencilerin ailelerinin oturdukları yerleşim yerine göre dağılımında anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 103).

Tablo 103: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin ailenin oturduğu yere göre dağılımı

Yer	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
İl	230	60.1	267	58.2
İlçe	115	30.0	136	29.6
Köy	36	9.4	56	12.2
Diğer	2	0.5	-	-
Toplam	383	100	459	100
X ² =1.63	p=0.44		SD=2	

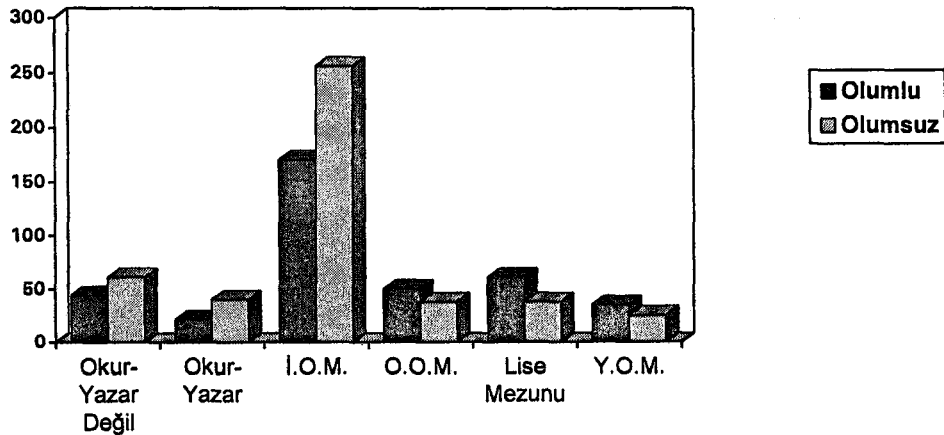
Tablo 104 ve Şekil 22'te görüldüğü gibi evlilik öncesi ilişkiyi olumlu gören öğrencilerin anneleri %11.5 oranında okur yazar değilken, %44.7 oranında ilkokul, %13.1 oranında ortaokul, %16 oranında lise, %9.2 oranında ise yüksekokul mezunudur. Olumsuz gören öğrencilerin annelerinin öğrenim durumunda ise; %13.3'ü okur yazar değil, %55.9'u ilkokul, %8.3'ü ortaokul, %8.3'ü lise, %5.5'i ise üniversite mezunudur.

Tablo 104: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin annenin eğitim durumuna göre dağılımı

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Okur-yazar değil	44	11.5	61	13.3
Okur yazar	21	5.5	40	8.7
İlkokul mezunu	171	44.7	256	55.9
Ortaokul mezunu	50	13.1	38	8.3
Lise mezunu	61	16	38	8.3
Yüksekokul mezunu	35	9.2	25	5.5
Toplam	382	100	458	100

$X^2=27.587$ $p=0.000$ $SD=5$

Şekil 22: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin annenin eğitim durumuna göre dağılımı

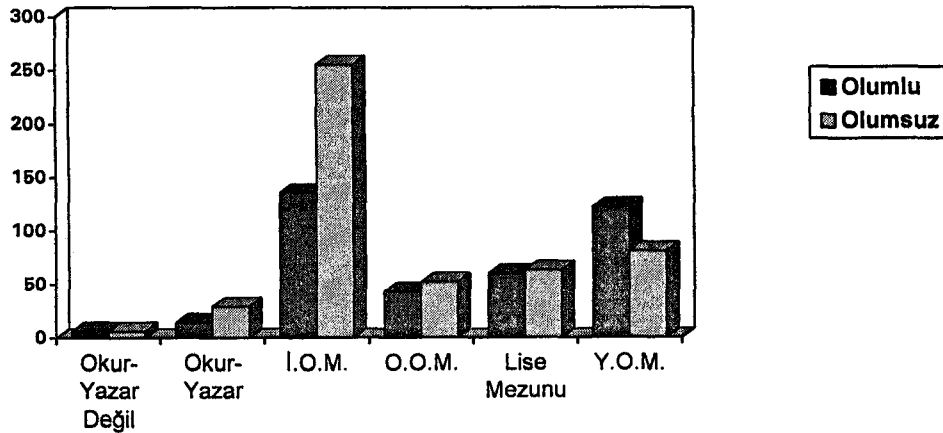

Babanın eğitim durumu evlilik öncesi cinsel ilişkiyi olumlu bulanlarda %35.5 ilkokul, %32.1'i yüksekokul düzeyindedir. Olumsuz bulanlarda ise %49.3 ilkokul, %17.8 yüksekokul düzeyindedir (Tablo 105 ve Şekil 23).

Tablo 105: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin babanın eğitim durumuna göre dağılımı

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Okur-yazar değil	6	1.6	6	1.3
Okur yazar	14	3.7	29	6.4
İlkokul mezunu	135	35.5	255	49.3
Ortaokul mezunu	43	11.3	52	11.4
Lise mezunu	60	15.8	63	13.8
Yüksekokul mezunu	122	32.1	81	17.8
Toplam	380	100	486	100
$X^2=38.97$ $p=0.000$ $SD=5$				

Şekil 23: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin babanın eğitim durumuna göre dağılımı

Tablo 106'te her iki grubun baba mesleğine göre dağılımı gösterilmiştir. Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin %39.3'ünün babası serbest meslek sahibi, %24.8'i memur, %23.5'i emekli, %7'si çiftçidir. Olumsuz görenlerde ise %41.3'ünün babası serbest meslek sahibi, %19.5'i memur, %17.3'ü emekli, %12.4'ü çiftçidir.

Tablo 106: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin babanın mesleğine göre dağılımı

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
İşçi	20	5.4	42	9.3
Memur	92	24.8	88	19.5
Serbest	146	39.3	186	41.3
Çiftçi	26	7	56	12.4
Emekli	87	23.5	78	17.3
İşsiz	-	-	-	-
Diğer	-	-	1	0.2
Toplam	371	100	451	100
$X^2=16.73$	p=0.002		SD=4	

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin %19.2'sinin annesi çalışırken, bu oran olumsuz görenlerde %10.1'dir (Tablo 107).

Tablo 107: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin annenin mesleğine göre dağılımı

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Ev hanımı	307	80.8	410	89.9
Çalışan	73	19.2	46	10.1
Toplam	380	100	456	100
$X^2=14.13$	p=0.001		SD=1	

Ailenin aylık gelir dağılımına göre evlilik öncesi ilişkiye bakış açılarının karşılaştırılması Tablo 108 ve Şekil 24'de gösterilmiştir. Olumlu görenlerin

%41.3'ü alt orta gelir seviyesinde, %37.6'sı üst orta gelir seviyesinde, %11.6'sı düşük, %9.5'i yüksek gelir seviyesindedir. Olumsuz görenlerin ise %47.4'ü alt orta, %27.1'i üst orta, %18.8'i düşük, %6.7'si ise yüksek gelir seviyesindedir.

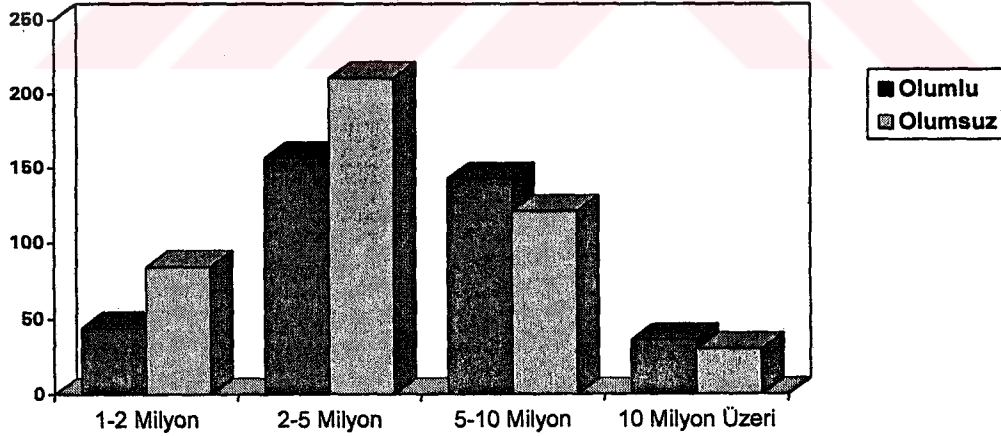
Tablo 108: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin ailenin aylık gelirine göre dağılımı

Aylık gelir*	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
1-2 milyon(düşük)	44	11.6	84	18.8
2-5 milyon(alt-orta)	157	41.3	211	47.4
5-10 milyon(üst-orta)	143	37.6	121	27.1
10 milyon üzeri (yüksek)	36	9.5	30	6.7
Toplam	380	100	446	100

$X^2=17.64$ $p=0.0005$ $SD=3$

*1993 Mart-Nisan aylarındaki gelir durumları gözönüne alınmıştır.

Şekil 24: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin ailenin aylık gelirine göre dağılımı

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu bulanlarla olumsuz bulanlar arasında okuma alışkanlığı açısından anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Tablo 109).

Tablo 109: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin okuma alışkanlığına göre dağılımı

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Sürekli	248	65.6	269	59
Arasıra	113	29.9	164	36
Çok seyrek	16	4.2	22	4.8
Hiç	1	0.3	1	0.2
Toplam	378	100	456	100
$X^2=3.91$	$p=0.14$		$SD=2$	

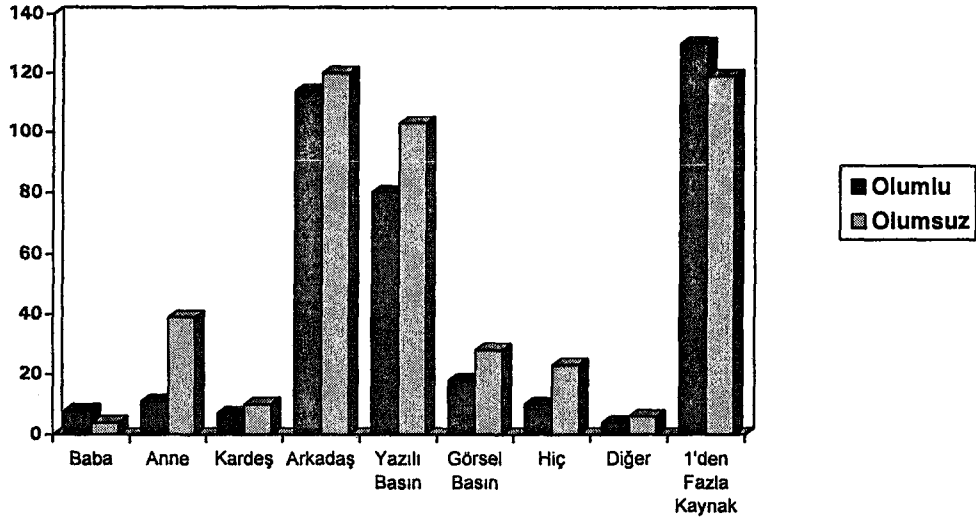
Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin ilk cinsel bilgi edinme yaşı ortalama olarak 12.74 ± 2.55 , olumsuz görenlerde ise 13.10 ± 2.61 'dir. İstatistiki açıdan anlamlı bir farklılık yoktur ($t=1.91$, $p=0.057$).

Her iki grubun ilk cinsel bilgileri nereden aldıklarına göre dağılımı Tablo 110 ve Şekil 25'de gösterilmiştir. Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin %34.1'i ilk bilgilerini birden fazla kaynaktan, %29.9'u arkadaşlardan, %20.9'u yazılı kaynaklardan, %6.8'i aile bireylerinden almışlardır. Evlilik öncesi ilişkiyi olumsuz görenlerin ise %26.5'i ilk cinsel bilgileri arkadaşlardan, %26.4'ü birden fazla kaynaktan, %22.8'i yazılı kaynaklardan, %11.7'si aile bireylerinden almışlardır.

Tablo 110: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin ilk cinsel bilgileri öğrendikleri yere göre dağılımı

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Baba	8	2.1	4	0.9
Anne	11	2.9	39	8.6
Kardeş	7	1.8	10	2.2
Arkadaş	114	29.9	120	26.5
Yazılı basın	80	20.9	103	22.8
Görsel basın	18	4.7	28	6.2
Hiç	10	2.6	23	5.1
Diğer	4	1	6	1.3
1 kaynaktan fazla	130	34.1	119	26.4
Toplam	382	100	452	100
$X^2=25.06$	$p=0.003$		$SD=8$	

Şekil 25: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin ilk cinsel bilgileri öğrendikleri yere göre dağılımı

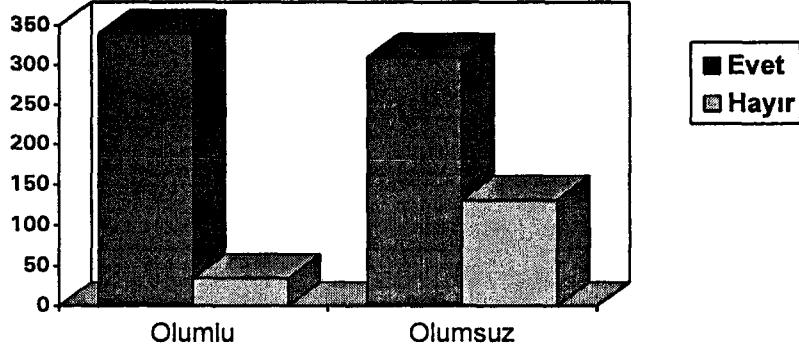

Tablo 111 ve Şekil 26'da görüldüğü gibi evlilik öncesi ilişkiyi olumlu gören öğrencilerin %90.7'si daha fazla cinsel bilgi edinmek isterken, evlilik öncesi ilişkiyi olumsuz bulanların %70.3'ü daha fazla bilgi edinmek istemektedirler.

Tablo 111: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin daha çok cinsel bilgi isteğine göre dağılımı

Daha çok bilgi	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	340	90.7	310	70.3
Hayır	35	9.3	131	29.7
Toplam	375	100	441	100
$X^2=51.9$	$p=0.000$	$SD=1$		

Şekil 26: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin daha çok cinsel bilgi isteğine göre dağılımı

Evlilik öncesi ilişkide duygusal yakınlığın gerekli olup olmadığını sorusuna evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin %78'i, olumsuz görenlerin ise %68.1'i olumlu yanıt vermişlerdir (Tablo 112).

Tablo 112: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin evlilik öncesi ilişkinin duygusallıkla birlikte olmasının gerekli olup olmadığı görüşüne göre dağılımı

Duygusallık gerekli mi?	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	297	78	267	68.1
Hayır	84	22	125	31.9
Toplam	381	100	392	100

t=3.10

p=0.002

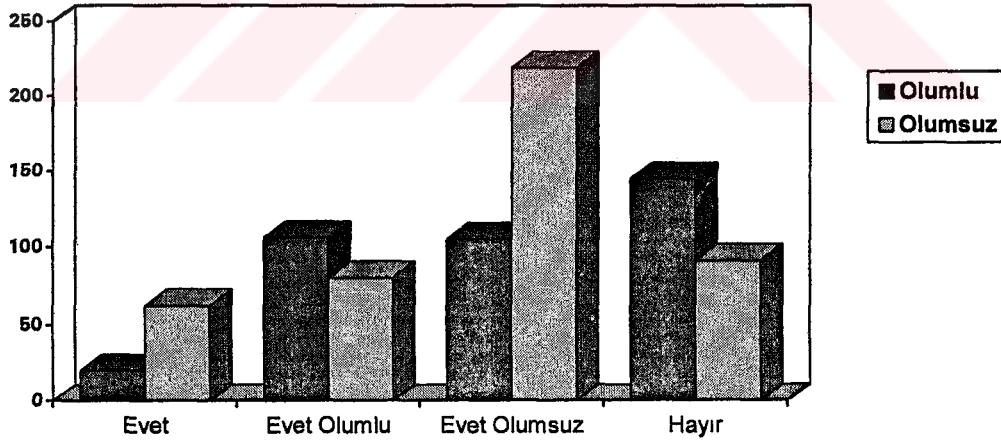
Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin %38.6'sı evlenecekleri kişinin daha önce ilişki yaşamış olmasını önemsiz bulurken, %28.2'si olumlu yönde önemli, %27.9'ü olumsuz yönde önemli bulmuştur. Evlilik öncesi ilişkiyi olumsuz görenlerin ise %20.1'i önemsiz, %48.5'i olumsuz yönde önemli, %17.7'si olumlu yönde önemli bulmuştur (Tablo 113 ve Şekil 27).

Tablo 113: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin evlenecekleri kişinin daha önce cinsel ilişki yaşamış olması ile ilgili görüşlerinin dağılımı

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	20	5.3	62	13.7
Evet olumlu	106	28.2	80	17.7
Evet olumsuz	105	27.9	219	48.5
Hayır	145	38.6	91	20.1
Toplam	376	100	452	100

$X^2=71.23$ $p=0.000$ $SD=3$

Şekil 27: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin evlenecekleri kişinin daha önce cinsel ilişki yaşamış olması ile ilgili görüşlerinin dağılımı

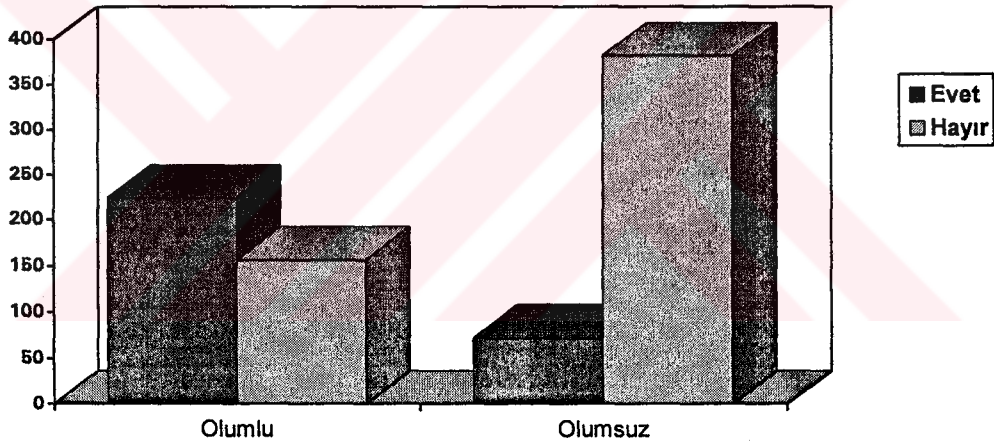
Evlilik öncesi cinsel deneyimi olumlu bulan öğrencilerin %58.9'unun, olumsuz bulanların ise %15.9'unun cinsel deneyimi vardır (Tablo 114 ve Şekil 28).

Tablo 114: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz görenlerde cinsel deneyimi olan ve olmayanların dağılımı

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	224	58.9	72	15.9
Hayır	156	41.1	382	84.1
Toplam	380	100	454	100

t=14.47 p=0.000

Şekil 28: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz görenlerde cinsel deneyimini olan ve olmayanların dağılımı

Kadın ve erkek arasında cinsel istek düzeyinde fark olup olmadığı sorusunun evlilik öncesi ilişkiye yaklaşıma göre dağılımı Tablo 115'tedir. Olumlu gören öğrencilerin %44.9'u fark yoktur derken, olumsuz bulanların %33.7'si fark olmadığını belirtmiştir. Olumlu gören öğrencilerin %39.1'i cinsel isteğin erkekte fazla, %15.7'si kadında fazla olduğunu belirtmişlerdir. Olumsuz gören öğrencilerin ise %50.1'i erkekte cinsel istek daha fazla derken, %14.6'sı kadında fazla olduğunu belirtmiştir.

Tablo 115: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz görenlerde cinsel istek düzeyinde fark olup olmadığı görüşünün dağılımı

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	1	0.3	7	1.6
Evet kadın	59	15.7	64	14.6
Evet erkek	147	39.1	220	50.1
Hayır	169	44.9	148	33.7
Toplam	376	100	439	100

$X^2=12.149$ $p=0.002$ $SD=2$

"Cinsel iletişim kurarken taraflardan birinin pasif olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusuna her iki grup da benzer yanıtlar vermişlerdir (Tablo 116).

Tablo 116: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz görenlerde cinsel iletişimde bir tarafın pasif olup olmadığı görüşünün dağılımı.

	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	4	1.1	3	0.7
Evet kadın	156	41.9	177	42.6
Evet erkek	12	3.2	15	3.6
Hayır	200	53.8	221	53.1
Toplam	372	100	416	100

$X^2=0.113$ $p=0.0945$ $SD=2$

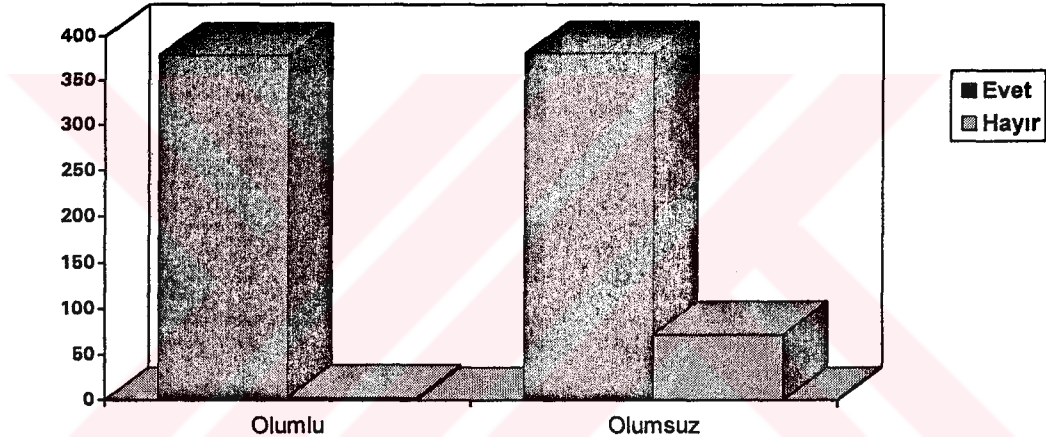
Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin %99.2'si doğum kontrolünü olumlu görürken, evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görmeyenlerde bu oran %84.1'dir (Tablo 117 ve Şekil 29).

Tablo 117: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz görenlerde doğum kontrolünün olumlu olup olmadığı görüşünün dağılımı.

Doğum kontrolü	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	379	99.2	381	84.1
Hayır	3	0.8	72	15.9
Toplam	382	100	453	100

t=7.88 p=0.000

Şekil 29: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz görenlerde doğum kontrolünün olumlu olup olmadığı görüşünün dağılımı.

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin %53.3'ü kürtaşı olumlu bulurken, evlilik öncesi ilişkiyi olumsuz bulanların %25.4'ü kürtaşı olumlu bulmaktadırlar (Tablo118).

Tablo 118: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz görme ile kürtaşa bakış açısının dağılımı

Kürtaşı olumlu mu?	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	203	53.3	115	25.4
Hayır	178	46.7	337	74.6
Toplam	381	100	452	100

t=8.59 p=0.000

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu bulan ve bulmayan öğrencilerin yaşamlarında önemli buldukları kavramların önem sıralaması karşılaştırıldığında elde edilen sonuçlar şunlardır:

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu gören öğrenciler can güvenliğini diğer öğrencilerden daha üst sıralarda görmektedirler (Tablo 119).

Ekonomik güç, evlilik öncesi ilişkiyi olumlu bulanlarda daha üst önem sıralarında yer almaktadır (Tablo 120). Sosyal statü de evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerde üst seviyelerde yer almıştır (Tablo 121).

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerde cinsellik, olumsuz görenlerle karşılaştırıldığında önem sıralamasında daha üst sıralardadır (Tablo 122).

Önem sıralamasında sağlık %61.1'lik oranla evlilik öncesi cinsel ilişkiyi olumlu görenlerde ilk sıradayken, olumsuz görenlerde %47.5 oranda ilk sıradadır (Tablo 123).

Din, evlilik öncesi ilişkiyi olumlu bulanlarda %53.4 oranında 6. sırada, %16.2 oranında 5. sırada, %6.4 oranında 1. sırada yer alırken, olumsuz bulanlarda %26.3 birinci sırada, %24.4 6. sırada, %14.4 3. sırada, %13.7 2. sırada yer almaktadır (Tablo 124 ve Şekil 30).

Tablo 119: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin can güvenliğine verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
1	103	28	105	23.5
2	130	35.3	159	35.7
3	49	13.3	92	20.6
4	33	9	37	8.3
5	45	12.2	37	8.3
6	8	2.2	16	3.6
Toplam	368	100	446	100
$X^2=12.36$	$p=0.03$	$SD=5$		

Tablo 120: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin ekonomik güce verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
1	21	5.7	10	2.3
2	54	14.6	39	8.8
3	127	34.3	120	27
4	98	26.5	132	29.8
5	46	12.4	98	22.1
6	24	6.5	41	9.3
7	-	-	3	0.7
Toplam	370	100	443	100
$X^2=28.94$	$p=0.000$		$SD=5$	

Tablo 121: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin sosyal statüye verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
1	16	4.3	13	2.9
2	52	13.9	29	6.6
3	79	21.2	90	20.4
4	108	29	155	35.1
5	87	23.3	108	24.4
6	31	8.3	46	10.4
7	-	-	1	0.2
Toplam	373	100	442	100
$X^2=15.57$	$p=0.008$		$SD=5$	

Tablo 122: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin cinselliğe verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
1	7	1.9	2	0.5
2	18	4.8	7	1.6
3	71	19	24	5.6
4	87	23.3	65	15
5	114	30.5	124	28.7
6	74	19.8	197	45.6
7	2	0.5	13	3.0
Toplam	373	100	432	100
$X^2=84.32$ $p=0.000$ $SD=4$				

Tablo 123: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin sağlığa verilen önem sırasına göre dağılımı

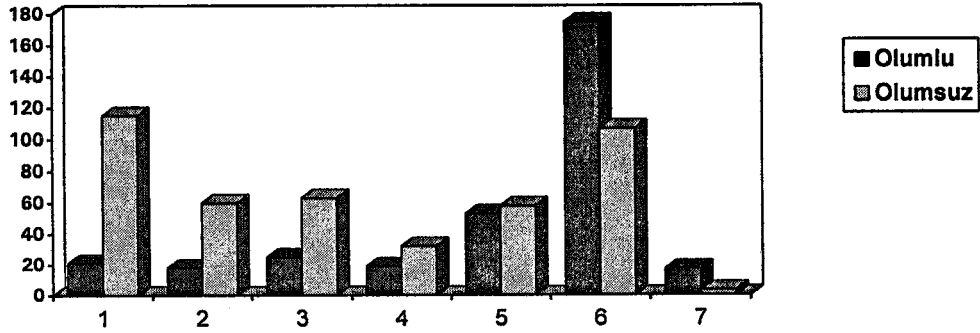
Önem sırası	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
1	231	61.1	213	47.5
2	100	26.5	150	33.5
3	20	5.3	48	10.7
4	16	4.2	22	4.9
5	11	2.9	11	2.5
6	-	-	4	0.9
Toplam	378	100	448	100
$X^2=18.02$ $p=0.001$ $SD=4$				

Tablo 124: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin dine verilen önem sırasına göre dağılımı

Önem sırası	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
1	21	6.4	115	26.3
2	18	5.5	60	13.7
3	25	7.6	63	14.4
4	19	5.8	32	7.3
5	53	16.2	58	13.2
6	175	53.4	107	24.4
7	17	5.1	3	0.7
Toplam	328	100	438	100

$X^2=120.42$ $p=0.000$ $SD=6$

Şekil 30: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin dine verilen önem sırasına göre dağılımı

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerle görmeyenler arasında cinsel sorunu olma oranlarında anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 125).

Tablo 125: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin cinsel sorunu olup olmadığına göre dağılımı

Cinsel sorun	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Var	269	70.2	308	67.1
Yok	114	29.8	151	32.9
Toplam	383	100	459	100

$X^2=0.950$ $p=0.329$ $SD=1$

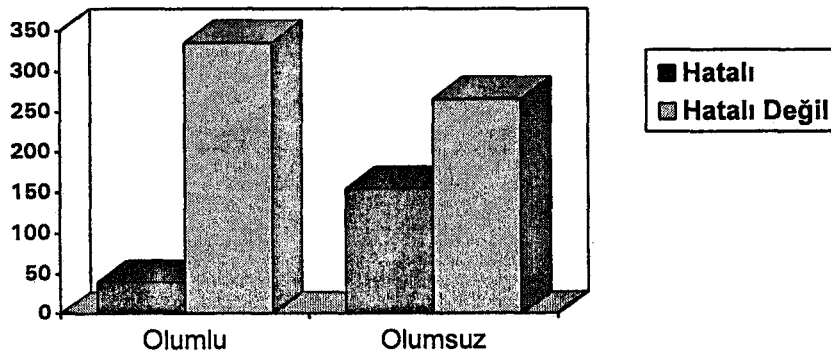
Tablo 126 ve Şekil 31'de de görüldüğü gibi evlilik öncesi cinsel ilişkiyi olumlu bulanların %89.4'ü özdoyumunun hatalı olmadığını düşünürken, olumsuz bulanların %63.3'ü özdoyumunun hatalı olmadığını düşünmektedir.

Tablo 126: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin özdoyumuna bakış açısına göre dağılımı

Özdoyum	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Hatalı	40	10.6	154	36.7
Değil	336	89.4	266	63.3
Toplam	376	100	420	100

$t=8.95$ $p=0.000$

Şekil 31: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin özdoyumuna bakış açısına göre dağılımı

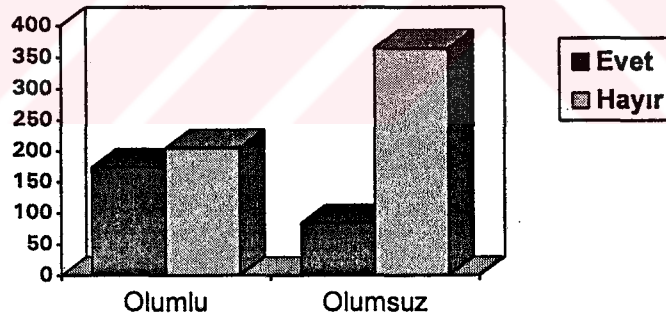
Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin %45.9'u eşcinselliği anlayışla karşılayabilirken, olumsuz görenlerde bu oran %18.7'dir(Tablo 127 ve Şekil 32).

Tablo 127:Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin eşcinselliğe bakış açısına göre dağılımı

Eşcinselliğe anlayış	Olumlu		Olumsuz	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	174	45.9	84	18.7
Hayır	205	54.1	364	81.3
Toplam	379	100	448	100

t=8.77 p=0.000

Şekil 32: Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin eşcinselliğe bakış açısına göre dağılımı

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu gören öğrencilerle, olumlu görmeyen öğrencilerin SCL-90-R alt gruplarına göre dağılımı incelendiğinde semptom grupları arasında istatistiki açıdan anlamlı fark saptanmamıştır. Her iki grubun GSI ve PSDI oranında da farklılık yoktur(Tablo 128).

Tablo 128:Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu ve olumsuz gören öğrencilerin SCL-90-R alt grup profiline göre dağılımı

	Olumlu	Olumsuz	t	p
Som.	0.66±0.61	0.72±0.64	1.22	0.22
OKB.	1.07±0.77	1.13±0.78	1.05	0.29
Int.	1.04±0.73	1.11±0.79	1.20	0.23
Dep.	1.01±0.75	1.05±0.79	0.76	0.45
Ank.	0.73±0.66	0.80±0.73	1.25	0.21
Ang.	1.05±0.89	0.94±0.82	1.93	0.05
Fob.	0.42±0.52	0.46±0.56	0.42	0.36
Paran.	1.10±0.82	1.08±0.83	0.34	0.74
Psik.	0.59±0.57	0.62±0.58	0.70	0.48
Ek.ölç.	0.86±0.71	0.94±0.71	1.46	0.15
GSI	0.85±0.59	0.88±0.61	0.77	0.44
PSDI	1.76±0.56	1.77±0.59	0.46	0.65

TARTIŞMA

Çalışma grubunun sosyokültürel yapısı ve psikiyatrik semptom dağılımı belirlenmiş, cinsel tutum, davranış ve sorunlarla ilişkisi karşılaştırılmıştır. Sonuçlar daha önce bu alanda yapılmış yayınlarla karşılaştırılmıştır.

Çalışmamızda öğrencilerin %42.5'i arkadaşları ile evde kaldığını, %39.3'ü yurttan kaldığını, %9.7'si ise ailesi ile oturduğunu belirtmişlerdir(Tablo 3). Başaran'ın D.T.C.F.'de üniversite 4. sınıf öğrencileri arasında yaptığı çalışmada ise öğrencilerin önemli bir bölümü aileleriyle birlikte yaşamaktadırlar. Bu oran kızlarda %50, erkeklerde ise %38.4'tür. Başaran'ın çalışmasında erkek öğrenciler daha çok arkadaşlarıyla evde, kız öğrenciler ise yurttan kaldıklarını belirtmişlerdir(61). Çalışmamızda kız öğrencilerin %47.2'si arkadaşlarıyla evde, %31.5'i ise yurttan kalırken, erkek öğrencilerin %47.2'si yurttan, %39'u arkadaşlarıyla evde kalmaktadır. Ekşi'nin İstanbul Üniversitesi 4. sınıf öğrencileri arasında yaptığı çalışmada erkeklerin %41'i ailesiyle, %27.1'i arkadaşlarıyla, %15.8'i yurttan kalmaktayken, kız öğrencilerin %75.2'si aileleri ile, %8.6'sı yurttan, %7.6'sı arkadaşları ile kalmaktadır(12). Göktepe ve arkadaşlarının 1984-1985 öğretim yılında T.Ü.Tıp Fakültesi öğrencileri arasında yaptığı çalışmada öğrencilerin %83 oranında arkadaşlarıyla evde kaldığı bildirilmiştir ve bunun nedeni olarak o dönemde Edirne'de öğrenci yurdu bulunmaması görülmüştür(62). Ünal'ın Çukurova Üniversitesi öğrencileri arasında yaptığı çalışmada öğrencilerin %41'i ailesiyle, %40'ı yurttan, %13.8'i arkadaşlarıyla kalmaktadır(63).

Araştırmaya katılan öğrencilerin sadece %2.7'si evlidir(Tablo 4). Ekşi'nin çalışmasında öğrencilerin %3.5'i evlidir(22).

Örneklem grubundaki öğrencilerin %58.9'u il, %29.8'i ilçe, %10.9'u köy kökenlidir(Tablo 6). Ekşi'nin çalışmasında %55.9 il, %17.8 ilçe, %20.3 köy kökenlidir(4). Başaran'ın araştırmasında ise çalışmamıza benzer sonuçlar alınmıştır(61).

Çalışmamızda annenin eğitim durumu kız öğrencilerde erkek öğrencilere göre daha yüksektir(Tablo 7). Ekşi ve Göktepe'nin çalışmalarında da benzer sonuçlar alınmıştır(22, 62).

Babanın eğitim durumu da cinsler arasında farklılık göstermektedir(Tablo 8). Kız öğrencilerin babaları, erkek öğrencilerin babalarından daha eğitilmiştir.

Öğrencilerin toplam %76.9'u orta gelir seviyesindedir (Tablo 11). Başaran'ın çalışmasında bu oran %43.5'tir(61). Göktepe'nin çalışmasında öğrencilerin %63.4'ü orta gelir seviyesindedir(62).

Öğrencilerin %15.8'i bir işte çalıştıklarını belirtmişlerdir(Tablo 13). Ekşi'nin çalışmasında öğrencilerin %21'i çalıştığını belirtmiştir(22). Başaran'ın çalışmasında ise erkeklerin %45'i, kızların %10'u para getiren bir işte çalışmaktadır(61).

Öğrencilerin %62.1'i sürekli okuma alışkanlığı olduğunu, %33.1'i ise arada sırada okuyucu olduğunu bildirmiştir(Tablo 14). Ekşi'nin çalışmasında öğrencilerin %79.9'u sürekli okuyucu olduğunu, %17.5'i arasıra okuduğunu belirtmiştir. Ekşi'nin çalışmasında da kız ve erkek öğrencilerin okuma alışkanlığı araştırmamızdaki gibi benzerlik göstermektedir(12).

Kız öğrencilerde annenin okuma alışkanlığı erkek öğrencilerle karşılaştırıldığında daha fazla bulunmuştur (Tablo15). Ekşi'nin çalışmasında da benzer sonuçlar bulunmuştur(12).

Babanın okuma alışkanlığı da aynı şekilde kız öğrencilerde daha fazladır(Tablo 16). Bu sonuçlar Ekşi'nin çalışmasıyla uyumludur. Ancak Ekşi'nin çalışmasında kız öğrencilerin babalarının %83'ü sürekli okuyucu iken çalışmamızda kız öğrencilerin %54.7'si sürekli okuyucudur(12).

Çalışmamızda öğrencilerin %29.9'u ilk cinsel bilgileri birden fazla kaynaktan aldığını, %28.3'ü ise arkadaşlarından aldığını belirtmiştir(Tablo 17). Araştırmamızın lise son sınıf öğrencileri arasında yaptığı çalışmada ilk cinsel bilgilerin büyük oranda arkadaşlardan elde edildiği belirtilmiştir(2).

Öğrencilerin %79.3'ü daha çok cinsel bilgi edinmek istediklerini belirtmişlerdir(Tablo 18). Kız ve erkek öğrencilerin bu konudaki tutumları benzerlik göstermektedir.

İlk cinsel bilgileri edinme yaşı kızlarda (ort=13.34±2.55) erkeklerden (ort=12.52±2.64) daha yüksektir(Tablo 19).

Kız öğrencilerin %11.8'i, erkek öğrencilerin ise %60.5'i cinsel deneyimleri olduğunu belirtmişlerdir(Tablo 20). Ekşi'nin çalışmasında bu oranlar kızlarda %12.5, erkeklerde %63.8'dir(12).Alzate, Kolombiya'da bayan üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada %33.6'sının evlilik öncesi deneyimi olduğunu bildirmiştir(40). Bauman, Amerikan kız üniversite öğrencilerinde %73 evlilik öncesi cinsel ilişki oranı bildirmiştir(64). Bily ve ark.'ları ABD'de

erkeklerin %95'ini karşı cinsle cinsel ilişki deneyimi olduğunu bildirmişlerdir(5). Wilson ve ark.'ları çalışmalarında üniversite öğrencilerinde cinsel deneyim oranını %75 olarak belirtmişlerdir(65). De Buono ve ark.'ları ABD'de kız kolej öğrencileri arasında %87 cinsel ilişki oranı bildirmişlerdir(66). Dilbaz ve ark.'ları karşı cinsle ilişki oranını erkeklerde %66.2, kızlarda %8.5 olarak bildirmişlerdir(37). Huang ve ark.'ları ABD'de yaşayan Çinli kolej öğrencileri arasında yaptıkları çalışmada Çinli kadınlar erkeklerden daha deneyimli bulunmuştur(67). Repossi ve ark.'ları İspanya'da üniversite öğrencileri arasında yaptıkları çalışmada erkeklerin %78'inin, kızların %41'inin cinsel deneyimi olduğunu saptamışlardır(68). Kinsey ve ark.'ları 20 yaşındaki kadınların %20'sinin, erkeklerin ise %73'ünün evlilik öncesi cinsel ilişki yaşamış olduklarını bildirmişlerdir(30, 39).

İlk cinsel ilişki yaşı kızlarda ortalama 19.5 ± 2.23 , erkeklerde 17.7 ± 2.2 olarak saptanmıştır (Tablo 21). Alzate üniversite öğrencisi kızlarda ilk ilişki ortalama yaşını 20, erkeklerde 16.5 olarak bildirmiştir(40). Jessor ve ark.'larının çalışmalarında ilk ilişki yaşı kızlarda ortalama 18, erkeklerde 17.7 olarak saptanmış ve fark istatistiki olarak anlamlı bulunmamıştır(69).

Çalışmamızda kız öğrencilerin çoğunluğu ilk cinsel ilişkiyi flörtle yaşadığını belirtirken, erkeklerin çoğunluğu duygusal bağı olmayan biriyle ilk ilişkiyi yaşamışlardır(Tablo 22). Alzate'nin çalışmasında kız öğrencilerin %65.8'i ilk ilişkiyi flört ya da nişanlıyla yaşamışlardır(40). Jessor ve ark.'ları çalışmasında erkeklerin %40'ı, kadınların %60'ı ilk ilişkiyi flörtle yaşamışlardır(69). Kinsey ve ark.'ları erkeklerin %69'unun fahişelerle bir cinsel deneyim yaşadıklarını bildirmişlerdir(39).

Erkeklerin %57.5'i evlilik öncesi cinsel ilişkiyi olumlu bulurken, kızlarda bu oran %34'tür(Tablo 23). Dilbaz ve ark.'larının çalışmasında evlilik öncesi ilişkiyi olumlu bulan erkeklerin oranı %70'tir(37). Araplar'ının lise son sınıf öğrencileri arasında yaptığı çalışmada kız öğrencilerin %31.4'ü, erkek öğrencilerin %30'u erkeklerin evlilik öncesi ilişkisi olabilir derken, erkeklerin %3.6'sı ve kızların da %0.6'sı kızların evlilik öncesi ilişkisi olabilir demektedirler(2). Avşaroğlu ve ark.'larının üniversite öğrencileri arasında yaptıkları çalışma sonuçlarına göre erkek öğrencilerin %69'u erkekler için evlilik öncesi ilişkiyi uygun bulurken, kızlar için %43.6'sı uygun bulmamaktadırlar. Kız öğrencilerin ise %76.7'si erkekler için, %54.7'si ise kadınlar için evlilik öncesi ilişkiyi uygun bulduklarını belirtmişlerdir(70). Huang ve ark.'ları ABD'de yaşayan Çinli kolej öğrencileri arasında yaptıkları çalışmada öğrencilerin %60'ının evlilik öncesi

ilişkiyi olumlu bulduklarını belirtmişlerdir(67). Ekşi'nin çalışmasında erkekler için evlilik öncesi ilişkiyi erkeklerin yaklaşık %87'si normal bulurken, kız öğrencilerin de yaklaşık %84'ü olumlu bulmaktadır(12). Kızların evlilik öncesi ilişkisini ise erkeklerin yaklaşık %39'u, kızların ise %42'si olumlu bulmaktadır. Eysenck'in çalışmasında erkeklerin %6'sı, kızların %31'i evlilik öncesi ilişkiyi olumsuz görmekteledir(42).

Kız öğrencilerin %83.6'sı evlilik öncesi ilişkinin duygusal yakınlıkla birlikte olması gerektiğini düşünürken, erkeklerde bu oran %62.3'tür(Tablo 24). Eysenck İngiltere'deki üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada kız öğrencilerin %80'i, erkek öğrencilerin %49'u sevgi olmadan seksin tatmin edici olmadığını düşündüklerini belirtmiştir(42). Erkmən ve ark.'larının çalışmalarında aynı soruya kız öğrencilerin %82'si, erkek öğrencilerin %73'ü olumlu yanıt vermişlerdir(41). Antikacıoğlu'nun üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada kızların %97'si, erkeklerin de %80'i sadece cinselliğe dayalı ilişkiyi reddetmektedirler(71). Wilson ve ark.'larının ABD'de üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada evlilik öncesi ilişkinin sevgi ile birlikte olması gerektiği varsayımına kız ve erkek öğrenciler benzer yanıtlar vermişlerdir(65).

Çalışmamıza katılan kız öğrencilerin çoğunluğu evlenecekleri kişinin daha önce cinsel ilişki yaşamış olmasını olumlu ya da önemsiz bulurken, erkek öğrencilerde bu oran daha düşüktür (Tablo 25). Antikacıoğlu'nun çalışmasında kız öğrencilerin %24'ü, erkek öğrencilerin %42'si eşlerinin önceden flört etmemiş olmasını istemektedirler(71). Dilbaz'ın çalışmasında erkeklerin %63'ü eşlerinin bakire olmasını istemektedirler(36). Erkmən'in çalışmasında erkek öğrencilerinin %54'ü, bekaretin bir kızın en önemli varlığı olduğunu düşünmektedir(41). Eysenck'in çalışmasında ise bu şekilde düşünen erkeklerin oranı %16'dır(42). Yine Erkmən'in çalışmasında kız öğrencilerin %52'si, erkek öğrencilerin %18'i eşlerinin önceden ilişki yaşamış olmalarının kendilerini üzmeyeceğini belirtmişlerdir(41). Eysenck'in çalışmasında ise kız öğrencilerin %73'ü, erkek öğrencilerin ise %68'i eşlerinin önceden ilişki yaşamış olmasının kendilerini üzmeyeceğini belirtmişlerdir(42). Araptarlı'nın çalışmasında erkeklerin %36'sı, bekareti kızların en değerli varlığı olarak görmektedirler(2).

Çalışmamızda kız öğrencilerin %95.8'i, erkek öğrencilerin ise %86'sı doğum kontrolünü olumlu bulmaktadırlar(Tablo 28). Avşaroğlu'nun çalışmasında kız öğrencilerin %93'ü, erkek öğrencilerin %69'u aile planlamasına taraftar olduklarını belirtmişlerdir(70). Repossi'nin çalışmasında kız öğrencilerin %72'si, erkek öğrencilerin %78'i kontrasepsiyon yöntemi kullanmaktadırlar(68).

Çalışmamızda kız öğrencilerin %11.4'ü, erkek öğrencilerin %24.1'i dinin yaşamlarında en önemli şey olduğunu belirtmişlerdir(Tablo 35). Ekşi'nin çalışmasında erkeklerin %6'sı, kızların %3'ü yaşamlarında en önemli buldukları kavramın din olduğunu belirtmişlerdir(12).

Kız öğrenciler cinsel sorunlarının nedenleri olarak en fazla sevgi ve güvene dayalı ilişki kurmamayı gösterirken, ikinci sırada cinselliği bastırma, üçüncü sırada da cinsel ilişki korkusu gelmektedir. Erkek öğrencilerin de ilk sırada sevgi ve güvene dayalı ilişki kuramama gelmektedir. İkinci sıklıkta diğer sorunlar gösterilmişken daha sonra karşı cinsle ilişki ve iletişim kuramama ve karşı cinsten çekinme gelmektedir(Tablo 36,37,38,39,40,41). Özügurlu'nun İstanbul'da üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada kız ve erkek öğrencilerin çoğunluğu çekinme ve bastırmayı sorun olarak göstermişlerdir(72).

Cinsel sorunların çözümü için öğrencilerin %32.6'sının önerileri anne-baba eğitimidir(Tablo 42). İkinci sırada cinsel sorunları danışma merkezlerinin kurulması, 3. sırada radyo, TV gibi yayınların ve eğitim kurumların küçük yaşlardan başlayarak eğitim vermeleri, 4.sırada da flörtlülüğün hoşgörülmesi gelmektedir. Özügurlu'nun çalışmasında ise öğrencilerin çoğunluğu cinsel eğitimin küçük yaştan itibaren verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Anne ve baba eğitimi ikinci sırada gelmektedir(72).

Çalışmamızda kız öğrencilerin %69.8'i, erkek öğrencilerin %81'i özdoyumunun hatalı bir davranış olmadığını düşünmektedirler(Tablo 43). Erkmen'in çalışmasında kız öğrencilerin %21'i, erkek öğrencilerin %26'sı özdoyumunu sağlıklı bulduklarını belirtmişlerdir(41). Eysenck'in çalışmasında ise özdoyumunu sağlıklı bulan kız öğrencilerin oranı %21, erkek öğrencilerin oranı %7'dir(42). Wilson'un çalışmasında kız ve erkek öğrencilerin özdoyum konusundaki görüşleri arasında fark yoktur(65).

Eşcinselliğe anlayış gösteren kız öğrencilerin oranı %37.2, erkek öğrencilerin oranı ise %24.8'dir(Tablo 44). Eysenck'in çalışmasında eşcinselliği anlayışla karşılayan kız öğrencilerin oranı %35, erkeklerin oranı %44'dür(42). Erkmen'in çalışmasında ise bu oran kızlarda %26, erkeklerde %28'dir(41). Sneddon'un Kuzey İrlanda'da üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada öğrencilerin çoğunluğunun eşcinselliğe bakış açısını olumsuz olduğunu bildirmiştir(73). Wells ise ABD'de üniversitede öğrenciler arasında eşcinselliğe karşı olumsuz tutumların azalmakta olduğunu, olumlu tutumların olumsuzlardan daha fazla olduğu bildirilmiştir(74).

Başkalarının cinsel ilişkilerini gizlice seyretmekten hoşlanma oranı çalışmamıza katılan kız öğrencilerde %7.9, erkek öğrencilerde %29.9'dur(Tablo 46). Eysenck'in çalışmasında bu oranlar kızlarda %12, erkeklerde %41'dir(42). Erkmen'in çalışmasında ise kızlarda %24, erkeklerde %36'dır(41). Rokach, Kanada'da üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada kızlarda %2.3, erkeklerde %1.3 oranında gözetleyicilikle ilgili fantaziler saptamıştır(75).

Araştırmaya katılan öğrencilerin %1.4'ü ensest deneyimi olduğunu bildirmiştir.Kız öğrencilerin 4 tanesi ensest yaşantısı olduğunu bildirirken, erkeklerden 8 kişi bildirmiştir(Tablo 48). Üniversite öğrencilerinde ensest deneyimini araştıran bir literatüre ulaşamadığından karşılaştırma yapılamamıştır.

SCL-90-R (Belirti Tarama Listesi) ile elde edilen GSI ortalaması 0.86 ± 0.60 olarak bulunmuştur(Tablo 50). Kız öğrencilerde GSI ortalaması 1.00 ± 0.64 , erkek öğrencilerde 0.73 ± 0.52 'dir. Kadınlarda psikiyatrik semptom değerlerinin daha yüksek olması beklenen bir sonuçtur. Çuhadaroğlu, Kocabaşoğlu ve Alper'in çalışmalarında da kadınların GSI ortalamalarının yüksek olduğu belirtilmiştir(58, 59, 60). Dağ, GSI'nın 1.00'in üstünde olmasının psikiyatrik belirtilerin patolojik düzeyde olduğunu belirtmiştir(57). Çalışmamızda GSI ortalaması 1'in üstünde olmaması nedeniyle psikopatolojik düzeyde değildir.

Semptom profiline bakıldığında obsesif-kompulsif belirtiler ilk sırada gelmektedir(Tablo 50). Bunu paranoid düşünce, kişiler arası ilişkilerde duyarlılık ve depresif belirtiler izlemektedir. Çuhadaroğlu'nun çalışmasında depresif belirtiler ilk sırada gelmektedir(58). Kocabaşoğlu ve ark.'larının çalışmalarında da obsesif-kompulsif belirtiler ilk sıradadır(59).

Semptom dağılımları açısından kız ve erkek öğrencilerin profilleri incelendiğinde kız öğrencilerde depresyon ve ardından obsesif-kompulsif belirtilerin yüksek olduğu, erkek öğrencilerde ise paranoid düşüncelerin yüksek olduğu, hemen arkasından obsesif-kompulsif belirtiler ve kızgınlık-düşmanlık skorlarının yüksek olduğu görülmektedir. Çuhadaroğlu'nun çalışmasında kızlardan depresyon ilk sırayı alırken somatik ve obsesif-kompulsif belirtiler bunu izlemektedir(58). Erkeklerde ise kişilerarası ilişkilerde duyarlılık ilk sırayı almaktadır. Kocabaşoğlu'nun çalışmasında ise hem kız öğrencilerde hem de erkek öğrencilerde obsesif-kompulsif belirtiler ilk sırada bulunmuştur(59).

Okullar arası karşılaştırma yapıldığında Tıp Fakültesi öğrencileri diğer okullardan;

1- Daha iyi sosyoekonomik düzeydedirler(Tablo 53,56,57,58).

- 2- Kendilerinin ve anne-babalarının okuma alışkanlığı daha fazladır (Tablo 60,61).
- 3- Daha erken yaşta ilk cinsel bilgileri edinmişlerdir(Tablo 64).
- 4- Cinsel deneyimi olan öğrenci oranı daha yüksektir(Tablo 65).
- 5- İlk cinsel birleşme daha geç yaşta gerçekleşmiştir(Tablo 66).
- 6- Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu gören öğrencilerin oranları daha fazladır(Tablo 67).
- 7- Cinsel istek düzeyinde cinsler arasında fark görmeyen ve taraflardan birinin pasif olmadığını düşünen öğrencilerin oranı daha fazladır (Tablo 70,71).
- 8- Kürtaçı olumlu bulan öğrencilerin oranı daha yüksektir(Tablo 73).
- 9- Özdoyumunun hatalı olmadığını düşünen öğrencilerin oranı daha yüksektir(Tablo 74).
- 10-Eşcinselliği anlayışla karşılayan öğrencilerin oranı daha yüksektir (Tablo 75).
- 11-SCL-90-R belirti profilinde tüm alt gruplarda daha düşük skorlar göstermektedirler(Tablo 76).GSI ve PSDI skorları da diğer okullardan daha düşüktür.

Ekşi'nin çalışmasında da Tıp Fakültesi öğrencileri daha iyi sosyoekonomik ve kültürel konumdadırlar(12).

Cinsel deneyimi olan ve olmayan öğrenciler karşılaştırıldığında;

1-Araştırmamızda cinsel deneyimi olan öğrencilerin yaş ortalaması 22.22 ± 2.44 , olmayan öğrencilerin ise 20.69 ± 2.03 olarak saptanmıştır. Jessor ve ark.'larının prospektif çalışmalarında da yaş arttıkça cinsel ilişki deneyim oranları artmaktadır(69). Ekşi'nin çalışmasında da yaş büyüdükçe karşı cinsle ilişkide bulunma oranı giderek artmaktadır(12).

2- Baba ve anne eğitimi arttıkça cinsel deneyim oranları da artmaktadır(Tablo 78,79). Baba mesleği ve annenin çalışıyor olmasının cinsel deneyim oranıyla anlamlı bir ilişkisi yoktur(Tablo 80,81). Sarı'nın üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada anne ve babanın eğitim düzeyi arttıkça cinsel inhibisyon azalmaktadır. Ayrıca çalışmasında baba statüsü yüksek olanlarda ve annesi çalışanlarda da cinsel inhibisyonların daha az olduğu belirtmiştir(76).

3- Cinsel deneyimi olanların %75.7'si, olmayanların ise %29'u evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görmektedir(Tablo 86). Ekşi'nin çalışmasında da cinsel deneyimi olmayanlar, olanlardan daha tutucu görünümündedirler(12). Ancak aradaki fark çalışmamızdaki kadar fazla değildir. Herold ve ark.'ları bakire kadınların evlilik öncesi ilişki konusundaki tutumlarının, bakire olmayanlardan anlamlı derecede farklı olduğunu belirtmişlerdir(77).

4- Cinsel deneyimi olan erkeklerin %51.4'ü, olmayan erkeklerin %64.2'si evlenecekleri kişinin önceden ilişki yaşamış olmasını olumsuz bulurken, deneyimi olan kızların %11.8'i, olmayanların %23.9'u olumsuz bulmaktadır(Tablo 88). Kız öğrencilerin yaklaşık üçte biri evlenecekleri kişinin önceden ilişki yaşamış olmasını önemli bir olumlu özellik olarak görürken, erkek öğrencilerde bu oran çok düşüktür. Bu çifte standart Ekşi'nin, Dilbaz ve ark.'larının ve Antikacıoğlu ve ark.'ının çalışmalarında da vurgulanmıştır(12, 37, 71). Bauman ve ark.'ının ABD'de üniversite öğrencileri arasında yaptıkları çalışmada, 1968 yılına kıyasla 1972'de kız ve erkek öğrenciler arasındaki cinsel tutum farklılıklarında azalma olduğu ve çifte standarda daha az bağlılık gösterildiği bildirilmiştir(64).

5- Gençlerin dinsel tutumları ile cinsel tutum ve davranışları arasında negatif bir ilişki vardır. Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu gören ya da cinsel deneyimi olan öğrenciler yaşamlarında dini önem sıralamasında daha az ön plana çıkarırken, evlilik öncesi ilişkiyi olumsuz gören ya da deneyimi olmayan öğrencilerin yaşamlarında din daha fazla oranlarda ön plandadır(Tablo 98,124). Ekşi'nin çalışmasında da cinsel tutumlar ile karşı cinsle ilişkiler arasında doğrudan azalıp çoğalan ilişki vardır(12). Alzate, Kolombiya'da üniversite öğrencileri arasında cinsel davranışlar ile dini inançlar arasında negatif korelasyon olduğunu belirtmiştir(40). Diederer, üniversite öğrencileri arasında inançlar, tutumlar ve din gibi bilişlerin cinsel davranışları etkilediğini, tutucu olanların daha tutucu, liberal olanların ise daha liberal davranışlar gösterdiğini belirtmiştir(78).

6- SCL-90-R alt gruplarının profiline bakıldığında cinsel deneyimi olmayanların somatizasyon, obsesif-kompulsif belirtiler, kişilerarası ilişkilerde duyarlılık, depresyon, anksiyete, psikotik belirtiler ve ek ölçek skorları cinsel deneyimi olanlardan anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Diederer çalışmasında üniversite öğrencilerinde cinsel serbestlik ile ruh sağlığı arasında pozitif ilişki olduğunu belirtmiştir(78).

SONUÇ

Sonuç olarak bu çalışmada;

1- Öğrenciler ilk cinsel bilgileri yetersiz kaynaklardan almakta ve daha fazla bilgi istemektedirler. Genel eğilim evlilik öncesi ilişkiyi olumlu bulmama, bekarete değer verme, erkeğin cinsel istek düzeyinin daha fazla olduğunu düşünme, doğum kontrolünü onaylama ancak kürtaja karşı çıkma şeklindedir.

2- Kız ve erkek öğrencilerin evlilik öncesi ilişkiye yaklaşımları ve cinsel deneyim oranları beklendiği gibi farklılık göstermektedir.

3- Öğrencilerin sosyoekonomik ve kültürel özelliklerine göre cinsel tutum ve davranışları farklılıklar göstermektedir.

4- Evlilik öncesi ilişkiyi olumsuz gören ya da ilişki deneyimi olmayan öğrencilerin dine verdiği önem daha fazladır.

5- Cinsel ilişki deneyimi olanların, olmayanlarla karşılaştırıldığında daha düşük psikiyatrik semptom skorlarına rastlanmaktadır.

6- Tüm öğrencilerin SCL-90-R alt grup profilinde obsesif-kompulsif belirti skorunun yüksekliği dikkat çekicidir. Kız öğrencilerin SCL-90-R alt grup skorları ve GSI erkek öğrencilerin skorlarından daha yüksek bulunmuştur.

7- Gençler cinsel sorunlarını özellikle karşı cinsle sevgi ve güvene dayalı ilişki kuramamaya ve cinselliği bastırmaya bağlamışlardır. Cinsel sorunların çözümü için önerileri ise öncelikle anne ve baba eğitimi, sonra da cinsellik danışma merkezlerinin kurulması ve küçük yaşlardan itibaren cinsel eğitim verilmesidir.

ÖZET

Bu çalışmada 856 üniversite öğrencisine 33 soruluk bir anket formu ve SCL-90-R araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Tüm veriler bilgisayarla değerlendirilmiştir.

Araştırma grubunun %50.9'u kız, %49.1'i erkek öğrencidir. Öğrencilerin %42.5'i arkadaşlarıyla evde, %39.3'ü yurttta, %9.7'si ailesiyle kalmaktadır. Öğrencilerin %2.7'si evlidir. %65.6'sı Marmara Bölgesindedir. %58.9'unun ailesi il merkezinde oturmaktadır. %50.8'inin annesi ilkokul mezunu, %43'ünün babası ilkokul mezunudur. %40.4'ünün babası serbest meslek sahibi, %85.6'sının annesi ev hanımıdır. Toplam %76.9'u orta gelir seviyesindedir. Yatılı okula giden öğrencilerin oranı %16.8, bir işte çalışanların ise %15.8'dir. Öğrencilerin %62.1'i sürekli okuyucu, %26.8'inin annesi sürekli okuyucu, %50.5'inin babası sürekli okuyucudur.

Öğrencilerin %29.9'u ilk cinsel bilgileri birkaç kaynaktan birden, %28.3'ü arkadaşlardan öğrenmişlerdir. Öğrencilerin %79.3'ü daha fazla cinsel bilgi edinmek istediklerini belirtmişlerdir. İlk cinsel bilgileri edinme yaşı 12.94 ± 2.59 'dur. %35.7'sinin cinsel deneyimi olmuştur. İlk cinsel ilişki yaşı 18 ± 2.29 'dur. Kız öğrencilerin %52'si ilk cinsel deneyimi flörtle, erkek öğrencilerin %69.4'ü duygusal bağı olmayan biriyle yaşamıştır. Kız öğrencilerin %34'ü, erkek öğrencilerin %57.5'i evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görmektedirler. Kız öğrencilerin %83.6'sı, erkek öğrencilerin %62.3'ü cinsel ilişkinin duygusal yakınlıkla birlikte olmasını gerekli görmektedirler. Kız öğrencilerin %33.6'sı evlenecekleri kişinin önceden cinsel ilişki yaşamış olmasını olumlu bulurken, erkeklerin %55.9'u olumsuz bulmaktadır. Kız öğrencilerin %58.2'si erkeklerin cinsel isteğinin daha fazla olduğunu düşünürken, erkek öğrencilerin %41.3'ü fark olmadığını düşünmektedir. Kız öğrencilerin %53.2'si, erkek öğrencilerin %54.3'ü taraflardan birinin pasif olmadığını düşünmektedirler. Kız öğrencilerin %95.8'i, erkeklerin %86'sı doğum kontrolünü olumlu bulmaktadırlar. Kız ve erkek öğrenciler %62 oranında kürtajı olumsuz görmektedirler.

Öğrencilerin yaşamlarında en fazla önem verdikleri kavram %53.5 ile sağlıktır.

Cinsel sorunların nedeni olarak %33 oranında karşı cinsle sevgi ve güvene dayalı ilişki kuramama gösterilmiştir. Cinsel sorunların çözümü için öğrencilerin %32.6'sı anne ve baba eğitimini önermiştir. Öğrencilerin %75.4'ü özdoyumun

hatalı bir davranış olmadığını düşünmektedirler. %31.1'i eşcinselliği anlayışla karşılamaktadır. %1.4'ü ensest yaşantısı olduğunu bildirmiştir.

Öğrencilerin %32.8'i bu çalışmanın kendilerine yararlı olabileceğini düşünmüşlerdir. %20.2'si daha geniş tutulmasını istemişlerdir.

Grubun ortalama GSI 0.86 ± 0.60 olarak bulunmuştur. Bu değer normal sınırdadır. Alt grup profilinde kız öğrencilerin depresyon belirti skorları en yüksek (1.25 ± 0.81), erkek öğrencilerin obsesif-kompulsif belirti skorları en yüksek (0.95 ± 0.70) değerde saptanmıştır.

Tıp Fakültesi öğrencileri diğer okullardan daha yüksek sosyoekonomik ve kültürel özellikler göstermekte ve daha liberal cinsel tutum ve davranışlar göstermektedirler. Ayrıca SCL-90-R alt grup profilinde daha düşük skorlar göstermektedirler.

Yaşamlarında dini ön planda tutanlar cinsel tutum ve davranışlarda daha tutucudurlar.

Cinsel birleşme deneyimi olan öğrencilerin yaş ortalamaları 22.22 ± 2.44 , olmayanların ise 20.69 ± 2.03 'tür. Cinsel deneyimi olanların anne-baba eğitim seviyeleri daha yüksektir. Cinsel deneyimi olanlar cinsel tutum ve davranışlarda daha az tutucu görünmektedirler.

Evlilik öncesi ilişkiyi olumlu görenlerin de anne ve baba eğitimi daha yüksektir. Olumlu gören öğrencilerin eşcinsellik, özdoyum, evlenecekleri kişinin önceden ilişki yaşaması gibi konularda daha olumlu tutum gösterdikleri saptanmıştır.

Bulgular genellikle bu alanda ülkemizde yapılan, çalışma sonuçlarıyla benzerlikler göstermektedir. Beklendiği gibi yurtdışında, özellikle sanayileşmiş toplumlarda yapılan çalışmalardan ise oldukça farklı bulgular saptanmıştır.

KAYNAKLAR

- 1- **Morgan CT:** Psikolojiye giriş. Çev. Yayın Sorumlusu Karakaş S, HÜ Psikoloji Bölümü Yayınları , Ankara, 1984, sf:201-202.
- 2- **Araptarlı N:** Gençlerin cinsel bilgi düzeyi, tutumları ve ailelerin cinsel tutumlarının karşılaştırılması . XXII. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, Bilimsel Çalışmalar Kitabı, 1986, sf:1-9.
- 3- **Darling CA, Davidson JK:** Coitally active university students:Sexual behaviors, concerns, and challenges. *Adolescence*, 21(82):403-419, 1986.
- 4- **Forrest JD, Singh S:** The sexual and reproductive behavior of American Women, 1982-1988. *Family Planning Perspectives*, 22:206-214, 1990.
- 5- **Billy JOG, Tanfer K, Grady WR, Klepinger DH:** The sexual behavior of men in the United States. *Family Planning Perspectives*, 25:52-60, 1993.
- 6- **Tanfer K, Schoorl JJ:** Premarital sexual careers and partner change. *Archives of Sexual Behavior*, 21(1):45-68, 1992.
- 7- **Murray J, Harvey SM, Beckman LJ:** The importance of contraceptive attributes among college students. *Journal of Applied Social Psychology*, 19:1327-1350, 1989.
- 8- **Glor JE, Severy LJ:** Frequency of intercourse and contraceptive choice. *Journal of Biosocial Science*, 22(2):231-237, 1990.
- 9- **Seidman SN, Rieder RO:** A review of sexual in the United States. *American Journal of Psychiatry*, 151(3); 330-341, 1994.
- 10- **Froese AD, Rumback KL, Hard LD:** Sex differences in evaluating heterosexual and homosexual promiscuity. *Psychological Reports*, 66:579-582, 1990.

- 11-**Öztürk O:** Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1994.
- 12-**Ekşi A:** Üniversiteli Gençler. İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1986
- 13-**Yüksel Ş:** Cinsel Tedavilerde Etik. Cinsel İşlev Bozuklukları Sempozyumu, Bakırköy, 1993
- 14-**Gendel ES, Bonner EJ:** Sexual disfunction, gender identity disorders and parafilias, in Goldman HH(Ed); Review of General Psychiatry. Appleton and lange, Connecticut, pp:306-326, 1992.
- 15-**Kaplan HI, Sadock BJ, Grebb JA:** Synopsis of Psychiatry . Seventh Edition, Williams and Wilkins, New York, 1994.
- 16-**Freud S:** Cinsiyet Üzerine. Çev. Öneş AA, Say Yayınları, İstanbul, 1993.
- 17-**Freud S:** Psikoanalize Giriş. Çev. Koptagel-İlal G, Star Yaprak Yayıncılık, İstanbul, 1993.
- 18-**Geçtan E:** Psikanaliz ve Sonrası, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1990.
- 19-**Fenichel O:** Nevrozların Psikoanalitik Teorisi. Çev. Tuncer S, Ege Üniversitesi Matbaası, İzmir, 1974.
- 20-**Brenner C:** Psikoanaliz. Çev. Savaşır I, Savaşır Y, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1993.
- 21-**Öztürk O:** Psikoanaliz ve Psikoterapi. Evrim Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 1989.
- 22-**Ekşi A:** Gençlerimiz ve Sorunları. İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1982.
- 23-**Çiftçi İ:** Psikiyatri Açıklamalı ve Çoktan Seçmeli Soru ve Cevaplar. Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1991, sf:11.
- 24-**Ekşi A:** Çocuk, Genç, Ana Babalar. Bilgi Yayınevi, Ankara, 1990.

- 25-**Erikson EH**: Identity, Youth and Crisis. Faber Ltd, Reprinted, New York, 1974
- 26-**Ünal M**: Cinsellik ve cinsel sorunlar. *Psikiyatri Bülteni*, 2(1):5-9, 1993.
- 27-**Friedman RC**: Normal sexuality and introduction to sexual disorders, in Michels R (Ed); *Psychiatry*. Basic Books Inc Publishers, New York, 1989, Chapter 45.
- 28-**Brierley H**: Gender identity and sexual behavior, in Howells K (Ed); *The Psychology of Sexual Diversity*, Basil Blackwell Ltd, UK, pp:63-88, 1984.
- 29-**Gillan P**: Cinsel Sorunlar ve Tedavileri El Kitabı. Çev. Ed. Eker E, Menteş Kitabevi, İstanbul, 1993.
- 30-**Kinsey AC**: Kadınlarda Cinsel Yaşam. Çev. Yılmaz T, Akasya Yayınları, İstanbul, 1993.
- 31-**Getty A, Bannon HM**: Sex, truth, and womantalk:What your mother never taught you. *Journal of American College Health*, 41(6):279-280, 1993.
- 32-**Mueller KE, Powers WG**: Parent-child sexual discussion:perceived communicator style and subsquent behavior. *Adolescence*, 25(98):469-482, 1990.
- 33-**Fisher TD**: Parent-child communication about sex and young adolescents sexual knowledge and attitudes. *Adolescence*, 21(83):517-527, 1986.
- 34-**Sungur M**: Sex terapilerinin dünü, bugünü ve yarını. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 3(4):195-201, 1993.
- 35-**American Psikiyatri Birliği**: Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı, Dördüncü baskı (DSM-IV), Amerikan Psikiyatri Birliği, Washington DC, 1994'ten çeviren Koroğlu E, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1994.

- 36-**Dünya Sağlık Örgütü:** ICD-10 Ruhsal ve Davranışsal Bozukluklar Sınıflandırması, Cenevre, 1992'den Çev. Ed. Öztürk O, Türkiye Sinir ve Ruh Sağlığı Derneği Yayını, Ankara, 1993.
- 37-**Dilbaz N, Erkmen H, Seber G ve ark:** Üniversite öğrencilerinde cinsel tutum araştırması. *Anadolu Tıp Dergisi*, 1(14):17-21, 1992
- 38-**Leitenberg H, Detzer MJ, Srebnik D:** Gender differences in masturbation experience in preadolescence and/or early adolescence to sexual behavior and sexual adjustment in young adulthood. *Archives of Sexual Behavior*, 22(2):87-98, 1993.
- 39-**Kinsey AC, Pomeroy WB, Martin CE:** Sexual Behavior in Human Male, WB Saunders, Philadelphia, 1948.
- 40-**Alzate H:** Sexual behavior of Colombian female university students. *Archives of Sexual Behavior*, 7(1):43-54, 1978.
- 41-**Erkmen H, Dilbaz N, Seber G ve ark:** Sexual attitudes of Turkish university students. *Journal of Sex Education and Therapy*, 16(4):251-261, 1990.
- 42-**Eysenck HJ:** Personality and sexual adjustment. *British Journal of Psychiatry*, 118:593-608, 1971.
- 43-**American Psychiatric Association:** Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. DC American Psychiatric Association, Washington, 1952.
- 44-**American Psychiatric Association:** Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. 2nd Edition, DC American Psychiatric Association, Washington, 1968.
- 45-**American Psychiatric Association:** Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders Third Edition, DC American Psychiatric Association, Washington, 1980.

- 46-Körođlu E. (çev):** Amerikan Psikiyatri Birliği: Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı, Gözden Geçirilmiş 3.Baskı (DSM-III-R). 2.Baskı, Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 1991.
- 47-Hendren RL:** Human sexuality in Wiener JM (Ed); Behavioral Sciene. John Wiley and Sons inc, USA, 1987, pp:170-189.
- 48-Reevy WR:** Ergenlikte cinsel gelişim, Ergenlik Psikolojisi'nde, Derleyen: Onur B, Hacettepe Taş Kitapçılık, 2. Basım, Ankara. 1987, sf:337-364.
- 49-Feldman P:** The homosexual preference in Howells K (Ed); The Psychology of Sexual Diversity, Basil Blackwell Ltd, UK, 1986, pp:1-41.
- 50-Sadock VA, Levine SB, Abel GG, Gadpaille WS:** Normal human sexuality and sexual disorders in Kaplan I and Sadock J (Ed); Comprehensive Textbook of Psychiatry IV. Williams and Wilkins, Baltimore, 1989, pp:1045-1104.
- 51-Johnson CF:** Child abuse and the child psychiatrist in Garfinkel BD (Ed); Psychiatric Disorders in Children and Adolescents. WB Saunders Company, Philadelphia, 1990, pp:339-358.
- 52-Leahy MM:** Child sexual abuse:origins, dynamics, and treatment. Journal of The American Academy of Psychoanalysis, 19(3):385-395, 1991.
- 53-Briere J, Smiljanich K, Henschel D:** Sexual fantasies, gender, and molestation history. Child Abuse and Neglect, 18(2):131-137, 1994.
- 54-Ross CA, Miller SD, Bjornson L, at al:** Abuse histories in 102 cases of Multipl Personality Disorder. Canadian Journal of Psychiatry, 36:97-101, 1991.
- 55-Derogatis LR;** SCL-90:Administration, Scoring and Prosedures Manuel-1 (2nd Ed) John Hopkins University, School of Medicine, Clinical Psychometric Unit, Baltimore, 1977.

- 56-**Derogatis LR, Rickels K, Rock AF:** The SCL-90 and the MMPI :a step in the validation of a new self-report scale. *British Journal of Psychiatry*, 128:280-289, 1976.
- 57-**Dağ İ:** Belirti Tarama Listesi'nin (SCL-90-R) üniversite öğrencileri için güvenilirliği ve geçerliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2(1):5-11, 1991.
- 58-**Çuhadaroğlu F:** Üniversite öğrencilerinde psikiyatrik semptom dağılımı. XXII. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, Marmaris, 1986.
- 59-**Kocabaşoğlu N, Balcıoğlu İ, Akışık G:** Ergenlikte genel semptomatoloji ve üniversite öğrenci merkezinde yapılan bir mukayeseli çalışma. *Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(1):3-40, 1994.
- 60-**Alper Y, Aydın C, Kabaklıoğlu MT ve ark:** Psikiyatri polikliniğine başvuran 14-24 yaş grubu gençlerde semptom dağılımının SCL-90-R ile incelenmesi. XXVI. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, İzmir, 1990.
- 61-**Başaran F:** Üniversite öğrencileri üzerinde psikososyal bir araştırma. V. Ulusal Psikoloji Kongresi, Bilimsel Çalışmalar Kitabı, İzmir, 1990, sf:825-842.
- 62-**Göktepe EO, Şenveli B, Kargı N:** Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencileri üzerinde bir araştırma. XXI. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, Bilimsel Çalışmalar Kitabı, Adana-Mersin, 1985, sf: 95-97.
- 63-**Ünal M, Karaaslan C:** Tıp Fakültesi öğrencilerinin psikososyal özellikleri ve uyum düzeyleri. XXIV. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, GATA, 1988.
- 64-**Bauman KE, Wilson RR:** Sexual behavior of unmarried university students: 1968 vs. 1972. *Archives of Sexual Behavior*, 5(1):29-37, 1976.

- 65-**Wilson SM, Medora NP**: Gender comparisons of college students attitudes toward sexual behavior. *Adolescence*, 25(99):615-627, 1990.
- 66-**De Buono, Zinner ZH, Daamen M at al**: Sexaul behavior of college womens in 1975, 1986, and 1989. *New England Journal of Medicine*, 322:821-825, 1990
- 67-**Huang K, Uba L**: Premarital sexual behavior among Chinese college womens in the United States. *Archives of Sexual Behavior*, 21(3):227-240, 1992.
- 68-**Repossi A, Araneda JM, Bustos L at al**: Sexual behavior and contraceptive practices among university students. *Rev. Med. Chil.* 122(1):27-35, 1994.
- 69-**Jessor R, Costa F, Jessor L at al**: Time of first intercourse:A prospectif study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 44:608-626, 1983.
- 70-**Avşaroğlu A, Hayran O, Harmancı HÇ ve ark**: Üniversite öğrencilerinde cinsellik ve aile planlaması bilgi düzeyi. IV. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, Bilimsel Çalışmalar Kitabı, Didim, 1994, sf:63-65.
- 71-**Antikacıoğlu L, Adam E**: Gençlerin eş ve flörtlerinden beklentileri. *Düşünen Adam*, 1(9):38-73, 1987.
- 72-**Özüğurlu K**: İki grup tıp öğrencisinin cinsel sorunları değerlendirmesi. XXI. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, Bilimsel Çalışmalar Kitabı, Adana-Mersin, 1985, sf:89-94.
- 73-**Sneddon I, Kremer J**: Sexual behavior and attitudes of university students in Nothern Ireland. *Archives of Sexual Behavior*, 21(3):295-312, 1992.
- 74-**Wells JW, Daly A**: University felt alienation and their attitudes to toward African-Americans , women and homosexuals. *Psychological Reports*, 70(2):623-626, 1992.

- 75-Rokach A:** Content analysis of sexual fantasies of males and females. *Journal of Psychology*, 124(4):427-436, 1990.
- 76-Sarı Ö, Arsan C:** Cinsel inhibisyonlara anababanın öğrenim ve mesleki durumlarının etkisi. XXVI. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, Bilimsel Yayınlar Kitabı, Cilt 3, 9 Eylül Üniversitesi, 1990, sf:199-203.
- 77-Herold ES, Goodwin MS:** Reasons given by female virgins for not having premarital intercourse. *J. Sch. Health*, 51(8):496-500, 1981.
- 78-Diederer IM:** Sexual cognitions and behavior among university students. *Dissertation Abstracts International*, 47(9-B):3951, 1987.

EK-1

ANKET FORMU

Bu araştırma, siz üniversite öğrencilerinin önerileri ve katkıları da göz önüne alınarak, cinsellikle ilgili bilgi ve tutumlarınızı değerlendirebilmek amacıyla düzenlenmiştir.

Aşağıdaki sorularda **KİMLİĞİNİZİ AÇIĞA VURACAK BİLGİLER İSTENMEMEKTEDİR**. Bu nedenle sizin için en doğru cevabı vermeniz bilimsel çalışmalara katkıda bulunacaktır.

Sizin için en uygun olan yanıtı (yanıtları) işaretleyiniz.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Cinsiyetiniz: ERKEK KADIN

Yaşınız:

Medeni Haliniz: Evli Nişanlı Sözlü Bekar Dul

1- Şu anda nerede kalıyorsunuz ?

- Ailem ile beraber evde
- Arkadaşlarım ile evde
- Yalnız başıma evde
- Yurtta
- Pansiyonda
- Diğer (Belirtiniz):

2- Ailenizin yaşadığı bölge:

- Marmara
- İç Anadolu
- Batı Karadeniz
- Doğu Anadolu
- Doğu Karadeniz
- Güneydoğu Anadolu
- Ege
- Akdeniz

3- Ailenizin ikamet yeri:

- İl
- İlçe
- Köy

4- Anne ve babanızın öğrenim durumu:

	<u>ANNE</u>	<u>BABA</u>
Okur-yazar değil	☐	☐
Okur-yazar	☐	☐
İlkokul	☐	☐
Ortaokul	☐	☐
Lise	☐	☐
Yüksekokul	☐	☐

5- Babanızın mesleği:.....

6- Annenizin mesleği:

7- Ailenizin aylık gelir düzeyi:

- 1-2 milyon 5-10 milyon
 2-5 milyon 10 milyon üzeri

8- Üniversiteden önce yatılı okulda okudunuz mu ?

- Evet Hayır

9- Bir işte çalışarak gelirinize katkıda bulunuyor musunuz ?

- Evet Hayır

10- Sizin ve anne babanızın okuma alışkanlığı (Gazete, dergi, kitap):

	<u>SİZ</u>	<u>ANNE</u>	<u>BABA</u>
Sürekli Okuyucu: (Günlük gazete, haftalık dergi ve 2 ayda bir kitap)	☐	☐	☐
Arasına okuyucu: (Arasına gazete, dergi ve yılda bir kitap)	☐	☐	☐
Çok seyrek okuyucu: (Sadece ele geçtiğinde)	☐	☐	☐
Hiç Okumayan	☐	☐	☐

11- İlk cinsel bilgileri kimden ya da nereden öğrendiniz ?

- Babamdan
 Annemden
 Kardeşlerimden
 Arkadaşlarımdan
 Yazılı kaynaklardan (Kitap, dergi, vb.)
 Görsel kaynaklardan (Sinema, video, vb.)
 Hiçbir kimseden ve kaynaktan bilgi almadım
 Diğer (Belirtiniz):

12- Cinsel konular hakkında řu andaki bilgilerinizden daha çok bilgi edinmek ister misiniz ?

Evet

Bu konudaki bilgiyi gereksiz gördüğüm için istemem

Bu konudaki bilgiyi erken bulduğum için istemem

Bu konudaki bilgileri duymak bile istemiyorum

13- İlk cinsel bilgileri kaç yaşında öğrendiniz ?

14- Hiç cinsel birleşmeniz oldu mu ? Evet Hayır

15- İlk cinsel birleşmeniz kaç yaşında oldu ?

16- İlk cinsel birleşmeyi kiminle yaşadınız ?

Flörtle Eşinizle

Sözlünüzle Duygusal bağınız olmayan biriyle

Nişanlınızla Aynı cinsinizle

Diğer (Belirtiniz):

17- Evlilik öncesi cinsel ilişkiyi olumlu görüyor musunuz ?

Evet Hayır

18- Evlilik öncesi cinsel ilişkinin duygusal yakınlıkla birlikte olması sizce gerekli midir ?

Evet Hayır

19- Evlenecek olduğunuz kişinin sizden önce cinsel ilişkiyi yaşamış olması önemli midir ?

Evet

Evet olumlu

Evet olumsuz

Hayır

20- Kadınlarla erkekler arasında cinsel istek düzeyi bakımından bir fark var mıdır?

Evet Hayır

21- Cinsel iletişim kurarken bir tarafın pasif olduğunu düşünüyor musunuz ?

Evet Hayır

22- Doğum kontrolünü olumlu buluyor musunuz?

Evet Hayır

23- Kürtajı olumlu buluyor musunuz ?

Evet Hayır

24- İnsan yaşamında önemli olduğunu düşündüğünüz aşağıdaki kavramları önem sırasına göre rakamlayarak sıralayınız:

Can güvenliği

Ekonomik güç

Sosyal statü

Cinsellik

Sağlık

Din

Diğer (Belirtiniz):

25- Cinsel sorunlarınız varsa neye bağlıyorsunuz ?

Cinselliği bastırma

Karşı cinsten çekinme

Karşı cinsle sevgi ve güvene dayalı ilişki kuramama

Karşı cinsle ilişki ve iletişim kuramama

Cinsel ilişki korkusu

Diğer (Belirtiniz):

26- Cinsel sorunların çözümleri için önerileriniz nelerdir ?

Radyo, TV gibi yayınların ve/veya eğitim kurumlarının küçük yaşlardan başlayarak eğitim vermesi

Anne ve babaların eğitimi

Cinsel sorunları danışma merkezlerinin kurulması

Flörtlüğün hoşgörülmesi

Diğer (Belirtiniz):

27- Özdoyum (mastürbasyon) sizce hatalı bir davranış mıdır ?

Evet Hayır

28- Eşcinselliği anlayışla karşılayabiliyor musunuz ?

Evet Hayır

29- Karşı cinsin iç çamaşırları sizde cinsel istek oluşturur mu ?

Evet Hayır

30- Başkalarının cinsel ilişkilerini gizlice seyretmek hoşunuza gider mi ?

Evet Hayır

31- Karşı cinsle özgü giysileri giymekten hoşlanırsınız mı ?

Evet Hayır

32- Birinci derecede akrabalarınızla (Anne, baba, kardeşler) cinsel ilişkiye (ENSEST) benzer bir yaşantınız oldu mu ?

Evet Hayır

Kiminle ? (Belirtiniz):

33- Yukarıdaki tüm soruların cevaplanması sizi nasıl etkiledi ?

Sıkıntı verdi

Anlamsız buldum

Utanç duydum

Dini inançlarıma ters düştü

Sorunlara faydalı olabileceğini düşündüm

Araştırmanın daha geniş tutulmasını istedim

Araştırmayı yeterli buldum

Bu şekildeki araştırmaların sorunlara çözüm getireceğine inanmıyorum

Diğer (Belirtiniz):

Cinsel konularla ilgili sorunlarınız olduğunda Psikiyatri Anabilim Dalı ve Medikososyal Psikolojik Danışmanlık Merkezi size yardımcı olmak amaçındadır.

KATKILARINIZDAN DOLAYI TEKRAR TEŞEKKÜR EDERİZ.

EK-2

SCL-90-R

Aşağıda zaman zaman herkeste rastlanabilecek problem ve şikayetlerden oluşan liste bulacaksınız. Her soruyu tek tek ve dikkatle okuyunuz. Sözü geçen problem ya da şikayetlerin **SON BİR HAFTA İÇİNDE** sizi ne ölçüde rahatsız ettiğini göz önünde tutarak size göre en doğru bir şıkkın üzerini (X) ile işaretleyiniz. Hiç bir soruyu atlamayınız. Örneği dikkatle okuyunuz. **ANLAMADIĞINIZ OLURSA DANIŞINIZ.**

ÖRNEK:

Sırt ağrısı Hayır, hiç(0), Biraz (1), Orta derecede (2) Fazla (3), Çok fazla (4)

SON BİR HAFTA İÇİNDE AŞAĞIDAKİ SORUN VE YAKINMALAR SİZİ NE DERECEDE ETKİLEDİ ?

1- Baş ağrıları	0	1	2	3	4
2- Sinirlilik veya içinizin titrediği hissi	0	1	2	3	4
3- Kafanızdan atamadığınız, tekrarlayan, hoşça gitmeyen düşünceler ve kelimeler	0	1	2	3	4
4- Baygınlık hissi veya baş dönmesi	0	1	2	3	4
5- Cinsel ilgi, istek ya da hazda azalma	0	1	2	3	4
6- Başkalarını eleştirmeye yatkınlık	0	1	2	3	4
7- Herhangi birinin düşüncelerinizi yönetebileceği hissi	0	1	2	3	4
8- Zorluk ve sıkıntılarınızın çoğundan başkalarının sorumlu olduğu duygusu	0	1	2	3	4
9- Hafıza zayıflığı, hatırlamada güçlük	0	1	2	3	4
10- Sakarlık, dikkatsizlik ve ihmalkarlıkların sizi rahatsız etmesi	0	1	2	3	4
11- Kolayca sinirlenme veya huzursuz olma	0	1	2	3	4
12- Kalp veya göğüs üzerinde ağrı	0	1	2	3	4
13- Cadde veya açık alanlarda korku duyma	0	1	2	3	4
14- Enerji, güç azalması, hareket ve düşüncelerde yavaşlama	0	1	2	3	4
15- Yaşamınıza kendi elinizle son verme düşüncesi	0	1	2	3	4
16- Başkalarının duymadığı sesler işitme	0	1	2	3	4
17- Titreme	0	1	2	3	4
18- İnsanların çoğuna güvenilemeyeceği duygusu	0	1	2	3	4
19- İştahsızlık	0	1	2	3	4
20- Ağlamaya yatkınlık	0	1	2	3	4
21- Karşı cinsle ilişkilerde çekingenlik, beceriksizlik, çaresizlik	0	1	2	3	4
22- Tuzağa düşürülme, kapana kısıtılma duygusu	0	1	2	3	4

23-	Nedensiz ani korkular	0	1	2	3	4
24-	Kontrol edemeyeceğiniz öfke nöbetleri ve duygusal patlamalar	0	1	2	3	4
25-	Yalnız olarak evden çıkmaktan korku duyma	0	1	2	3	4
26-	Bazı konularda kendini suçlama eğilimi	0	1	2	3	4
27-	Bel ağrıları	0	1	2	3	4
28-	Herhangi bir işe başlamada ya da devam ettirmede zorlanma hissi	0	1	2	3	4
29-	Yalnızlık hissi	0	1	2	3	4
30-	Hüzün, iç sıkıntı	0	1	2	3	4
31-	Gereğinden çok tasalanma ve endişelenme	0	1	2	3	4
32-	Hiç bir şeye ilgi duymama	0	1	2	3	4
33-	Ürkeklik, korku duyma	0	1	2	3	4
34-	Duyularınızın kolayca incinebilmesi, alınganlık	0	1	2	3	4
35-	Özel ve gizli düşüncelerinizin başkaları tarafından bilindiği hissi	0	1	2	3	4
36-	Başkalarının sizi anlamadığı ve size ilgisiz olma duygusu	0	1	2	3	4
37-	Başkalarının size dostça davranmadığı, sizden hoşlanmadığı duygusu	0	1	2	3	4
38-	Doğru ve eksiksiz olmasını garantilemek için her şeyi çok yavaş yapma gereksinimi	0	1	2	3	4
39-	Kalbinizin çok hızlı artması veya çarpıntı	0	1	2	3	4
40-	Midede nahoş kokular ya da bulantı	0	1	2	3	4
41-	Başkaları karşısında aşağılık duygusu	0	1	2	3	4
42-	Baş ağrı ve sızıları	0	1	2	3	4
43-	Başkalarının sizi gözlediği veya hakkınızda konuştuğu duygusu	0	1	2	3	4
44-	Uykuya dalmakta güçlük çekme	0	1	2	3	4
45-	Yaptığınız işleri tekrar tekrar kontrol etme zorunluluğu hissetme	0	1	2	3	4
46-	Karar vermede güçlük çekme	0	1	2	3	4
47-	Otobüs, minibüs, tren, dolmuşla yolculuktan korkma	0	1	2	3	4
48-	Nefes almada, güçlük çekme	0	1	2	3	4
49-	Nöbetler şeklinde ateş basması veya her tarafınızın buz kesmesi	0	1	2	3	4
50-	Sizi korkuttuğu için belirli yerler, nesnelere, olaylar, hareket ve davranışlardan kaçınma	0	1	2	3	4
51-	Zihinde boşluk duygusu	0	1	2	3	4
52-	Bedeninizin çeşitli yerlerinde hissizlik, uyuşma veya karıncalaşma	0	1	2	3	4
53-	Boğazınızda bir yumru tıkandığı hissi	0	1	2	3	4
54-	Gelecekle ilgili ümitsizlik	0	1	2	3	4
55-	Dikkatinizi toplamada güçlük çekme	0	1	2	3	4
56-	Bedeninizin bazı kısımlarında güçsüzlük	0	1	2	3	4
57-	Gerginlik veya tedirginlik hissi	0	1	2	3	4
58-	Kol veya bacaklarda ağırlık hissi	0	1	2	3	4
59-	Ölüm ve ölmekle ilgili düşünceler	0	1	2	3	4

60-	Aşırı yemek yeme	0	1	2	3	4
61-	Başkaları size bakarken ya da hakkınızda konuşurken huzursuzluk veya rahatsızlık duyma	0	1	2	3	4
62-	Aklınıza size ait olmayan düşüncelerin gelmesi	0	1	2	3	4
63-	Birisine zarar veya acı verme, dövme, yaralama isteğini zorlayıcı biçimde duyma	0	1	2	3	4
64-	Sabahları erken uyanma	0	1	2	3	4
65-	Dokunma, sayma, yıkama gibi davranışları zorunluluk hissederek tekrarlama	0	1	2	3	4
66-	Huzursuz, rahatsız uyku veya uykunuzun bölünmesi	0	1	2	3	4
67-	Bir şeyleri kırmak veya parçalamak için dayanılmaz bir istek duyma	0	1	2	3	4
68-	Başkalarının paylaşmadığı düşünce, görüş ve inançlarınızın olması	0	1	2	3	4
69-	Başkalarıyla beraberken konuşma ve davranışlarınıza dikkat etme zorunluluğu hissetme	0	1	2	3	4
70-	Sinemada veya alışverişte olduğu gibi kalabalıktan huzursuzluk duyma ve kaçınma	0	1	2	3	4
71-	Herşeyin çok zor ve yorucu olduğu duygusu	0	1	2	3	4
72-	Dehşet ve paniğe kapılma nöbetleri	0	1	2	3	4
73-	Topluluk içinde yiyip içerken huzursuz olma	0	1	2	3	4
74-	Sık sık tartışmalara girme ya da iddialaşma	0	1	2	3	4
75-	Yalnız kaldığınızda sinirlilik veya huzursuzluk hissi	0	1	2	3	4
76-	Başarılarınızın başkaları tarafından yeterince takdir edilmediği hissi	0	1	2	3	4
77-	İnsanlarla birlikteyken bile yalnızlık duyma	0	1	2	3	4
78-	Yerinizde duramayacak ölçüde huzursuzluk hissi	0	1	2	3	4
79-	Değersizlik duyguları	0	1	2	3	4
80-	Başınıza kötü bir şey geleceği hissi	0	1	2	3	4
81-	Yüksek sesle bağırma veya birşeyleri fırlatıp atma ihtiyacını hissetme	0	1	2	3	4
82-	Topluluk içinde bayılmaktan korkma	0	1	2	3	4
83-	Eğer fırsat verirsiniz insanların sizi kullanacağı	0	1	2	3	4
84-	Cinsellikle ilgili oldukça rahatsız edici tasavvur, düşünce ve duygularınızın olması	0	1	2	3	4
85-	Suç ve günahlarınızdan dolayı cezalandırılmanız gerektiği düşüncesi	0	1	2	3	4
86-	Dehşet ve korku uyandıran düşünce veya tasavvurlar	0	1	2	3	4
87-	Bedeninizde ciddi bir bozukluk olduğu düşüncesi	0	1	2	3	4
88-	Başka birine karşı bir yakınlık duymama hissi	0	1	2	3	4
89-	Suçluluk duygusu	0	1	2	3	4
90-	Aklınızda herhangi bir bozukluk olduğu düşüncesi	0	1	2	3	4